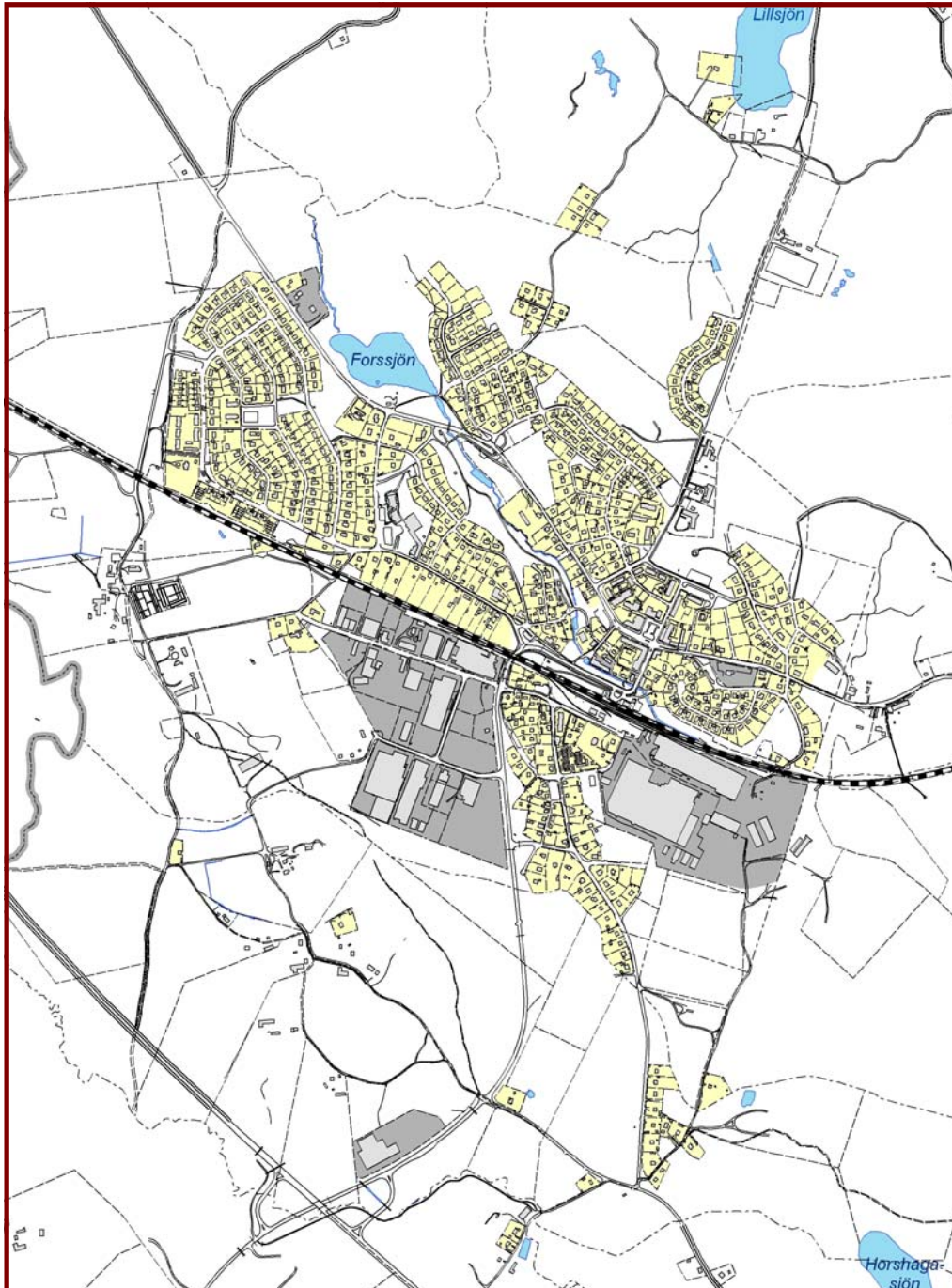

FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN FORSERUMS SAMHÄLLE

Antagen av kommunfullmäktige 2011-12-15

NÄSSJÖ KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sidnummer:

INLEDNING

• Läsanvisningar	3
• Vad är en översiktsplan?	4
• Strategiska val och mål för Forserum	6
• Samhällsstruktur	7
• Strategiska frågor	11
• Miljömål	12

PLANFÖRSLAG / utbyggnads- och utvecklingsområden

• Översikt - karta	14
• Nya bostadsområden B1 - B6	15
- Karta	21
• Nya industri- och verksamhetsområden V7 - V14	22
- Karta	30
• Föreslagna nya vägar	31
- Karta	34
• Grönstråk och övriga prioriterade områden	35
- Karta	37

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR OCH OMRÅDESVISA REKOMMENDATIONER

• Samhällets historia	38
• Statistik	39
• Bostäder	40
• Barn och skola	41
• Övrig omsorg	42
• Näringsliv och service	43
• Materialhushållning	44
• Kulturmiljövårdsintressen	47
• Naturvårdsintressen	51
• Strandskydd - utvecklingen av landsbygden	53
• Vatten	55
• Friluftsliv och idrott	58
• Trafik och kommunikation	60
• Teknisk service	66
• Energi och kommunikation	70
• Miljö- och riskfaktorer	71
• Kommunalt markinnehav	76
• Mellankommunala frågor	77
• Riksintressen	78

SAMMANFATTANDE MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING	79
LÄNSSTYRELSENS GRANSKNINGSYTTRANDE	85

LÄSANVISNINGAR

ALLMÄNT

Den fördjupade översiktsplanen för Forserums tätort hanteras enligt 4 kap, PBL. Ett samrådsförslag har tagits fram i samråd med boende/verksamma i Forserum genom ett öppet diskussionsmöte. Efter samråd och eventuella justeringar kommer förslaget att ställas ut under två månader och går därefter upp i kommunfullmäktige för antagandeprövning.

Planen omfattar Forserums tätort med de utbyggnadsområden som föreslås vara aktuella under planperioden.

Planens viktigaste del är ”Planförslaget” som kommer först i planhandlingen - efter en inledning som bl a redovisar strategiska val och mål för orten. Planförslaget beskriver på korta och i text de utbyggnadsområden som föreslås för bostäder och industrier/verksamheter. Därutöver redovisas utvecklingsområden i form av grönstråk, grönområden nya vägsträckningar etc. Som en andra del i planhandlingen finns planeringsförutsättningarna. Här beskrivs i faktaform alla olika intressen som finns på orten. Det kan handla om natur- och kulturintressen eller hur trafiksituationen ser ut.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Sedan den 21 juli 2004 måste samtliga översiktsplaner miljöbedömas enligt kap 6, § 11-18 i miljöbalken. Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekterna vid framtagandet av en översiktsplan, för att främja en hållbar utveckling. I det arbetet ingår att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning. Vid tillämpningen av denna paragraf gäller MKB-förordningen (1998:905) med bilagor.

En miljökonsekvensbeskrivning skall innehålla ett så kallat nollalternativ. Nollalternativet ska spegla en trolig utveckling om översiktsplanen inte antas/genomförs. Alternativet finns med för att man skall kunna jämföra miljökonsekvenser om utbyggnadsplanerna inte sätts i verket.

Till varje utbyggnadsförslag finns ett avsnitt om miljökonsekvenser. Dessa redovisar förslagens konsekvenser med hänsyn till riksintressen och annat av större allmänt intresse samt till de miljömål ”Levande sjöar och vattendrag” samt ”God bebyggd miljö”, som ansetts relevanta för Forserum.

Sist i delen ”Planförslag” finns en beskrivning av det s.k. nollalternativets konsekvenser och en sammanfattning av miljökonsekvenserna. Här återfinns även en översiktlig riskanalys för orten.

VAD ÄR EN ÖVERSIKTSPLAN?

En översiktsplan är ett samlat beslutsunderlag, som bl.a. belyser allmänna intressen och kommunens/samhällets miljösituation. Den är också ett handlingsprogram som visar hur kommunen ser på mark- och vattenanvändning och bebyggelseutveckling i våra tätorter. Översiktsplanen kan också ses som en överenskommelse mellan stat och kommun om hur t ex värden av nationellt slag kan tas tillvara.

Översiktsplanen är vägledande för efterföljande beslut om användningen av mark- och vattenområden såsom vid:

- Kommunens beslut om detaljplaneläggning eller områdesbestämmelser eller andra åtgärder för att säkerställa planens syfte,
- miljö- och byggnadsnämndens och överprövande myndigheters tillståndsgivning enligt plan och bygglagen(PBL), utanför detaljplanelagt område,
- andra myndigheters tillståndsprövning enligt vissa speciallagar och tillämpning av miljöbalken.

Översiktsplanen är inte rättsligt bindande, men är tyngre än andra beslutsunderlag genom sin förankring i en planeringsprocess som garanterar samråd och insyn. Förhoppningsvis ser alla parter nytta med planen och använder den därmed som en gemensam referensram i olika beslut som rör mark- och vattenanvändningen.

Översiktsplanen behövs för att sätta in enskilda beslut i sitt sammanhang och bidrar till att de blir genomtänkta även med en begränsad arbetsinsats. Därigenom förenklas och rationaliseras detaljplaneringen och bygglovhanteringen blir snabbare och mer förutsägbar.

Planprocessen (se mer längre fram) ger också möjlighet för samtliga berörda parter att träffas och samtala kring framtiden i ett samhälle.

ÖVERSIKTSPLAN NÄSSJÖ KOMMUN

I juni 2002 antog kommunfullmäktige (KF) den kommunomfattande översiktsplanen (ÖP) för Nässjö kommun. En fortsättning på revideringsarbetet innebär att den fördjupade översiktsplanen (FÖP) för Forserums samhälle nu ses över. Planens geografiska omfattning överensstämmer i stort med den avgränsning som gjorts i ÖP, och det är heller inget av förslagen i denna fördjupning som strider mot innehållet i ÖP:n. Den gällande fördjupade översiktsplanen för Forserum som nu ersätts antogs av KF i november 1991.

LAGSTIFTNING

Innehållet i en översiktsplan regleras genom bestämmelserna i det fjärde kapitlet i plan- och bygglagen (PBL). Här styrs också handläggningen och planprocessen upp.

Enligt PBL skall kommunfullmäktige, som är det organ som antar planen, ta ställning till översiktsplanens aktualitet en gång varje mandatperiod.

FYSISK AVGRÄNSNING

Planförslaget behandlar Forserums samhälle med den bebyggelse och de verksamheter som finns här. Avgränsningen har gjorts efter de utbyggnadsområden för bostäder och verksamheter som är tänkbara inom en överskådlig framtid. Planen beskriver bl.a. de särskilda kvaliteter som finns i samhället och även de konfliktsituationer som finns och som behöver tas hänsyn till i den fortsatta planeringen.

AKTUALITET

Att bedöma vilken aktualitet en översiktsplan har kan vara knepigt. Det beror delvis på hur befolkningsutvecklingen kommer att se ut och på utvecklingen i övrigt på orten. Planen skall aktualitetsprövas en gång varje mandatperiod, men planförslaget är förstås tänkt att ange en utvecklingsinriktning för betydligt fler år (minst 10-15).

VAD ÄR EN ÖVERSIKTSPLAN?

PLANPROCESSEN

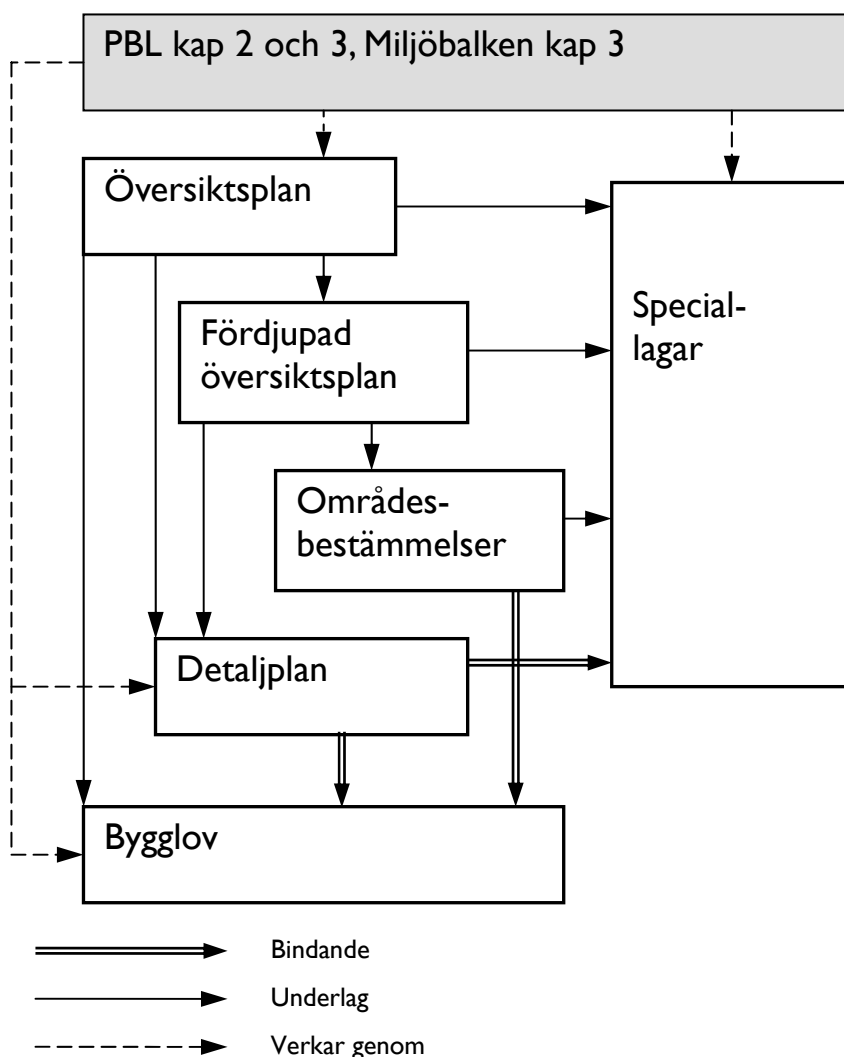
Materialet har tagits fram i samarbete mellan miljö- och byggkontoret i Nässjö och bsv arkitekter & ingenjörer ab i Värnamo.

Ett inledande informations/diskussionsmöte hölls i Forserum den 9 februari 2010. Till mötet kom ett 40-tal intresserade och diskuterade Forserum idag och i framtiden.

Planprocessen börjar med en samrådsutställning när ett första planförslag har tagits fram. Vid denna utställning kan allmänhet och andra intressenter yttra sig. Därefter bedöms inkomna synpunkter och planen kan

komma att revideras. Efter eventuell revidering ställs den åter ut under två månader, för att därefter antas av kommunfullmäktige. Omarbetas planen väsentligt efter denna utställning kan ytterligare en utställning erfordras.

PLANSYSTEMET

STRATEGISKA VAL OCH MÅL FÖR FORSERUM

I en översiktsplan görs ett antal strategiska val för ortens framtida utveckling. Vilka förutsättningar finns och hur använder vi dessa på bästa möjliga sätt? Hur vill vi att Forserum ska utvecklas? Mot en ort där man framför allt trivs med sitt boende och med sin fritid kanske genom att satsa på attraktiva och speciella bostadslägen med närhet till och ett brett utbud av fritidsaktiviteter. Alternativet till detta skulle då vara att satsa på utbyggnad av industrin med god framförhållning av industrimark i lägen med närhet till trafikleder. Goda kommunikationer och skyltlägen.

ANALYS AV FORSERUM IDAG

För att komma vidare i tankarna med Forserum och framtiden inbjöds alla intresserade till en diskussionskväll om hur läget ser ut för Forserum idag. Omkring ett 40-tal intresserade nappade på inbjudan och diskussioner fördes i grupper som till att börja med fick uppdraget att göra en s.k. SWOT-analys av orten. Det innebär att man funderar över vilka Styrkor, Svagheter, Möjligheter och Hot som man kan se idag, och som kan få betydelse för ortens utveckling och framtid. (SWOT står för de engelska orden: Strength, Weaknesses, opportunities, threats).

Nedan följer en sammanställning av vad som framkom under gruppdiskussionerna.

Styrkor idag

- Forserum är en ort med gemenskap, stark känsla för orten och ett aktivt föreningsliv.
- Runt orten finns gott om vackra omgivningar och en badplats. Klimatet på orten innebär att somrarna är varma och vintrarna kalla med snö.
- Läget med pendlingsavstånd till såväl Nässjö som Jönköping med mycket goda allmänna kommunikationer.
- Närheten till Jönköping som är en expansiv region.
- Orten har starka industrier med en tradition av företagande. Här finns en bra

blandning av verksamheter och förhållandevis många arbetstillfällen inom tillverkningsindustrin.

- Idag finns en god servicenivå med bl.a. skola åk 1-9 och vårdcentral.

Svagheter idag

- Det geografiska läget - ”ytterområde”. Ej prioriterat.
- Centrumfastigheterna är i behov av upprustning.
- Serviceutbudet. Det skulle behövas någon mer handel, idrottshall, fritidssysselsättning för ungdomar och en restaurang för bl.a. representation. En neutral samlingsplats är också viktigt. Idag finns endast centrumkyrkans lokaler.
- Det saknas planerade attraktiva tomter för bostäder. Även seniorbostäder saknas. Det innebär att man inte får någon rotation på bostäder och valet av typ av boende blir för litet. Framförhållning!
- Stora arbetsgivare är ett hot mot sysselsättningen om det går dåligt för just det företaget.
- Det saknas tomter för nya industrier/verksamheter.
- Järnvägen delar samhället med bl.a. barriäreffekter för boende på den norra sidan och som arbetar söder om järnvägen.
- Genomfartstrafiken med framförallt lastbilar genom centrum.
- Infarten till Forserum från väg 40 är smal. Denna borde prioriteras med t.ex. belysning hela vägen och planteringar/allé eller trädrad. Idag känns orten anonym.

Möjligheter i framtiden

- Att skapa attraktiva boenden för äldre genererar lediga hus och en omsättning på bostadsmarknaden, vilket är viktigt för att behålla och få nya barnfamiljer att flytta in.
- Med en satsning på attraktiva boendemiljöer ihop med rekreation kan Forserum profilera sig som en attraktiv bostadsort gentemot Jönköping.

STRATEGISKA VAL OCH MÅL FÖR FORSERUM

- Genom utbyggnad av nya vägar för den tunga trafiken, skapas ett trevligare centrum och orten kan satsa ytterligare på industrin utan att det blir på bekostnad av miljön för de boende.
- Se Jönköping som en ”utvecklingspartner” att närma sig. Fokusera inte enbart på Högländet.
- Se Bruksdammarna som en möjlighet att t.ex. skapa ett museum kring industrisamhället. Forserum kan bli en ort att besöka för skolor och turism.

Hot i framtiden

- Om inte behovet av bostäder för äldre tillgodoses och inga attraktiva tomtlägen skapas finns risk att befolkningen minskar. Inga nya familjer kommer till och vi får en befolkning med stigande ålder.
- Vikande befolkning innebär risk för nedläggning av skola och övrig service.
- Byggnader förfaller.

Sammanfattning / nyckelfrågor

För att Forserum ska fortsätta att vara en ort att bo, arbeta, leva och trivas i behövs en utveckling som gynnar såväl industrin som ett attraktivt boende.

Nyckelfrågorna är:

- Nya attraktiva lägen för villatomter och äldreboende (t ex 55+), ger omsättning på bostadsmarknaden.
- Industrimark i attraktiva lägen.
- Nya vägar i huvudsak för trafiken till och från befintliga industriområden.
- Skapa en starkare centrumkaraktär genom att få bort genomfartstrafik och genom en uppsnygning av centrumfastigheterna.

Dessa nyckelfrågor är grunden för en fortsatt positiv utveckling av skola och service och en satsning på fritidsaktiviteter för alla på orten.

UTBYGGNADS- OCH UTVECKLINGS- OMRÅDEN

På samrådsmötet diskuterades och skissades även i grupper på hur man vill att Forserum ska byggas ut i framtiden. De förslag som redovisas i den del av översiktsplanen som redovisar utbyggnads- och utvecklingsområden har sin grund bl.a. i de idéer som kom fram under samrådsmötet. Det gäller t.ex. nya bostads- och industriområden, nya framtida vägsträckningar samt utveckling av olika grönstråk.

....diskuterades Forserum idag och i framtiden

På ett välbesökt möte.....

SAMHÄLLSSTRUKTUR

En analys av Forserums samhällsstruktur är gjord baserad på begrepp ur Kevin Lynch metod att analysera stadslandskapet. Metoden används för att beskriva ortens läsbarhet och tydlighet. Fem fysiska huvudbegrepp att analysera enligt Lynch är: stråk, knutpunkter, barriärer, distrikt och landmärken.

STRÅK

Ett stråk är en led vi rör oss på. Det kan t.ex. vara gator/vägar, järnvägar, kanaler. Utifrån dessa stråk observerar vi andra element i omgivningen och orienterar oss med hjälp av exempelvis landmärken.

Forserum är beläget utmed järnvägen mellan Nässjö-Jönköping-Falköping och intill väg 40. Dessa är också del i de viktiga stråk som finns på orten. Från väg 40 och trafikplatsen går sedan ett huvudstråk in mot samhället och centrum. Detta passerar järnvägen/stationen och mynnar i en av samhällets viktiga knutpunkter - centrum. Väg 931 och järnvägen är större stråk som även delar samhället och därmed även är barriärer.

Stationen är en av ortens viktigare knutpunkter. Härifrån utgår flera olika stråk till arbetsplatser och bostäder. Utöver de vägar som nämnts ovan är t.ex. Storgatan, Kyrkogatan och Lillsjövägen viktiga stråk.

Ett promenadstråk som skulle kunna förstärkas/förlängas är grönområdet utmed Frickabäcken, dammarna och Storsjön. Detta kan fungera både som kommunikation mellan olika områden och som ett rekreationsområde för promenader.

KNUTPUNKTER

Knutpunkter/noder är strategiska punkter med mer intensiv användning, ofta lokaliserade där två stråk möter varandra. Det är platser dit folk färdas eller uppehåller sig.

Stationen är en av ortens viktigare knutpunkter. Härifrån utgår flera olika stråk till arbetsplatser och bostäder. Övriga knutpunkter är trafikplatsen ute vid väg 40, centrum, skolan, hembygdsgården öster om orten samt fri-luftsområdet i norr.

LANDMÄRKEN

Landmärken är fysiska objekt som bidrar till orienterbarheten på orten. Landmärken kan vara höga och synas på långt avstånd eller vara mer lokala som ett riktmärke att notera på kortare avstånd. Exempel på ett sådant lokalt landmärke kan vara ett äldre hus med tinnar och torn som syns i mängden.

I Forserum är det framförallt två landmärken som syns mer tydligt på orten. Det är vattentornet och skorstenen på gamla WST.

BARRIÄRER

Barriärer kan beskrivas som linjära element som bildar gränser mellan två områden. Barriärer kan ibland ur annan betraktelsenivå fungera som stråk. Som exempel kan en järnväg genom ett samhälle vara både en barriär och ett viktigt stråk.

Väg 40 tangerar samhället i dess sydvästra del. I samband med vägens tillkomst försvann en betydande barriär som den tidigare sträckningen rakt genom Forserum utgjorde. Järnvägen utgör dock fortfarande ett hinder som delar samhället i två delar. Barriäreffekten har dock minskat genom tillkomsten av en planskild korsning över järnvägen— Stenserydsvägen, samt planskilda korsningar i samhällets västra del. Plankorsningar med järnvägen bör i möjligaste mån undvikas oberoende av om de uppstått spontant eller om de sanktionerats via planläggning.

Järnvägens egenskap som barriär mellan arbete och bostad gör det svårt och olämpligt för samhället att utvecklas i öst-västlig riktning, varför en fortsatt utveckling av bostadsområden mot norr och industri mot sydliga lägen är att föredra.

SAMHÄLLSSTRUKTUR

En nord-sydlig expansion gör det enklare att ordna planskilda passager mellan gata och järnväg.

Stora områden, främst utmed samhällets norra, nordvästra och södra del är kulturhistoriskt intressanta.

I nordost bildar topografin, med stora höjdvariationer, en gräns för en rationell samhällsutbyggnad. Frickabäcken med dess dalgång, mellan järnvägsstationen och Forssjön genom Forserum utgör också en viss barriäreffekt.

DISTRIKT/OMRÅDEN

Distrikt är större områden med en identifierbar/likartad karaktär som är möjliga att gå in i.

Exempel på distrikt kan vara ett industriområde, större karaktäristiskt bostadsområde, större parkområde, centrumområde.

Industri- och bostadsområden är i huvudsak belägna på var sin sida om järnvägen. Norr om järnvägen där huvuddelen av bostadsbyggelsen är belägen finns också kommersiell och offentlig service. Här ligger t.ex. bostäder, förskola, skola, fritidsområde och vattenverk. Alla dessa verksamheter kan sägas vara skyddsobjekt och mer känsliga för olika typer av störningar. Söder om järnvägen återfinns bl.a. industriområden och avloppsreningsverk.

Ett annat för samhället viktigt område är bäckstråket med dammar från Forssjön och söderut genom samhället. Bäckstråket utgör även en form av barriär men är också ett viktigt grönstråk att bevara och vidareutveckla.

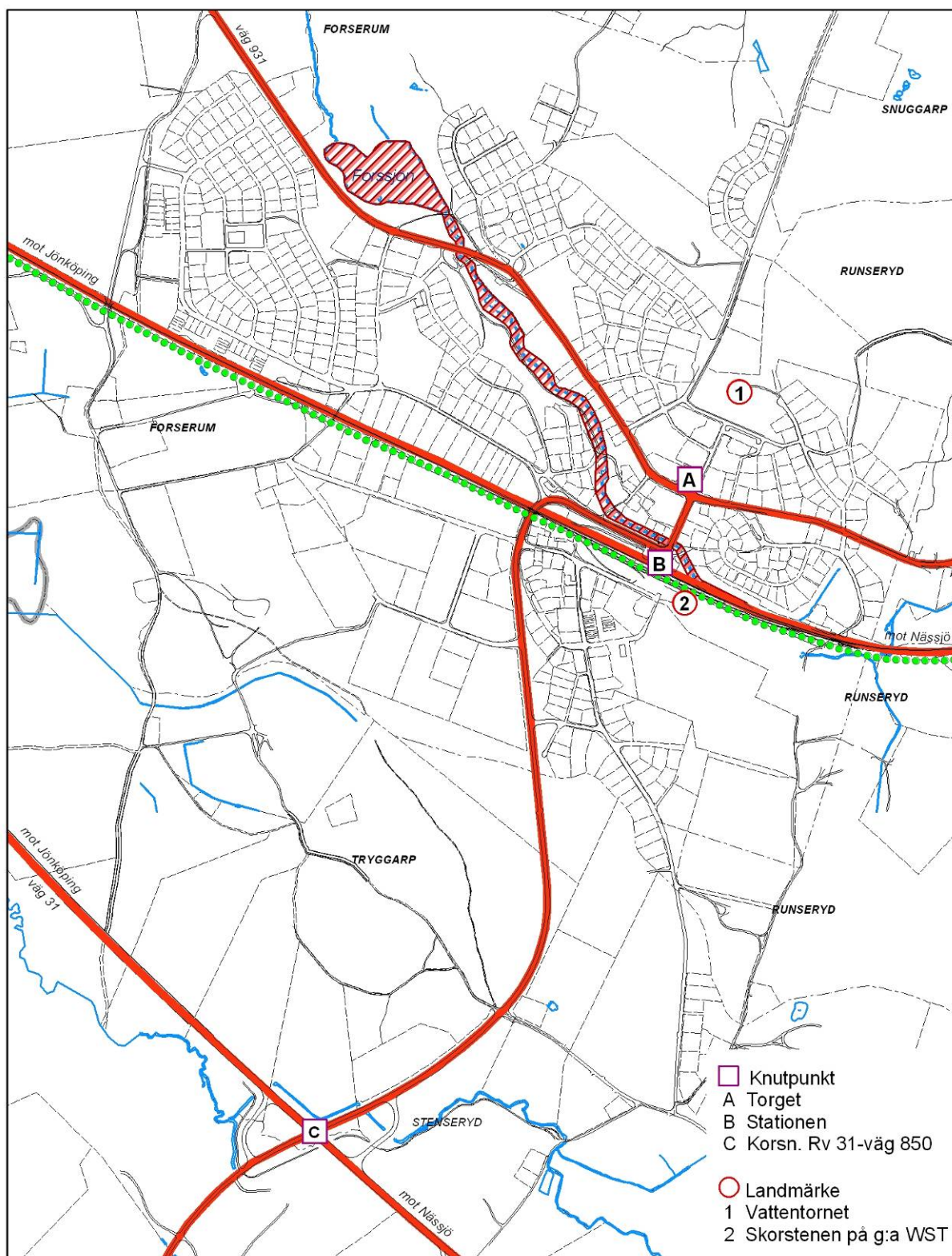
MÅL OCH REKOMMENDATIONER :

- Den uppdelning av samhället i en nordlig del med bostäder, skola, vård och omsorg etc. och en sydlig del med industrier m m med järnvägen som visuell och fysisk barriär bör även i fortsättningen vara en förutsättning vid samhällsplaneringen för Forserum.

Ett samhälle av Forserums storlek bör kunna tåla en sådan verksamhetssegregation då avståndet mellan arbete och bostad ändå är kort och knappast ökar användningen av privatfordon.

SAMHÄLLSSTRUKTUR

Karta som redovisar Forserums uppbyggnad enligt Kevin Lynchs metod.

- ① Landmärke
- A Knutpunkt
- Stråk
- Barriär/bryn

STRATEGISKA FRÅGOR

Att tillvarata de unika och för framtiden väsentliga förutsättningarna för Forserum bedöms som ytterst angeläget. Samhällets läge mellan Nässjö och Jönköping gör det attraktivt både som industriort och som bostadsort.

Den stora och väl differentierade tillverkningsindustrin i Forserum utgör basen för sysselsättningen, här liksom i hela kommunen. Att även i fortsättningen skapa möjligheter för expansion av befintlig industri, liksom områden för nyetablering, är en av huvuduppgifterna för den fördjupade översiktsplanen. Ett intressant och väl exponerat område för ny verksamhet är området kring trafikplatsen och infarten från väg 40.

En annan mycket viktig strategisk fråga är bostadsförsörjningen. Ett attraktivt bostadsbyggande för den egna befolkningen och för pendlare till Nässjö och inte minst till Jönköping är en förutsättning för en viss befolkningsökning och därmed en bibehållen eller förbättrad servicenivå. För närvarande är mark- och planberedskapen inte tillräcklig i det korta perspektivet. En aktuell fördjupad översiktsplan kommer att underlätta det fortsatta planarbetet, ett ändamålsenligt

markinköp, utbyggnad av infrastrukturen m.m.

För att tillvarata Forserums möjligheter som bostadsort för pendlare är det betydelsefullt att utnyttja och vidareutveckla kommunikationsläget. Viktigast ur miljö- och kapacitetsskäl är att utveckla de allmänna kommunikationerna. En fortsatt utbyggnad av väg 40 fram till Jönköpings stad är betydelsefull inte minst av trafiksäkerhetsskäl.

Idag kan Forserum till största delen sägas vara uppdelad i två områden med järnvägen som gräns. Området norr om järnvägen innehåller främst skyddsvärda objekt, mjuka verksamheter, i form av bostäder, vård och omsorg, fritidsverksamheter m.m. Söder om järnvägen hittar man flertalet av de s.k. riskobjekten med befintliga industriområden, väg 40 och avloppsreningsverket. Även järnvägen måste förstås anses höra till denna kategori.

Att i framtiden bygga vidare på denna uppdelning borde gynna ambitionen att skapa attraktiva boendeformer och nya verksamhetsområden med god tillgänglighet och med möjlighet att etablera sig utan att skapa nya konfliktsituationer.

MÅL OCH REKOMMENDATIONER :

- Nya industri-/verksamhetsområden bör placeras med god tillgänglighet till väg 40 och med möjlighet till expansion. Befintliga industrier/verksamheter ska ha möjlighet att utvecklas/expandera. Om möjligt bör i framtiden befintliga industriområden med närhet till bostäder innehålla mindre störande industrier, medan man skapar nya områden för ”tyngre industrier”.
- Nya bostadsområden föreslås ligga norr om järnvägen på tillräckligt avstånd från järnväg och industriområden, med hänsyn till bl.a. bullerproblematiken.
- Framtida vägområden läggs ut i den fördjupade översiktsplanen, för att säkra att man i framtiden har möjlighet att förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten mellan t ex väg 40 och väg 931.
- Utbyggnad av nya områden sker med respekt för natur- och kulturintressen.
- Utbyggnad sker med tanke om att bibehålla den uppdelning av samhället som finns med en mjuk del i norr, med många skyddsobjekt i form av skola, vattenverk etc. och en hård del i söder med mer verksamheter av typen riskobjekt, som industrier, avloppsreningsverk etc.

MILJÖMÅL

Riksdagen har tagit beslut om 16 miljömål som behandlar tiden fram till år 2020. Miljömålen beskriver den kvalitet och det tillstånd för Sveriges miljö, natur- och kulturer resurser som är miljömässigt hållbara på lång sikt.

Alla länsstyrelser har regeringens uppdrag att i samverkan med andra intressenter ta fram miljömål för sitt län. Miljömålen för Jönköpings län utgår från de nationella och innebär att länet ska bidra med sin del för att de nationella målen ska uppnås. Målen är anpassade till länets förutsättningar och omfattar 14 av de 16 miljökvalitetsmålen.

Vilka miljömål är då relevanta att titta på när vi funderar på hur Forserums framtid ska se ut? Att planera strategiskt för bebyggelse, trafikinfrastruktur, energiförsörjning, grönstruktur m.m. i en översiktsplan kan minska samhällets klimatpåverkan och är därmed i sig ett sätt att bidra till att klara våra miljömål. Översiktsplanering ska visa vad som är god mark- och vattenanvändning och är ett viktigt redskap för att bidra till att uppnå miljökvalitetsmålen. Arbetet med att ta fram en översiktplan innebär att frågor lyfts fram och konflikter kan identifieras och genomlysas ur flera perspektiv. Enligt Boverket innebär översiktplanering en möjlighet att påverka i stort sett alla de nationella miljökvalitetsmålen.

I samband med arbetet med den fördjupade översiktsplanen för Forserums samhälle har särskilt två av miljömålen bedömts vara rimliga belysa:

- Levande sjöar och vattendrag
- God bebyggd miljö

LEVANDE SJÖAR OCH VATTEDRAG

Sjöar och vattendrag är viktiga för olika växt- och djurarter, d.v.s. den biologiska mångfalden. Även vi människor har nytta och nöje av dem; vi fiskar, åker båt, badar, och vi utvinner dricksvatten och vattenkraft. Det är inte bara naturlivet som behöver skydd utan även vissa kulturmiljöer i eller nära vatten som t ex gamla kvarnar.

Det nationella miljökvalitetsmålet

•Sjöar och vattendrag skall vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer skall bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion skall bevaras samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.

Mål för Jönköpings län

Exempel på vad miljömålet innebär i ett generationsperspektiv:

- Sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser samt bad- och friluftsliv värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt.

MILJÖMÅL

GOD BEBYGGD MILJÖ

God bebyggd miljö tar fasta på städernas, tätorternas och den övriga bebyggda livsmiljöns kvaliteter. Här ingår bl.a. fysisk planering, avfallshantering, energianvändning, buller och den betydelse som estetiska och kulturella värden har för människors livskvalitet.

Det nationella miljö kvalitetsmålet

- Städer, tätorter och annan bebyggd miljö skall utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden skall tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar skall lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Mål för Jönköpings län

Exempel på vad miljömålet innebär i ett generationsperspektiv:

- Den bebyggda miljön ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur så att alla människor ges möjlighet till ett rikt och utvecklande liv och så att omfattningen av människors dagliga transporter kan minskas.

- Det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap med särskilda värden värnas och utvecklas.
- En långsiktigt hållbar bebyggelsestruktur utvecklas, både vid nylokalisering av byggnader, anläggningar och verksamheter och vid användning, förvaltning och omvandling av befintlig bebyggelse.
- Förutsättningarna för boende på landsbygden är goda och ekologiskt hållbara. *(Länseget mål för Jönköpings län, det vill säga mål som inte har motsvarighet i något nationellt mål.)*

FORSERUM OCH MILJÖMÅLEN

Även för ett mindre samhälle är det viktigt att planera långsiktigt och med tanke om livsmiljön för de som bor och lever i området. I Forserum finns goda möjligheter till bra livsbetingelser med såväl ett attraktivt boende som fina natur och kulturupplevelser. För att de ska bestå och förbättras skall man vid planeringen särskilt ta fast på ovanstående miljömål.

NYA BOSTADSOMRÅDEN (B1 - B6)

Nya bostadsområden föreslås enbart norr om järnvägen och huvudsakligen norr om samhället i anslutning till fritids- och rekreationsområdet. Ett område är utlagt för bostäder vid Humpahagen, väster om samhället. En utbyggnad av område B4, kräver även att i översiktsplanen upptaget vägreservat nordväst om samhället byggs ut, för att få en rimlig trafiksituation och tillfart till de nya områdena.

När det gäller byggnation av flerbostadshus, t ex av typen 55+, är det bl.a. ett läge invid centrum som kommit fram i diskussionen (B5). Ett annat område som kan vara lämpligt för denna kategori är område B6, vid vattentornsparken. Övriga upptagna områden kan lämpa sig för såväl villaområden, grupphusområden alternativt någon tätare byggnation med parhus/radhus etc. Område B1- centralt utmed Jönköpingsvägen, är nyligen detaljplanlagt för villabebyggelse.

Utpekade bostadsområden indelas i tre kategorier. En prioriterad kategori - ”Etapp 1”, d.v.s. områden som i dagsläget bedömts som mest aktuella att bygga ut. En kategori - ”Etapp 2”, med områden som känns mer långsiktiga och som med tanke på t ex investeringskostnader bedöms vara aktuella för utbyggnad först då områden inom ”Etapp 1” byggts ut. Därutöver finns en grupp med speciell karaktär tänkt för en speciell typ av boende. Dessa har ingen prioriteringsordning, utan tas upp för vidare utredning då ett behov uppkommer. Dessa områden finns under rubriken ”Specialområden”. Den bedömning som är gjord grundar sig på nu gällande förutsättningar och kan över tid komma att förändras.

BOSTADSOMRÅDEN - ETAPP I

B1 - Folkets Park

Markägare: Nässjö kommun.

Vatten och avlopp: Området ligger mitt i befintlig bostadsbebyggelse och kan därför enkelt anslutas till kommunalt vatten och avlopp. Området är ihop med B5 (centrum) mest ekonomiskt fördelaktigt ur ett VA-perspektiv.

Övriga förutsättningar: Området berörs inte av några riksintressen eller andra områden med utpekade höga värden. Tidigare detaljplan möjliggjorde flerbostadshus, vilket aldrig byggdes. Nyligen har en detaljplan som möjliggör 10 tomter för enbostadshus antagits. Området väntas byggas ut under de närmaste åren.

*Foto över den
västra delen av
aktuellt område.*

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Eftersom planområdet redan är planlagt för bostäder, innebär förslaget inga stora förändringar. En exploatering innebär dock att ett centralt område - idag grönt och tillgängligt för allmänheten - till största delen försvinner. En mindre del av grönområdet säkerställs i detaljplanen. Området ligger med närhet till det stora grönt- och rekreationsområdet vid Björnahagen.

NYA BOSTADSOMRÅDEN (B1 - B6)

BOSTADSOMRÅDEN - ETAPP I

B2 - Lillsjövägen

Markägare: Privatägt.

Vatten och avlopp: Kommunala VA-ledningar finns i anslutning till området. Inga stora kostnader följer med en utbyggnad.

Övriga förutsättningar: Området är avgränsat med hänsyn till att rekreationsområdet med elljusspår skall behållas intakt. Dessutom upptäcktes i samband med den kulturhistoriska förstudien som gjordes av Läns museet under år 2000, att det fanns fornlämningar i området. Det område som nu föreslås för bostadsbyggnation ligger utanför såväl fornlämningsområdet som ianspråktaget område för rekreation. Idag utgör området jordbruksmark.

Inom området bör ett liknande kvarter som det strax söder om, utmed Lillsjövägen kunna planeras in, med i storleksordningen 20-30 villatomter. Kvarteret ligger med direkt närhet till större grön- och friluftsområden samt ortens idrottsanläggning.

Foto taget över området från norr.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Området berörs inte av några riksintressen eller andra allmänna intressen av större värde.
- Jordbruksmark tas i anspråk.
- Området är förhållandevis lättexploaterat med hänsyn till topografien.
- Trafiken ökar på bl.a. Lillsjövägen
- En byggnation har bedömts positivt för miljömålen ”God bebyggd miljö” och bedöms inte ha någon påverkan på miljömålet ”Levande sjöar och vattendrag”:

NYA BOSTADSOMRÅDEN (B1 - B6)

BOSTADSOMRÅDEN - ETAPP I

B3 - Humpahagen

Markägare: Den största delen närmast järnvägen ägs av kommunen, medan en del i norr är i privat ägo.

Vatten och avlopp: Kommunala VA-ledningar finns i närheten av området. Inga stora kostnader följer med en utbyggnad.

Övriga förutsättningar: Området ligger direkt norr om järnvägen, varför särskild utredning kring buller kommer att krävas. I norr gränsar även området till ett större fornlämningsområde. Hänsyn till detta får tas då området avgränsas/planeras.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Eventuellt intrång i fornlämningsområde.
- Risk för bullerstörningar från järnvägen.
- Befintligt gatunät (huvudgata) kan utnyttjas.

NYA BOSTADSOMRÅDEN (B1 - B6)

BOSTADSOMRÅDEN - ETAPP 2

B4 - Torpet - Gunnestorp

Markägare: Kommunen äger södra delen av området medan den norra delen av området är i privat ägo.

Vatten och avlopp: En utbyggnad kräver relativt stora investeringskostnader, i synnerhet gäller detta för den västra delen av området.

Övriga förutsättningar: Området är stort och skulle rymma ett större antal bostäder vid en traditionell kvartersuppbyggnad. En sådan exploatering kräver en ny tillfart enligt föreslagen ny vägsträckning. Det innebär att en planläggning av hela området även kräver en större ekonomisk insats.

Inom markerat området (innanför en ny väg) är det troligen lämpligt att bebygga med mer traditionella kvarter. Området utanför en ny väg skulle i en framtid kanske passa bättre för en glesare bebyggelse med större anpassning till nu aktuell markanvändning och befintliga hus. En mindre sådan utbyggnad skulle eventuellt kunna ske med nyttjande av befintlig väg 947 mot Gunnestorp och Aplakulla. Det yttre området gränsar även till en större fornlämningsmiljö som enligt Länsmuseum bör sparas. Detta kan vara ytterligare en anledning till att exploatera området med en mer byliknande karaktär. Strax utanför föreslaget vägreservat finns fornlämning nr 135 som består av ett röse i ett ensamliggande läge. Röset kan troligen hänföras till bronsåldern (ca 1800-500 f kr). En exploatering bör kunna ske utan att man berör den fasta fornlämningen.

Även föreslaget bostadsområde berörs av fast fornlämning. I den Kulturhistoriska förstudie som genomförts av Jönköpings länsmuseum under år 2000 pekas ett smalare område ut som fossil åkermark bestående av ett 30-tal röjningsrösen. Det innebär att ett mindre område kräver arkeologisk utredning etapp 1 och 2, innan man exploaterar. Ett alternativ är då att lämna den del av område 4 och enbart exploatera runt om, vilket med hänsyn till storleken på område 4 skulle kunna vara rimligt. En framtida utredning får visa hur området lämpligen utformas med hänsyn till detta.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Området berörs inte av några riksintressen. En byggnation måste dock anpassas efter fornlämningsmiljön som omfattar ett större område i nordväst, samt efter de fasta fornlämningar som finns.
- Om en utbyggnad av ny väg blir aktuell innebär det en större påverkan på samhället och en viss påverkan även på Frickabäcken som ska passeras. En byggnation bedöms positiv för målet God bebyggd miljö, och bedöms, om tillräcklig hänsyn tas till Frickabäcken, inte heller ha någon större negativ påverkan på målet levande sjöar och vattendrag.

NYA BOSTADSOMRÅDEN (B1 - B6)

BOSTADSOMRÅDEN - SPECIALOMRÅDEN

B5 - Centrum

Markägare: Nässjö kommun

Vatten och avlopp: Området ligger mitt i redan befintliga bostadsområden och kan därför enkelt anslutas till kommunalt vatten och avlopp. Området är ihop med B1 och B6 mest ekonomiskt fördelaktigt ur ett VA-perspektiv.

Övriga förutsättningar: Området, som är väldigt begränsat i storlek, ligger med direkt närhet till centrum, stationen och bäckstråket som går strax nedanför. Tanken är att marken skall bebyggas t.ex. med lägenheter av typen 55+, och därmed kunna vara ett alternativ för de som kanske vill sälja sitt hus och bo kvar på orten i ett enklare och tillgängligare boende.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- En byggnation i aktuellt läge är en förtätning av centrumområdet och bör kunna innebära en förstärkning av centrumkaraktären, vilket är positivt för orten och även för miljömålet ”God bebyggd miljö”.
- Området berörs inte av några riksintressen eller andra allmänna intressen av större värde.

NYA BOSTADSOMRÅDEN (B1 - B6)

BOSTADSOMRÅDEN - SPECIALOMRÅDEN

B6 - Villagatan - Vattentornsparken

Markägare: Nässjö kommun

Vatten och avlopp: Området ligger i direkt anslutning till befintliga bebyggelse och kan därför enkelt anslutas till kommunalt vatten och avlopp. Området är ihop med B1 och B5 mest ekonomiskt fördelaktigt ur ett VA-perspektiv.

Övriga förutsättningar: Område B6 är mycket begränsat till sin yta men skulle kunna utgöra ett tillskott på några centrala tillgängliga bostäder för kategori 55+. Bebyggelsen skulle kunna utgöras av marklägenheter alternativt tvåvånings tillgängliga lägenheter, likt område B5.

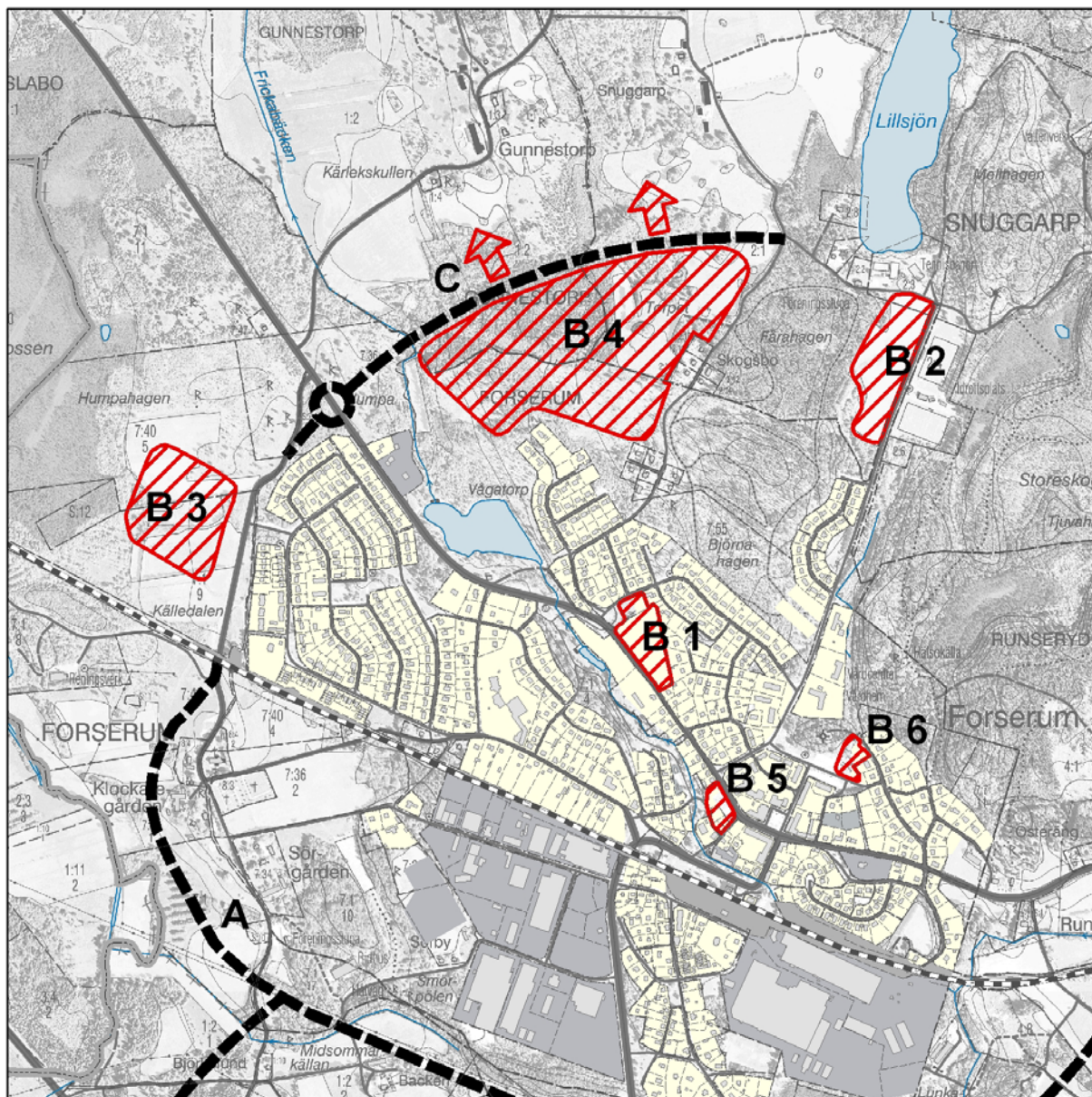
Området är planlagt dels som bostadsmark i anslutning till Villagatan och dels som parkmark i västra delen. Norra delen av området utgörs idag av naturmark som gränsar till den höjd som vattentornet står på. Området är relativt låglänt. I södra delen har nyligen en återvinningsstation anlagts och direkt väster om ligger näridrottsplatsen. Under samrådsutställningen inkom förslag på att möjliggöra 55+-boende i västra delen av Vattentornsparken utmed Lillsjövägen. Vid en närmare studie av området föreslås istället en komplettering med bebyggelse i östra delen av parken, mark som delvis idag är planlagd som bostadsmark. Den västra delen av parken kan med fördel behållas som och utvecklas som parkmark/offentlig mark med sitt goda publika läge, sitt innehåll idag med lekpark, näridrottsplats mm och med ett fint söder- och västerläge.

Område B6 kan angöras från Villagatan, alternativt också från Esplanadgatan och utnyttjar befintlig infrastruktur. Om södra delen av området skall exploateras måste återvinningsstationen flyttas, vilket skulle kunna ske till ett läge söder om Esplanadgatan, idag låglänt naturmark.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- En byggnation i aktuellt läge är en förtätning av centrala Forserum och möjliggör centrala tillgängliga bostäder vilket efterfrågas och stärker centrum.
- En del av ett centralt beläget naturområde som gränsar till befintlig bebyggelse försvinner. Den värdefullaste naturmarken ligger dock i centrala och västra delen av Vattentornsparken.
- En exploatering kan innebära en flytt av återvinningsstationen.
- Exploateringen utnyttjar befintlig infrastruktur vilket innebär bra resursutnyttjande.

NYA BOSTADSOMRÅDEN (B1-B6) - karta

- B1:** Folkets Park. Etapp 1
- B2:** Lillsjövägen. Etapp 1
- B3:** Humpahagen. Etapp 1
- B4:** Torpet-Gunnestorp. Etapp 2
- B5:** Centrum. Specialområde
- B6:** Villagatan - Vattentornsparken. Specialområde

NYA INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN (V7 - VI4)

I motsats till nya bostadsområden är föreslagna nya industri- och verksamhetsområden placerade i den södra delen av samhället, i huvudsak utmed väg 40 och utmed infarten från väg 40, Stenserydsvägen. Med verksamhetsområde avses att området, utöver ren industriverksamhet, kan vara lämpligt även för t.ex. kontor och eventuellt viss typ av sällanköpshandel (skrymmande varor) samt bilserviceanläggning.

De områden som ligger utmed väg 40, förutom område V11, föreslås få tillfart via Stenserydsvägen norr och söder om väg 40, innebärande att inga nya infarter från väg 40. Område V11 trafikmatas förslagsvis från framtida ny väg A och/eller från V9 via befintlig vägtunnel under väg 40.

Rådande natur- och kulturförutsättningar samt trafikstruktur gör att de olika områdena inte är helt enkla att exploatera. Men med tanke på hur samhället är uppbyggt med bostäder kontra industri, och att företag idag önskar ligga utmed större vägar för skyltläge och goda kommunikationer, är ändå de föreslagna lägena mest aktuella.

Utpekade områden indelas i tre kategorier. En prioriterad kategori, etapp 1, d.v.s. områden som i dagsläget bedömts som mest aktuella att exploatera med tanke på gällande förutsättningar inom områdena. En kategori, etapp 2, som känns mer långsiktig och bedöms vara aktuell för utbyggnad först då områden inom etapp 1 är utbyggda. Dessutom finns en grupp, Specialområden - med speciella förutsättningar och särskild inriktning. Dessa tas upp och utreds då behov uppkommer.

Kommunen äger i stort sett ingen mark inom de utpekade områdena. Det innebär att en exploatering kommer att kräva stora markförvärv och i vissa fall inköp av bostadsfastigheter.

NYA INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN (V7 - VI4)

INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN - ETAPP I

V7 - TRYGGARP ÖSTER

Markägare: Området är till största delen privatägt. Kommunen äger ett mindre område närmast Stenserydsvägen.

Vatten och avlopp: Redan idag finns långtgående planer på att dra fram kommunalt VA till fastigheten Drivkraften 1, som ligger i nära anslutning till området. Området bör därmed utan problem kunna anslutas till kommunalt VA.

Övriga förutsättningar: Området avgränsas av Stenserydsvägen i väster och Arkabäcken/Bokån i söder. I öster är avståndet till befintliga bostäder styrande och i norr gränsar området till en ny tänkt väg. I norr måste även exakt läge för den gamla tippet redas ut. Tillfart till området är tänkt att ske via befintlig väg in mot Horshaga. Från denna får sedan tvärgator/industrigator byggas ut. Anslutning till området kan även ske från väg B.

I stort sett hela området ingår i ett område upptaget i ”Naturvårdsprogram för Jönköpings län” från 1995. Här beskrivs området Tryggarp-Horshaga som ett odlingslandskap med skogsbyte. Grusavlagringar. Området sträcker sig längs med och norr om väg 40, på båda sidor om Stenserydsvägen.

I den norra delen av området kan E.ON:s anläggningar beröras och det kan vara aktuellt att anpassa området efter dessa. I samband med en kommande detaljplaneläggning skall samråd ske med E.ON.

En exploatering kräver att kommunen köper in bostadsfastigheter.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Området berörs inte av några riksintressen. I vilken utsträckning naturintresset som är upptaget i ”Naturvårdsprogram för Jönköpings län” påverkas får en framtida utredning i samband med planläggning visa.
- En utbyggnad kan påverka befintliga bostäder i öster negativt, och därmed även miljömålet ”God bebyggd miljö”. Ett skyddsavstånd skall säkerställas vid en kommande detaljplaneläggning. Eventuellt kan behov finnas av att styra verksamheterna inom området till ”lättare verksamheter”, d.v.s. verksamheter som inte medför störningar i form av t.ex. buller och lukt. Det gäller särskilt om skyddsavståndet blir kortare än 200 m.
- Särskild vikt måste vid en kommande planering läggas vid t ex omhändertagande av dagvatten med hänsyn till bäckarna söder om området. Miljömålet ”Levande sjöar och vattendrag” skall ligga till grund för dessa diskussioner.
- Förekommande bostadshus inom området måste köpas in (Tryggarp 1:26 och 3:21).

NYA INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN (V7 - V14)

INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN - ETAPP I

V8 - SYDVÄST VÄG 40

Markägare: Privatägd. Kommunen äger idag ingen mark söder om väg 40.

Vatten och avlopp: En utbyggnad av kommunalt VA kommer att bli kostsamt med lång ledningsdragnings och hög investeringskostnad. Det gäller samtliga områden utmed väg 40 (V8 - V11 + V13).

Övriga förutsättningar: Förutsättningarna inom området i den sydvästra kvadranten av väg 40/Stenserydsvägen är komplexa. Här finns ett flertal intressen att ta hänsyn till. Det gäller t.ex. de åar som genomkorsar området och gårdsmiljön i anslutning till utpekade områden. Här finns även ett större område som kräver arkeologisk utredning etapp 1 och 2 med sökschaktsgrävning. Detta område har pekats ut som möjligt boplatsläge i den kulturhistoriska förstudien som är gjord.

Området har ett läge som är positivt att exploatera med tanke på ”skyltläge” för företag och för exponering av Forserum som ort. Det har även ett bra kommunikationsläge med möjlighet till god anslutning från Väg 40.

Område V8 är föreslaget som en första etapp och begränsas av väg 40, men även av Bokån som löper parallellt med väg 40. Strandskydd finns ej för Bokån. Ån rinner runt 100 m från vägen, innebärande att ett nytt industrikvarter hamnar förhållandevis långt från vägen. I övrigt begränsas området av Stenserydsvägen i öster och av befintlig/ny vägsträckning i söder.

Tillfarten föreslås ske från Stenserydsvägen i samma läge som befintlig infart till Norrgården. Gatan blir med hänsyn till gården med omgivningarna enkelsidig. Ett skyddsavstånd på mellan 150 och 200 m hålls till Norrgården.

En exploatering kommer att kräva utredningar vad gäller t ex arkeologi, naturvärden kring aktuella bäckar, högsta vattennivå i Bokån, dagvatten, utbyggnad av gator etc.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Området berörs inte av några riksintressen.
- Förhållandevis stor påverkan på landskapsbilden eftersom det idag inte finns några exploateringsområden söder om väg 40.
- Öppen jordbruksmark berörs och närliggande gårdar berörs.
- Möjligheten att det inom området finns fasta fornlämningar får utredas i särskild ordning i samband med en framtida planläggning.
- Särskild vikt måste vid en kommande planering läggas vid t ex omhändertagande av dagvattnen med hänsyn till Bokån som rinner mellan området och väg 40. Miljömålet ”Levande sjöar och vattendrag” skall ligga till grund för dessa diskussioner
- Väg 40 blir ytterligare en barriär då orten expanderar söder om denna. Gc-tunnel finns dock öster om trafikplatsen.

NYA INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN (V7 - V14)

INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN - ETAPP 2

V9 - SYDVÄST VÄG 40

Markägare: Privatägd. Kommunen äger idag ingen mark söder om väg 40.

Vatten och avlopp: En utbyggnad av kommunalt VA kommer att bli kostsamt med lång ledningsdragnings och hög investeringskostnad. Det gäller samtliga områden utmed väg 40 (V8 - V11 + V13).

Övriga förutsättningar: Förutsättningarna inom området i den sydvästra kvadranten av väg 40/Stenserydsvägen är komplexa. Här finns ett flertal intressen att ta hänsyn till. Det gäller t.ex. de åar som genomkorsar området och rådande topografiska förutsättningar med höjdskillnader och låglänt mark. I anslutning finns även ett större område som kräver arkeologisk utredning etapp 1 och 2 med sökschaktsgrävning.

Område V9 pekas ut som en eventuell fortsättning på område V8, främst av det skälet att det gränsar till område V8 och Rv 40. Tänkbar avgränsning i väster är 100 meter öster om Eköbäckens (strandskydd). Eftersom Bokåns ursprungliga sträckning är utträtad i anslutning till V9 skulle eventuellt ån kunna införlivas i ett nytt verksamhetsområde. Områdets östra gräns skulle i det läget kunna utgöras av Rv 40. Hur Bokån ska hanteras får utredas vid eventuell framtida planläggning. Områdets främsta värden är närheten till Rv 40 och område V8 men bedöms som helhet svårexploterat och skall ses på lång sikt. Tillfarten sker via område V8. Sammankoppling kan på sikt ske med V11.

En exploatering kommer att kräva ingående utredningar vad gäller t.ex. naturvärden kring aktuella bäckar, utbyggnad av gator, geotekniska och hydrologiska utredningar etc.

Fotot visar ett läge efter att Eköbäcken och Bokån nyligen runnit samman. Här är ån kulverterad under befintlig väg som går under väg 40.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Området berörs inte av några riksintressen.
- Komplexa naturförutsättningar försvårar exploatering.
- Förhållandevis stor påverkan på landskapsbilden eftersom det idag inte finns några exploateringsområden söder om väg 40.
- Möjligheten att det inom området finns fasta fornlämningar får utredas i särskild ordning i samband med en framtida planläggning.
- Särskild vikt måste vid en kommande planering läggas vid t.ex. omhändertagande av dagvatten med hänsyn till de bäckar som finns i anslutning till området. Miljömålet ”Levande sjöar och vattendrag” skall ligga till grund för dessa diskussioner.
- Väg 40 blir ytterligare en barriär då orten expanderar söder om denna. Gc-tunnel finns dock öster om trafikplatsen. Väster om området finns även en vägtunnel under väg 40 som bör kunna användas av gång- och cykeltrafikanter som kommer från dom västra delarna av orten och ska ut till det nya industri- och verksamhetsområdet.

NYA INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN (V7 - V14)

INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN - ETAPP 2

V10 - HORSHAGA

Markägare: Området är privatägt.

Vatten och avlopp: En utbyggnad av kommunalt VA kommer att bli kostsamt med lång ledningsdragning och hög investeringskostnad. Det gäller samtliga områden utmed väg 40 (V8 - V11 + V13).

Övriga förutsättningar: Området kan avgränsas av väg 40 i söder och av Arkabäcken/Bokån mot övriga väderstreck. Inom området finns flera bostadsfastigheter som kräver inlösen om området ska exploateras. Tillfart till området kan ske via befintlig väg från Stenserydsvägen och in mot Horshaga.

I den kulturhistoriska förstudie som genomfördes av Jönköpings Länsmuseum under år 2000 finns det ett utpekat område som kan utgöra boplatsläge och därmed eventuell fast fornlämning. En exploatering skall därför inom detta område föregås av en arkeologisk utredning, etapp 1 och 2 med sökschaktsgrävning.

Del av området ingår i ett område upptaget i ”Naturvårdsprogram för Jönköpings län” från 1995. Här beskrivs området Tryggarp-Horshaga som ett odlingslandskap med skogsbete. Grusavlagringar. Området sträcker sig längs med och norr om väg 40, på båda sidor om Stenserydsvägen.

Området innehåller alltså flera naturvärden i form av omgivande vattendrag och grusformationer som är viktiga att beakta i planeringen. Vi en framtida detaljplaneläggning får dessa värden och behovet av skyddsåtgärder/skyddsavstånd vägas mot övriga intressen.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Området berörs inte av några riksintressen. I vilken utsträckning naturintresset som är upptaget i ”Naturvårdsprogram för Jönköpings län” påverkas får en framtida utredning i samband med planläggning visa.
- Arkeologiska värden undersöks i särskild utredning.
- Särskild vikt måste vid en kommande planering läggas vid t.ex. omhändertagande av dagvatten med hänsyn till de bäckar som rinner genom området. Miljömålet ”Levande sjöar och vattendrag” skall ligga till grund för dessa diskussioner.
- Tre bostäder med tillhörande boendemiljöer berörs.

NYA INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN (V7 - V14)

INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN - ETAPP 2

VII - TRYGGARP VÄSTER

Markägare: Området är privatägt.

Vatten och avlopp: En utbyggnad av kommunalt VA kommer att bli kostsamt med lång ledningsdragnings och hög investeringskostnad. Det gäller samtliga områden utmed väg 40 (V8 - V11 + V13).

Övriga förutsättningar: Området är välbeläget med avseende på ”skyltläget” utmed väg 40. Läget är positivt med tanke på exponering av såväl nya företag som Forserum som ort. Området har ingen självklar tillfart. Ny anslutning via väg 40 har inte bedömts aktuellt och en ny väg in från Stenserydsvägen bedöms bli alltför lång och därmed kostsam. Skulle det däremot bli aktuellt med en ny vägsträckning sydväst om orten mellan Jönköpingsvägen och Stenserydsvägen, skulle tillfart till området kunna ske från denna. Möjlighet finns även att på sikt koppla samman område V9 och V11 i läget för befintlig planskild passage.

En avgränsning av området får ske efter väg 40, kommungränsen och med erforderlig hänsyn till befintliga gårdar och miljöer i området.

Del av området ingår i ett område upptaget i ”Naturvårdsprogram för Jönköpings län” från 1995. Här beskrivs området Tryggarp-Horshaga som ett odlingslandskap med skogsbete. Grusavlagringar. Området sträcker sig längs med och norr om väg 40, på båda sidor om Stenserydsvägen.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Området berörs inte av några riksintressen. Hänsyn till område upptaget i ”Naturvårdsprogram för Jönköpings län” får tas vid en kommande planläggning.
- Påverkan på landskapsbilden
- Skyddsavstånd mot befintliga gårdar/bostadshus bör kunna säkerställas.
- Lång och kostsam väganlutning.

NYA INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN (V7 - V14)

INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN - SPECIALOMRÅDEN

V12 - LUNKAGÄRDET

Markägare: Privatägd.

Vatten och avlopp: I närheten av området finns kommunala VA-ledningar framdragna, och detta är det område som näst efter V7 och V14 är mest lämpligt att exploatera ur ett VA-perspektiv. (Ekonomi)

Övriga förutsättningar: I dagsläget finns ingen nämnvärd möjlighet att utöka befintligt industrikvarter. Om man bygger en ny tillfart till de verksamheter som finns här idag, vilket även föreslås, kan denna få en bättre lönsamhet med en utökning av industriområdet. Möjligheten begränsas dock av närheten till bostäderna i väster. På lång sikt kan området komma att växa österut.

En ny väg in till området skall anpassas efter den gamla sottippen som ligger i närheten (WST-tippen). Läget på tippen är delvis osäkert idag och måste utredas närmare i samband med en framtida byggnation av ny väg.

I den södra delen av området kan E.ON:s anläggningar beröras och vägar m.m. får anpassas utifrån befintliga förutsättningar.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Området berörs inte av några riksintressen eller av andra intressen avseende t.ex. natur, kultur eller fritid.
- En utbyggnad bedöms i stort vara i linje med miljömålen.
- Den nya vägsträckningen ut mot Stenserydsvägen bör på sikt leda till att industritrafiken på Fabriksgatan upphör.
- Med hänsyn till att skyddsavståndet mellan befintliga bostäder och ny industri kan bli kortare än 200 m, måste hänsyn tas till detta i detaljplaneskedet.

NYA INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN (V7 - V14)

INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN - SPECIALOMRÅDEN

V13 - SYDÖST VÄG 40

Markägare: Privatägd mark.

Vatten och avlopp: En utbyggnad av kommunalt VA kommer att bli kostsamt med lång ledningsdragning och hög investeringskostnad. Det gäller samtliga områden utmed väg 40 (V8 - V11 + V13).

Övriga förutsättningar: Inom området finns idag en större täktverksamhet för sand vilken självklart påverkar möjligheten att exploatera området. Området gränsar även till flera gårdar i söder. Att inte ett större område lagts ut längs med väg 40 (österut mot Nässjö), beror delvis på att område utpekats som möjligt boplatsläge finns här, samt att marken till stora delar består av myrmark och är starkt kuperad. Översiktsplanen föreslår istället att det område som idag är ianspråktaget som sandtäkt, i framtiden då täktverksamheten upphör, kan nyttjas för t.ex. bilserviceanläggning/bensinstation eller liknande. Området har idag tillfart från Stenserydsvägen, vilket borde kunna fungera även vid en förändrad verksamhet.

Vid en kommande detaljplanläggning krävs diskussioner med Trafikverket. Det gäller t.ex. avgränsningen av området med tanke på ett eventuellt framtida behov av mark för utökning/ombyggnad av trafikplatsen.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Området berörs inte av något riksintresse eller annat större allmänt intresse (bortsett från pågående täktverksamhet).
- Att ta området i anspråk för annan verksamhet kan innebära att området snabbare iordningställs efter täktverksamheten.
- En viss störning för närliggande bostäder finns idag.
- Vid en nyetablering av annan verksamhet måste hänsyn tas till skyddsavstånd med avseende på risker och förväntade störningar.

INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN - SPECIALOMRÅDEN

V14 - SÖDER OM BEFINLIGT INDUSTRIOMRÅDE

Markägare: Norra delen av området ägs av kommunen, medan den södra delen är privatägd.

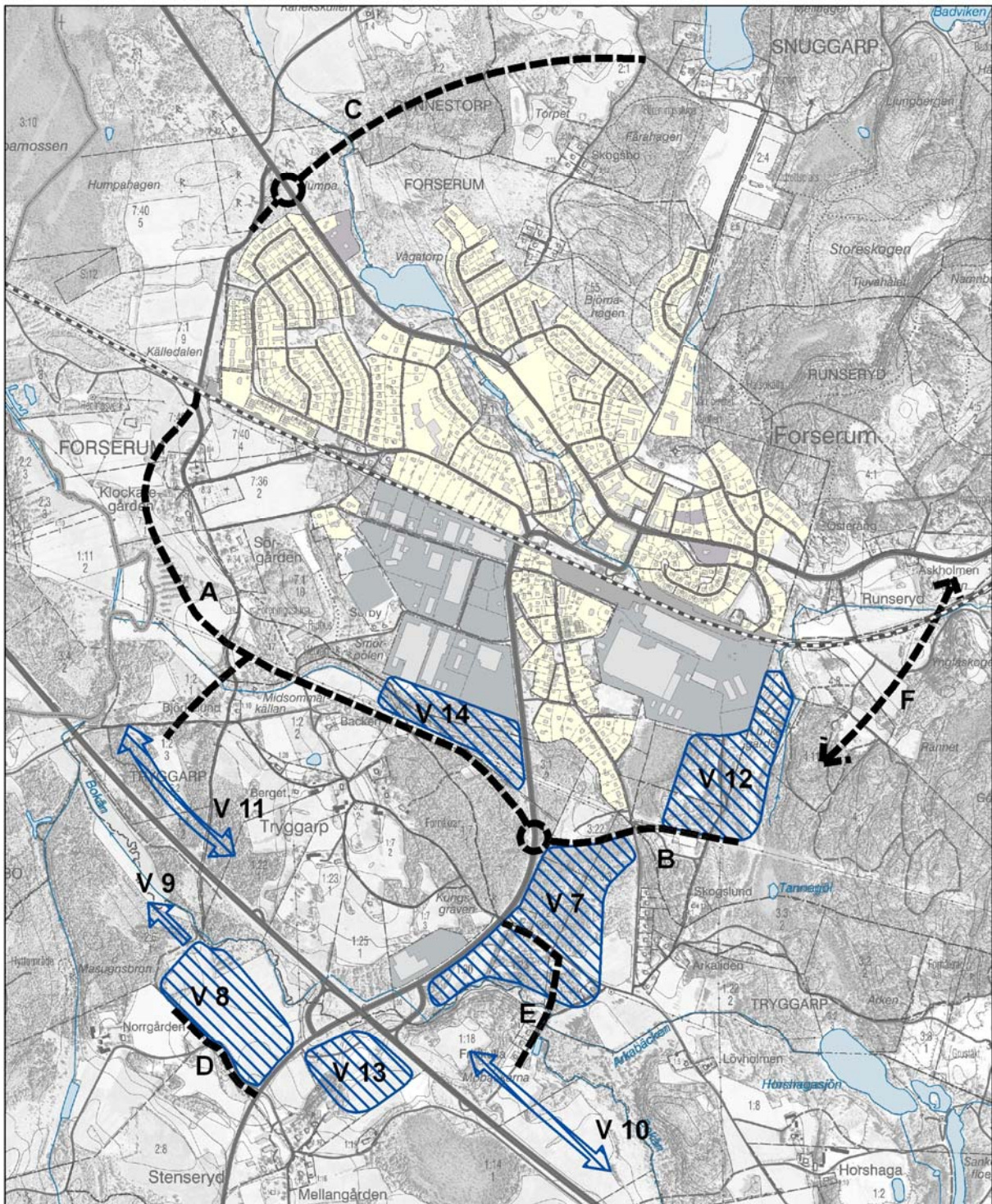
Vatten och avlopp: Området är det industri- och verksamhetsområde som, ur VA-synpunkt, är mest fördelaktigt att bygga ut, då kommunalt VA redan finns i nära anslutning till området.

Övriga förutsättningar: Området ska framförallt ses som en möjlighet att utöka befintliga verksamheter söderut. Hur stor del av området som kan ianspråkta får utredas i samband med detaljplanläggning. Vid en kommande planläggning av området, krävs samråd med E.ON eftersom området gränsar till befintliga kraftledningar.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Området berörs inte av något riksintresse eller annat större allmänt intresse.
- Rullstensåsen påverkas mer eller mindre beroende på områdets avgränsning. Åsen är dock redan genombruten av Stenserydsvägen och erforderlig hänsyn får tas i detaljplaneskedet.
- Eventuell exploatering längre söderut bedöms vara känsligt med hänsyn till fornlämningsområdet kring kungsgraven. Får utredas i samband med ev ny vägsträckning A.
- Hänsyn måste tas till närliggande bostäder på den östra sidan av Stenserydsvägen.
- Verkar i stort i linje med miljömålen.

NYA INDUSTRI- OCH VERKSAMHETSOMRÅDEN (V7-V14) - karta

- V7:** Tryggarp Öster. Etapp 1
- V8:** Sydväst Väg 40. Etapp 1
- V9:** Sydväst Väg 40. Etapp 2
- V10:** Horshaga. Etapp 2
- V11:** Tryggarp väster. Etapp 2
- V12:** Lunkagärdet. Specialområde

FÖRESLAGNA NYA VÄGAR

A - STENSERYDSVÄGEN (VÄG 850) - JÖNKÖPINGSVÄGEN (VÄG 931) VÄSTERUT

En anslutning från Stenserydsvägen och västerut, med passage under järnvägen i befintligt läge och upp till Jönköpingsvägen, skulle innebära en minskning av trafik genom samhället. Tung trafik inklusive tåkttrafik mellan Stenserydsvägen och väg 931 västerut kunna använda denna förbindelse. Syftet med denna väg är även trafikmatning av ett på sikt planerat verksamhetsområde utmed väg 40 (V11). Vägen är lång och därmed kostsam och förutsätter sannolikt en samtidig utbyggnad av V11.

Vägens sträckning måste anpassas till kulturmiljön runt omkring Forserums kyrka, samt även till befintliga gårdar, hundklubb samt ridhus. Flera olika sträckningar har studerats i i samråds-skedet. Efter samråds-skedet valdes den södra sträckningen pga minst påverkan på befintliga verksamheter samt att ingen barriär skapas mellan dessa och samhället. Anslutningen till Stenserydsvägen skulle eventuellt kunna ske i en cirkulationsplats tillsammans med väg B, vilket illustreras.

Markägare: Huvudsakligen privata markägare.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Vägen berör inte några riksintressen eller andra större allmänna intressen, förutsatt att man håller undan för kulturmiljön runt Forserums kyrka.
- En byggnation kan till del påverka rid- och hundverksamheten i området samt förekommande boendemiljöer och jord- och skogsbruk.
- En utbyggnad av vägen påverkar miljön genom Forserums centrum och påverkar därmed miljömålet "God bebyggd miljö" positivt. I takt med att Forserum byggs ut med bostäder i den norra delen ökar behovet av vägen, eftersom t ex skolbarn, för att komma till skolan, måste passera Jönköpingsvägen.

B - STENSERYDSVÄGEN - INDUSTRIOMRÅDE ÖSTER

Industriområdet i sydöstra delen av samhället nås idag endast via den östra delen av Fabriksgatan innebärande att all tung trafik till och från området passerar ett antal bostadsfastigheter. För att lösa tillfarten på ett bättre sätt till industriområdet och även skapa möjligheter till en utökning av industriområdet föreslås en ny vägsträckning. Denna väg kan även vara en del i lösningen av tåkttrafiken i samhället, se väg F.

Ett område upptaget i "Naturvårdsprogram för Jönköpings län 1995" kan beröras. Det är odlingslandskapet Tryggarp-Horshaga. Anslutningen ut mot Stenserydsvägen kan påverka en gammal industritipp (WST-tippen), i samband med planering/projektering av vägen måste läget för denna utredas närmare.

Det närmare läget för vägen är osäkert. Tippområde, låglänt mark, åsbildningar och kraftledningsanläggningar berörs. Ett alternativ är att lägga vägen längre söderut, längre från tippen och söder om ställverksanläggningen. Vägens exakta läge utreds i projekteringsskedet.

Markägare: Privata markägare.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Vägen berör inte några riksintressen eller andra större allmänna intressen. En utbyggnad av vägen påverkar boendemiljön utmed Fabriksgatan positivt och därmed även miljömålet "God bebyggd miljö". Den kan även påverka boendemiljön utmed väg 850 och 931 genom samhället mycket positivt vid sammankoppling med väg F.
- Särskild hänsyn får tas till såväl naturintressanta områden samt till industritippen.
- Risk för trafikbulerstörningar för de bostäder som ligger närmast vägen.

FÖRESLAGNA NYA VÄGAR

C - VÄG 931 - NORRA TÄTORTEN

Till idrotts- och friluftsområdet i den norra delen av tätorten kommer man idag via Lillsjövägen och Snuggarpsvägen. Vid en större utbyggnad enligt planförslaget av främst bostäder kan en bättre anslutning komma att krävas. En sådan kan lämpligen läggas nordväst om tätorten från väg 931 och norrut. De nya bostadsområdena bör läggas en bit ifrån en tänkt ny väg, så att den kan fungera som en matargata (huvudgata) och inte som en lokalgata.

Vägsträckningen berör ett fossilt åkerområde i östra delen, samt presumtiva förhistoriska boplatslägen i såväl västra som östra delarna enligt en kulturhistorisk förstudie från 2000(JLM Rapport 2000:38). Därefter är en arkeologisk utredning, etapp 1 och 2 med sökschaktsgrävningar gjord under 2007-08(2008:68). Ett av de två områden som undersöktes närmare visade sig innehålla ett bortodlat gravfält i vilket en skelettgrav och en brandgrav grävdes fram. Inom samma område finns två impediment som också kräver fortsatta undersökningar, då dessa ligger i det planerade vägbaneområdet och man vet att gravar kan förekomma på sådana impediment. Jönköpings Läns museum anser att en arkeologisk förundersökning bör ske inom området, där det påträffades bortodlade gravar. Området som bör undersökas innefattar även bl a en höjdsträckning norr om platsen för gravar då möjligheten är stor att gravar finns även på denna höjd. Detta bör ske även om detta område ligger utanför planerat vägbaneområde.

Markägare: Vägen skulle till stora delar gå över privatägd mark.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Vägen berör inte några riksintressen. Däremot berörs områden av kulturhistoriskt intresse. Beroende på hur det exakta läget blir på vägen berörs dessa områden i större eller mindre utsträckning.
- En ny väg korsar Frickabäcken och berör därmed miljömålet ”Levande sjöar och vattendrag”.
- Vägen skulle innebära en avlastning av trafiken på Lillsjövägen, vilket är positivt för trafiksäkerheten här och även för boendemiljön och miljömålet ”God bebyggd miljö”.

D - INDUSTRIGATA - SYDVÄST VÄG 40

Vägen blir aktuell i det fall beslut tas om att exploatera industri- och verksamhetsområdet V8. Vägdragningen berör områden utpekade i kulturhistorisk förstudie (boplatslägen) som kräver ytterligare arkeologiska utredningar. Dessutom berörs en jordbruksfastighet som idag nyttjar delar av vägsträckning som infart. En utredning kring förutsättningarna för ny väg och industriområde får göras i ett sammanhang.

Markägare: All mark är i privat ägo. Gäller såväl vägområde som nytt industri- och verksamhetsområde.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Se industri- och verksamhetsområde ”Sydväst väg 40”.

FÖRESLAGNA NYA VÄGAR

E - INDUSTRIGATA - TRYGGARP ÖSTER

Vägen är avsedd att tjäna nya verksamhetsområden V7 och V10 samt fortsatt utgöra anslutning mot Horshaga.

Markägare: All mark är i privat ägo. Gäller såväl vägområde som nytt industri- och verksamhetsområde.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Förslaget innebär med en utbyggnad av industriområdena att trafiksituationen på befintlig väg blir annorlunda. En ökning av tyngre lastbilar kan förväntas, innebärande att de som har sina bostäder längre bort på vägen får en annan trafiksituation. Vägutformningen utreds i projekteringsskedet.
- Den del av vägen som är tänkt att tjäna område V10 passerar över Arkabäcken/Bokån, innebärande risk för negativ påverkan på dessa. Hur passage ska ske på bästa sätt får utredas vid en kommande planläggning.
- I övrigt hänvisas till miljökonsekvensbeskrivningen för industri- och verksamhetsområde ”Tryggarp öster” och Horshaga.

F - STENSERYDSVÄGEN (VÄG 850) - JÖNKÖPINGSVÄGEN (VÄG 931) ÖSTERUT

Förutsättningar kring, och behovet av, denna väg beskrivs framförallt i kapitlet Materialhushållning. En planskild vägpassage över järnvägen i detta läge bedöms lösa huvuddelen av problemen med frekvent tåkttrafik genom samhällets centrum. Det exakta läget på vägen är delvis osäkert men utgångspunkten är att hålla ett tillräckligt avstånd till samhället och befintliga bostäder samt att utnyttja de topografiska förutsättningarna i området för att skapa en passage över järnvägen. Anslutningen till väg 931 måste studeras särskilt så att det blir god sikt.

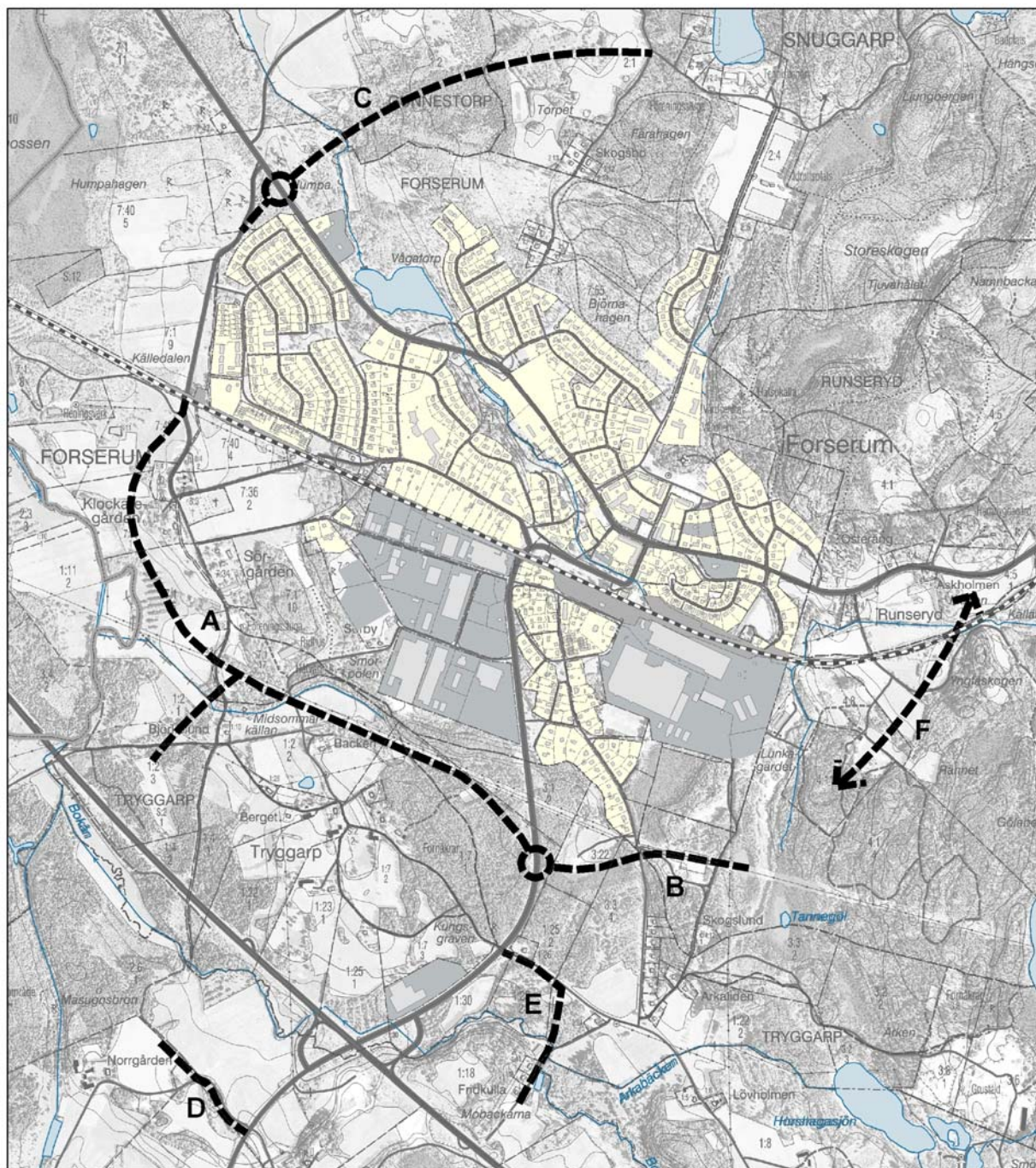
Med denna lösning kan befintlig plankorsning vid Runseryd stängas. Till den planskilda korsningen knyts framförallt täkterna Karsbo och Runseryd genom delvis nya vägar mot sydöst. Kvaliteten på vägarna kan förbättras efterhand. Det primära är att skapa en planskild järnvägs korsning och vägar av tillräcklig kvalitet för tåkttrafiken. Slutmålet bör vara en förbifart av hög standard för all trafik.

Markägare: All mark är i privat ägo.

Miljökonsekvensbeskrivning:

- Vägförbindelsen är den av de föreslagna som, tillsammans med väg B, bedöms ge i särklass störst positiv effekt på trafikmiljön i Forserums samhälle. Detta genom att den allra största delen av tåkt- och asfaltsverkstrafiken som belastar samhället idag istället kan använda denna väg. Åtgärden ger stora positiva effekter på trafiksäkerheten och boendemiljön och miljömålet ”God bebyggd miljö”. Både jord- och skogsbruksintressen berörs utmed sträckan.

FÖRESLAGNA NYA VÄGAR (A-F) - karta

- A:** Stenserydsvägen - Jönköpingsvägen.
- B:** Stenserydsvägen - Industriområde öster.
- C:** Väg 931. Norra tätorten.
- D:** Industrigata. Sydväst väg 40.
- E:** Industrigatan. Tryggarp öster.
- F:** Täcktrafik/förbifart. Forserum öster

GRÖNSTRÅK OCH ÖVRIGA PRIORITERADE OMRÅDEN

G - FRICKABÄCKEN OCH FORSSJÖN

Det här är det enda sammanhängande grönstråket som finns i Forserum idag. Området innehåller flera kvaliteter och är viktigt för samhället ur många aspekter. Idag är området till största delen parkmark och ett populärt promenadstråk. Läget mitt i samhället gör att stråket fungerar inte bara för rekreation utan även i viss mån kan fungera som länk mellan de västra delarna av orten och in mot centrum och stationsområdet.

Bäcken rinner i en ravinliknande dalgång och har därmed även en spännande naturmiljö som kan förstärkas och lyftas fram ytterligare.

Inom grönstråket ligger även Forserums bruksdammar med en kulturhistoria som är värd att bevara och lyfta fram. Utmed åsträckningen finns tre fabriksdammar, vars uppdämda vatten använts för att driva industrier och för att producera elektricitet, den allra första som kom till Forserum. Den fjärde och största dammen är Forssjön som anlades enbart för att vara en prydnad för samhället. Vattnet och dammarna har använts av bland annat en filfabrik, en smedja, en kvarn, ett sågverk och snickerifabrik samt en vågfabrik. Tillsammans har Forserums Hembygdsförening och Forserums Samhällsförening startat och fått EU-medel (Leaderpengar) till ett projekt som man kallar Forserums Bruksdammar. Projektet är en förstudie av vilka förutsättningar som finns för att renovera dammarna. Förstudien har resulterat i en rapport med beskrivning av området, dess historia och förslag på åtgärder.

Den södra delen av bäckstråket, ner mot Dammgatan och bort till järnvägsstationen skulle med fördel kunna iordningställas för att få ett sammanhängande/gångvänligt grönstråk genom hela samhället.

H - STENSERYDSVÄGEN / INFART OCH ENTRÉ

Forserums centrum ligger runt 1,5 km från väg 40. Den första mer sammanhängande bebyggelsen kommer runt 1 km från vägen. Det gör att orten idag känns lite anonym, eftersom vägen idag inte ger någon föränning om att man är på väg in mot ett samhälle. I framtiden bör någon form av satsning göras på och runt Stenserydsvägen för att sträckan in mot centrum ska bli mer välkomnande och göra orten mindre anonym. Nya industrikvarter bör läggas så att det finns utrymme att skapa något som ger vägen karaktär. En cirkulationsplats vid anslutning av väg A och B kan användas i ovanstående syfte.

En tanke kan vara någon form av allé och en fortsättning på den belysning som idag finns från samhället och förbi bebyggelsen söderut. Den första km är idag ”mörk”. Det är även viktigt att nya verksamheter som etableras utmed vägen utformas med hänsyn till att de ligger mot en infart. Krav bör ställas på fasader och omgivande tomtmark.

Dessutom måste plats lämnas utmed vägen för en framtida möjlighet att bygga ut gång- och cykelvägnätet i samband med planerade utbyggnader av verksamhetsområden. Om verksamhetsområden byggs ut enligt översiktsplanens förslag bör man kunna nå dessa områden via gc-vägar från centrum och de olika bostadsområdena.

GRÖNSTRÅK OCH ÖVRIGA PRIORITERADE OMRÅDEN

I - LEK- OCH GRÖNOMRÅDE VID VATTENTORNET

Inom vattentornsparken finns en nyligen etablerad lektyta och näridrottsplats. Vattentornsparken bedöms vara mycket viktig för samhället i framtiden och bör reserveras för allmänna syften (Grönområde, lek, idrott, viss parkering etc). I den östra delen skulle en komplettering med centrumnära tillgängliga bostäder kunna ske, område B6.

J - CENTRUM

Det är flera saker som påverkar uppfattningen av centrumområdet.

- Trafiksituationen
- Parkeringsmöjligheter
- Utbudet och koncentrationen av butiker/service.
- Utformningen av byggnaderna kring ”centrumrummet”.

Jönköpingsvägen med en hel del tung tåktrafik stör idag centrummiljön, då den passerar på ena sida av torget. En omledning av tåktrafiken skulle innebära en klar förbättring för centrummiljön. Jönköpingsvägen är dock inte bara en nackdel utan utgör en pulsåder genom samhället.

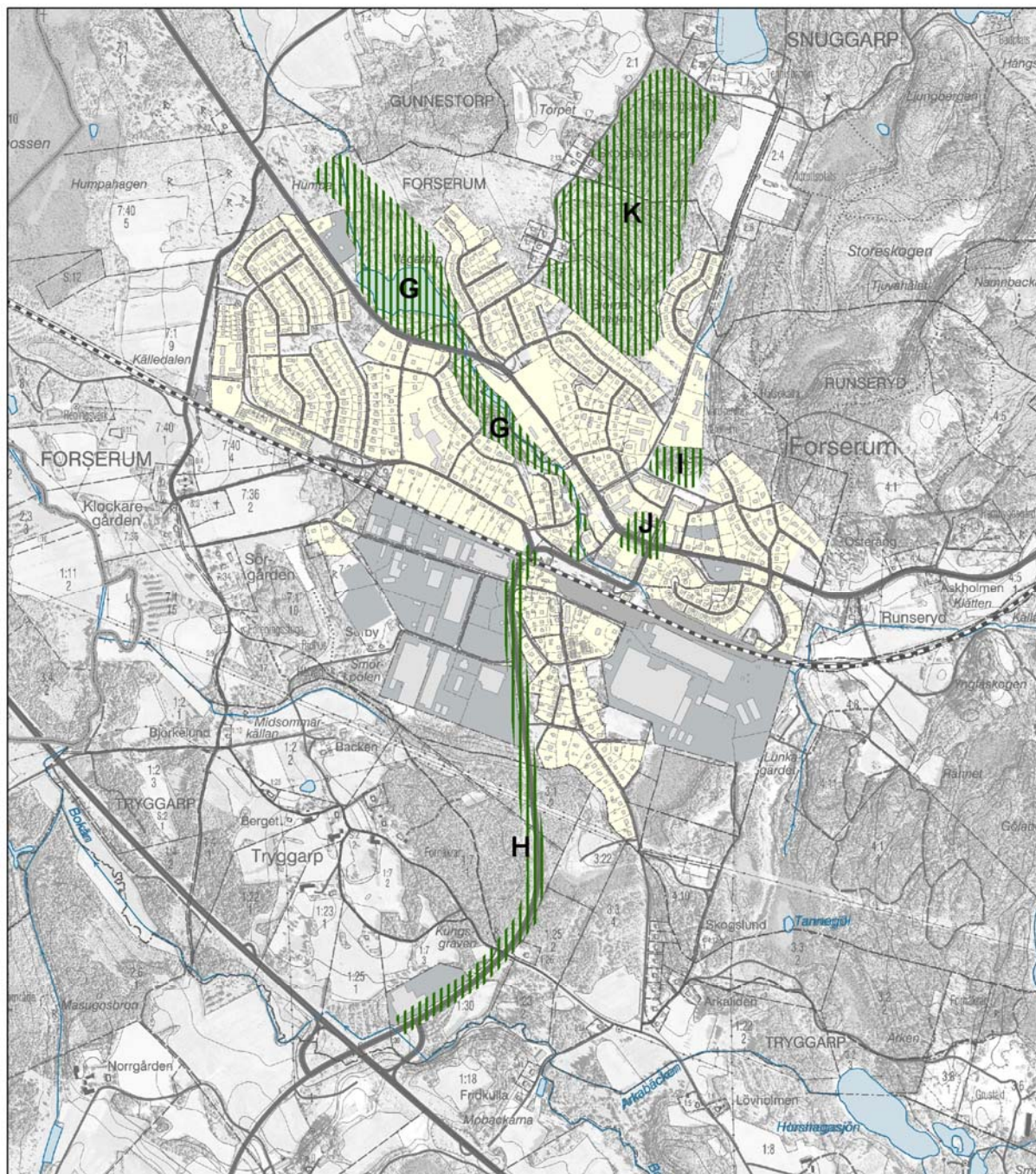
Idag finns en torgbildning med parkeringsplatser. I framtiden bör man i första hand försöka koncentrera nya butiker eller verksamheter kring torget, för att förstärka detta. En uppfräschning av befintlig bebyggelse skulle också göra mycket för uppfattningen av samhället.

K - GRÖNOMRÅDE - ELLJUSSPÅR

Närströvområdet med elljusspår mellan Lillsjövägen och Snuggarpsvägen föreslås sparas/prioriteras. Här kan man med närhet både till befintliga och planerade bostadsområden promenera, jogga och rasta hunden i vacker naturmiljö.

Området kan ses som en fortsättning på naturmiljön runt Lillsjön och fungerar som en grön kil/spridningskorridor norrifrån och in mot tätorten.

GRÖNSTRÅK OCH ÖVRIGA PRIORITERADE OMRÅDEN karta

SAMHÄLLETS HISTORIA

Forserum växte fram utmed järnvägen Nässjö-Falköping vilken då var en del av södra stambanan. Järnvägen byggdes under 1860-talet. Forserum var ett så kallat municipalsamhälle (del av en landskommun med vissa stadsregler). 1952 slogs Forserums och Barkeryds socknar samman till Forserums kommun och omfattade samhällena Forserum, Äng och Fredriksdal samt en landsbygd på cirka 160 km². 1971 bildades Nässjö kommun genom sammanläggning av ett flertal andra kommuner, däribland Forserum.

Den första stora industrin i Forserum ”Bobinfabriken” växte upp främst under senare delen av 1800-talet. Fabriken tillverkade maskindelar till spinneriindustrin, så kallade bobiner. Som mest hade denna industri runt 500 anställda. På 30-talet lades Bobinfabriken ner och på samma industriområde etablerades WST, sedermera Swedoor - JELD-WEN.

Idag är Forserum ett samhälle med många små- och medelstora industrier i flera branscher inom främst tillverkningsindustrin.

Fram till 1950-talet dominerades boendet helt av lägenheter i en- och tvåfamiljshus. Därefter har flerbostadshusen ökat sin andel av lägenhetsbeståndet. Flerbostadshusen är i huvudsak lokaliserade till samhällets centrala del.

Den första stadsplanen (kallas numera detaljplan) över dåvarande municipalsamhället upprättades år 1919 och fastställdes 1923. Planen omfattade hela samhället och dessutom stora expansionsområden i omgivningen. Dess storlek gjorde att planen kunde uppfattas som en slags översiktlig, juridiskt gällande plan med stora utbyggnadsreserver för samhället. Detta sätt att planera var vanligt långt fram till slutet av 1900-talet men har successivt minskat då det visat sig vara alltför statiskt och tidsödande att hålla à jour. (I samband med ny bygglagstiftning möjliggjordes och krävdes kommunal översiktsplanering.

Idag skiljer man på *detaljplaner* som görs för enstaka objekt eller mindre områden och *fördjupade översiktsplaner* som är den långsiktiga planeringen och kan utgöras av en hel ort med expansionsområden.)

Namnet *Forserum* har, precis som namnet antyder, att göra med att det runnit flera forsar från den bäck som runnit från mossen norr om bebyggelsen, samt *rum* som betyder ”öppen plats”.

STATISTIK

BEFOLKNINGSUTVECKLING

Enligt statistik från 2010-12-31, var folkmängden i Forserums tätort vid den tidpunkten 2031 personer. Utav dessa var 1045 män och 986 kvinnor.

Uppdelat i åldersklasser såg det ut så här:

Åldersklass :	Antal personer:
0-15 år	393 (19 %)
16-64 år	1260 (62 %)
65- år	378 (19 %)

Uppdelat på riket, länet och Nässjö kommun ser andel för varje åldersgrupp ut så här:

	Riket	Länet	Nässjö kommun
0-15 år	18 %	18 %	18 %
16-64 år	64 %	64 %	61 %
65- år	18 %	19 %	21 %

Forserum har haft en negativ trend i befolkningsutveckling de senaste tjugo åren. Även om det inte är några drastiska siffror så har tendensen varit vikande:

År:	Antal invånare:
1990-12-31	2165
1995-12-31	2124
2000-12-31	2037
2010-12-31	2031

ARBETSPENDLING

Enligt statistik från SCB (2009) fanns ca 700 arbetstillfällen i Forserum. 278 personer både bodde och arbetade i Forserum. Av dessa var 168 män. Från övriga delar av Nässjö kommun arbetspendlade 202 personer till Forserum, varav 158 var män. Inpendlingen från rikets övriga kommuner var på 219 personer varav 173 personer bodde i Jönköpings kommun. 117 av de senare var män. Total inpendling till Forserums tätort är således 421 personer.

Samtidigt fanns en utpendling från Forserum på totalt 637 personer. Utav dessa pendlade 204 till övriga delar av Nässjö kommun och 358 till Jönköpings kommun.

NÅGRA REFLEKTIONER

Utpendlingen är totalt sett större än inpendlingen. Pendlingen mellan Forserum och nässjö kommun i övrigt är i paritet. Däremot är utpendlingen till Jönköpings kommun tydligt större än inpendlingen.

BOSTÄDER

Totala antalet hushåll (och därmed lägenheter) i Forserum med omgivning är 1 242 varav 266 (21%) består av hushåll i flerbostadshus enligt statistik från Postens register. Den allra största delen av bebyggelsen i Forserum består av traditionell villabebyggelse med olika ålder, huvudsakligen förlagd norr om järnvägen. Nybyggnationen av bostäder under senare år är också kopplad till villabebyggelse. Flerbostadshus har inte byggts i Forserum sedan 1970.

Forserum bedöms utgöra en attraktiv ort med korta pendlingsavstånd till Nässjö och Jönköping. Inte minst höga boendekostnader i Jönköpingsområdet kan locka till nybyggnation eller köp av bostad i Forserum. Det som förväntas under kommande decennier är en fortsatt kontinuerlig efterfrågan på villatomter samt även behov av tillgängligt boende för äldre som vill lämna den relativt arbetskrävande villan. Båda dessa behov tillgodoses i planförslaget genom förslag till utbyggnadsområden.

Gällande tillskapandet av tillgängliga bostäder för äldre begränsas detta delvis av kostnadsläget för nybyggnation samt ombyggnation av idag ej tillgängliga lägenheter. Även om man egentligen skulle vilja byta boende så väljer många att av kostnadsskäl bo kvar i villan så länge detta är praktiskt möjligt.

Finns det dock en vilja att betala kostnaden för nybyggnation så redovisas flera förslag till centrumnära områden kategori 55+. Nedan diskuteras också förutsättningar och möjligheter gällande ombyggnation av befintliga flerbostadshus så att dessa blir mer tillgängliga. Om fler äldre lämnar villan väntas en större inflyttning av yngre familjer vilket är mycket positivt för samhället.

TILLGÄNGLIGHET I BEFINTLIGA FLERBOSTADSHUS

Idag finns inget flerbostadshus i Forserum med hiss vilket är en stor brist. För att kunna bedöma förutsättningarna för att förbättra tillgängligheten har möjligheterna att installera hiss i befintliga flerbostadshus undersökts. I detta arbete genomfördes en granskning av

bygglovhandlingar för samtliga trevåningshus i Forserum som var byggda från och med 1950-talet. Antalet fastigheter som med dessa förutsättningar berörs är sju stycken med totalt 154 lägenheter. Betydligt färre än $\frac{1}{4}$ av dessa är belägna i markplan.

Att i befintliga trapphus inrymma nyinstallerad hiss med möjlighet till trappförbindelse utan en radikal ombyggnad förefaller omöjligt i samtliga studerade fall. En genomgripande ombyggnad kompletterad med utanpåliggande hisschakt är enda möjligheten till förbättrad tillgänglighet.

För 85 lägenheter är trapphusen omslutna av lägenheter i våning två och tre varför en komplettering med hiss endast kan genomföras genom en omfattande ombyggnad som påverkar lägenhetsstrukturen.

För 69 lägenheter är trapphusen placerade omedelbart innanför husens ytterfasad. Trapphusens utförande är dock sådant att det vilplan som vetter mot fasaden är ett mellanplan utan lägenhetsanknytning, varför en komplettering med hiss utanför fasaden medför att trappkonstruktionen måste byggas om.

Den övervägande andelen entréer, c:a $\frac{2}{3}$, mynnar ut mot omgivande gator medan de övriga mynnar ut i en innergård. Vid en ombyggnad där komplettering med hiss ingår och där denna föreslås ligga på byggnadens gatusida fordras en ny detaljplan som medger en utökad byggrätt. En sådan utökning är ofta svår att genomföra då gaturummet inte alltid tål att krympas.

Vid ombyggnad av flerbostadshus ska alltid möjligheten till förbättrad tillgänglighet, till exempel komplettering med hiss, utredas och om det visar sig tekniskt/ekonomiskt möjligt också genomföras. Detta utreds i samband med att fastighetsägaren söker bygglov för ombyggnaden. Kommunen kan inte tvinga privata fastighetsägare att installera hiss i andra fall än detta.

BARN OCH SKOLA

Skolverket är landets nationella myndighet för barnomsorg, skola och vuxenutbildning. I Nässjö kommun har barn- och utbildningsnämnden ansvaret för utbildning och barnomsorg.

Det finns idag tre förskolor i Forserums samhälle (åldrarna 1-5 år) varav en drivs i privat regi.

Grundskolan i Forserum heter Rosenholmskolan och är en F-9 skola. Årskurserna F-2 är integrerade med fritidshem, och övriga årskurser är åldershomogena.

Det finns ingen gymnasieskola i Forserum, utan eleverna får pendla till Nässjös gymnasieskola, Brinellgymnasiet.

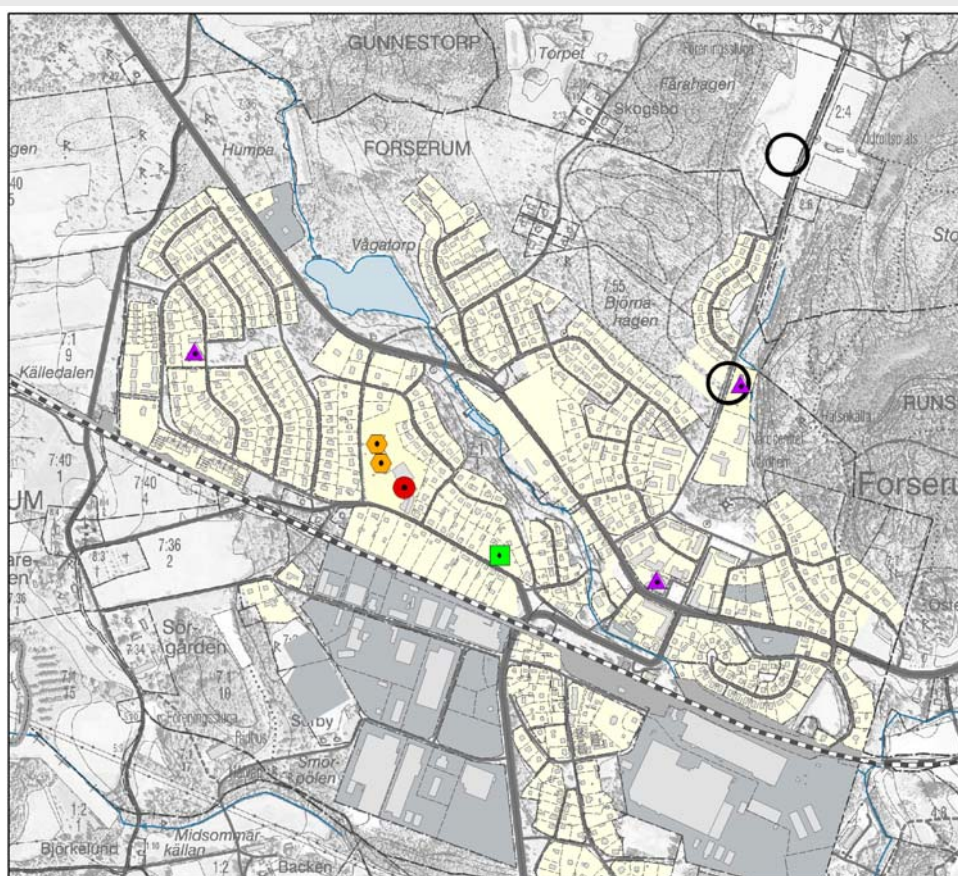
Inom kommunen finns tillgång till resurs-skola, särskola och olika vuxenutbildningar. Dessa är placerade i Nässjö stad.

Fritidshemmen i samhället erbjuder verksamhet för barn mellan sex och tolv år på den skolfria delen av dagen (kl. 06.30 - 17.00) samt under skolloven.

Barn- och utbildningsförvaltningen ser att det framgent kan finnas behov av en större modern förskola i Forserum. Två tänkbara alternativ redovisas därför i planen. Del i anslutning till befintlig förskola, dels i anslutning till nytt planerat bostadsområde B2. Frågan får utredas närmare när projektet blir aktuellt.

MÅL OCH REKOMMENDATIONER :

- Vid all planering skall hänsyn tas till befintliga och eventuellt nya skolvägar så att dessa utformas trafiksäkert.

- ▲ Förskola
- Fritidsgård
- Fritidshem
- Grundskola, årskurs F-9
- Tänkbara lägen för ny förskola

ÖVRIG OMSORG

Omsorgsförvaltningen tillsammans med individ- och familjeomsorgsförvaltningen i Nässjö kommun handlägger bland annat frågor som berör:

- Handikappomsorg
- Äldreomsorg
- Missbruksvård

ÄLDRE- OCH HANDIKAPPOMSORG

I kommunen är äldre- och handikappomsorgen väl utbyggd. Enligt lagen om stöd och service (LSS) finns möjlighet att få bistånd i form av bostad med särskild service. Enligt Socialtjänstlagen (SoL) ska socialnämnden, eller motsvarande, verka för att människor som av olika skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring, få möjlighet att delta i samhällets gemenskap.

Det finns olika boendeformer inom äldreomsorgen i Forserum. Äldrehem är en boendeform där personal alltid finns på plats och är avsett för pensionärer med ett större behov av hjälp och omvårdnad.

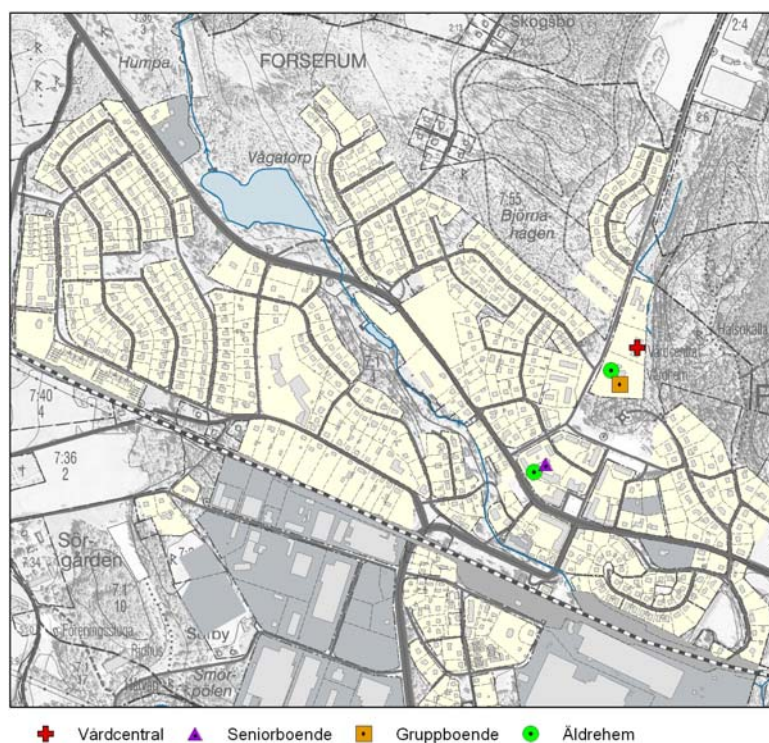
Gruppboende är en typ av boende för äldre med demenssjukdom och boende för äldre psykiskt sjuka.

Dessutom finns hemtjänst för dem som är äldre, handikappade eller har svårt att klara av vardagssysslorna i hemmet.

Enligt lagen om bostadsanpassning har funktionshindrade rätt att få bidrag till att anpassa sitt hem för ett självständigt liv i eget boende. Dessa frågor handläggs av miljö- och byggkontoret.

MISSBRUKSVÅRD

Missbruksvården i kommunen har en rad stöd och behandlingsalternativ. Rådgivningsbyrån ger stöd och behandling åt dem som har ett begynnande problem eller har utvecklat ett beroende. Ett par fältassistenter arbetar bland ungdomar med drogfrågor. Det finns olika öppenvårdsverksamheter som arbetar med vuxna som har ett alkohol- och drogmisbruk eller beroende. Det finns även stöd avseende sysselsättning och arbetsträning. För äldre människor med drogproblem och andra behov av omvårdnad finns anpassat boende. Förutom att ge hjälp till drogberoende erbjuds också anhöriga hjälp genom rådgivningsbyrån. Dessa verksamheter är stationerade i Nässjö stad.

NÄRINGSLIV OCH SERVICE

NÄRINGSLIV

Forserum har enligt Nässjö Näringslivs hemsida en ”*Ledande industri i levande bygd*”. Just detta är en devis som hyllas i Forserum. Budskapet söker förmedla två tydliga ledstjärnor för orten:

- Viljan och förmågan att vara i fronten på modern industri med starka inslag av entreprenörskap.
- Uppskattningen att få bo och verka i en oförstörd och naturskön miljö i direkt anslutning till arbete och fritid.

Forserumsnätverket är samlingsnamnet på Forserums ledande industriföretag i samarbete med Nässjö Näringsliv AB, NNAB.

På orten finns ett stort antal företag, där ibland Swedoor-JELD-WEN, AB Forserums Verktygsindustri, CEOS Industriprodukter AB, FIAB Forserum AB, Sandella Sverige AB m.fl.

SERVICE

I Forserum finns ett medborgarkontor som fungerar som ett nav i samhället och hjälper till med olika samhällsfrågor. I medborgarkontoret fungerar ortens bibliotek som bas för verksamheten. Biblioteket är stort och mycket välutnyttjat. Härutöver finns samhällsvägledare som hjälper till med olika typer av kommunala frågor och även ger information och hjälp med blanketter o d till statliga myndigheter som:

- Skattemyndighet
- Försäkringskassa
- Pensionsmyndighet
- Polis
- m.fl.

På medborgarkontoret finns även information om till exempel kulturevenemang i kommunen, tågtider, turistverksamheter och mycket mer. Verksamheten styrs av efterfrågan och behov.

Kommunal skola, vård och omsorg beskrivs i tidigare kapitel.

Bland övrig service kan nämnas:

- Vårdcentral med barnvårdscentral samt distriktssköterske- och läkarmottagning
- Livsmedelsbutik som även är ombud för apotek och post
- Bensinstation
- Bilservice
- Frisör
- Gym
- Pizzeria med pub
- Järnhandel
- Kiosk
- Blomsteraffär
- Bostadsföretag (Bostads AB Forspiren)

FÖRENINGAR

Forserum har ett stort och aktivt föreningsliv. Som pådrivare i olika samhällsfrågor för ortens bästa, finns Forserums samhällsförening. Man har även en egen hemsida med information om orten. www.forserum.eu

På samhällsföreningens hemsida hittar man även länkar till ett antal andra föreningar på orten som t.ex.:

- Brukshundklubb
- Hembygdsförening
- Idrottsförening
- Motorcykelklubb
- Pensionärsförening
- Skid- och orienteringsklubb
- Sportfiskeklubb m.fl.

MATERIALHUSHÅLLNING

Området kring Forserum innehåller många grus- och bergtäkter. Nordöst om Forserum finns bergtäkten Krökesbo där det även finns ett större asfaltverk. Öster om samhället ligger bergtäkten Karsbo som innehåller kvartsit. Karsbotäkten är av riksintresse då materialet håller mycket hög kvalitet och är därför lämpligt för asfaltstillverkning. Öster om samhället ligger bergtäkten Tryggarp, bergtäkten Runseryd samt grustäkten Horshaga. Söder om samhället och Rv 40 ligger grustäkten Stenseryd.

Transporter

Mycket täkttrafik går igenom Forserums samhälle. Det gäller huvudsakligen transporter kopplade till bergtäkten Karsbo och asfaltverket och bergtäkten i Krökesbo. Allt material från täkten i Karsbo går upp till asfaltverket i Krökesbo via Forserums samhälle (väg 850 och väg 931). Även uttransport av färdig asfalt belastar samhället, i genomsnitt 5 transporter per dag.

För samtliga transporter kopplade till täkterna gäller villkor enligt tillstånd och de är be-

gränsade till måndag-lördag kl. 06-20 eller till del av den tiden. I tabellen nedan redovisas uttransporter som ett medeltal per dag. I verkligheten sker dock ett större antal transporter vid vissa tidpunkter och däremellan färre eller inga transporter.

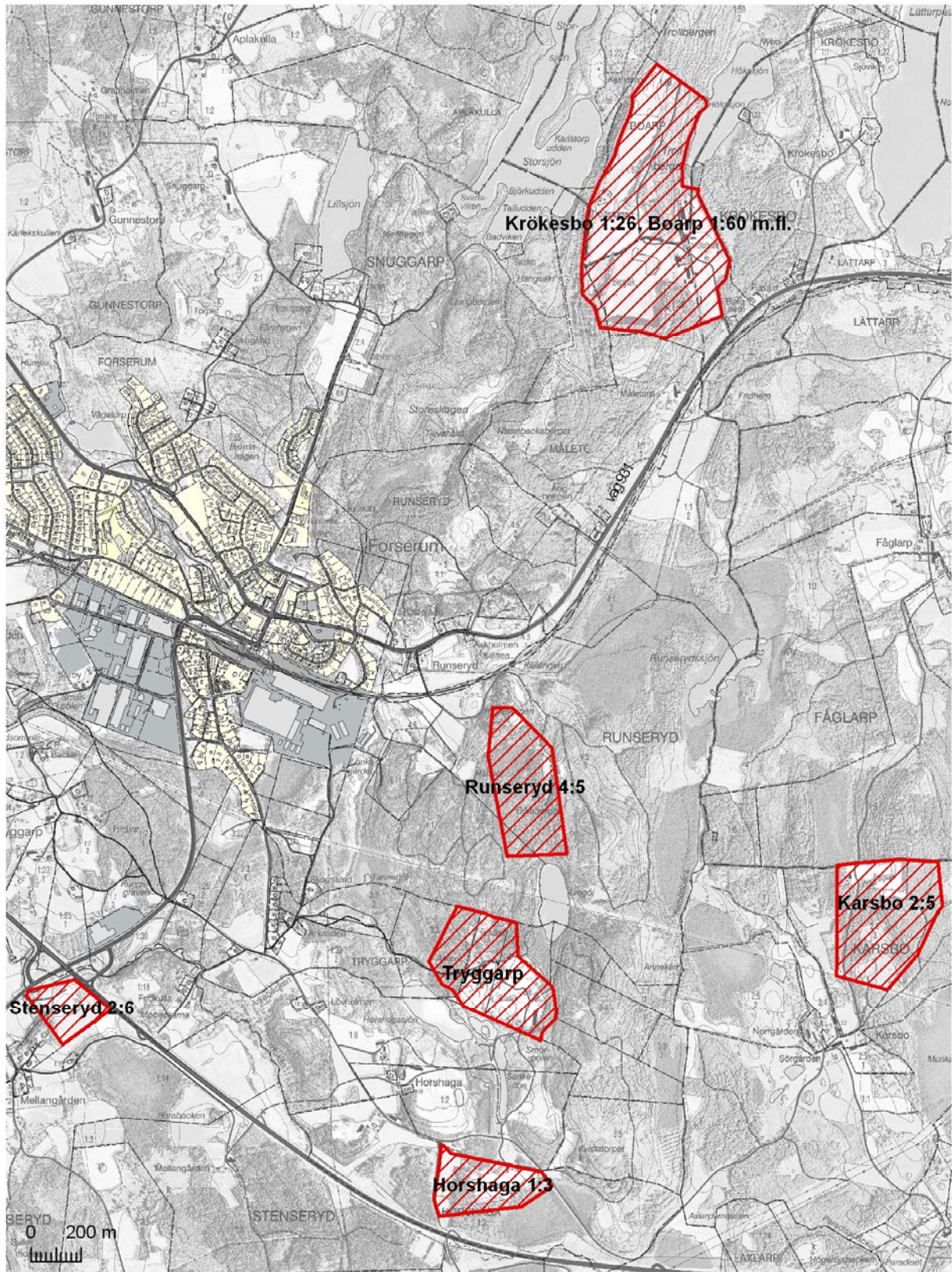
Täkten i Runseryd har för tillfället (2010-11-30) inte något tillstånd att bedriva verksamhet. I samband med den senaste tillståndsansökan överklagades tillståndet och miljödomstolen upphävde tillståndet. Anledningen var att någon färdig lösning på transporterna till och från täkten inte fanns. Transporterna hade dittills gått norrut och passerat järnvägen i en icke planskild korsning. Dåvarande Banverket (numera Trafikverket) angav att den planskilda korsningen inte var trafiksäker samt att även den trevägskorsning som lastbilarna senare körde ut på inte var anpassad för så stora fordon. Banverket avsåg att på sikt stänga järnvägs-korsningen.

Uttransporterna från täkterna Tryggarp och Horshaga sker i allt väsentligt mot Rv 40, endast en mindre del går genom samhället mot Lekeryd med omnejd.

Täktverksamhet kring Forserum

	Krökesbo	Tryggarp	Karsbo	Horshaga	Runseryd	Stenseryd
Tillstånd till produktion	500 000 ton bergkross per år	Högst 100 000 ton grus och berg per år Ansökte 2010-07-28 om ökat uttag till 300 000 ton/år	100 000 ton berg årligen	högst 25 000 ton grus per år	Tillstånd saknas sedan 2008. Osäkert om verksamheten kommer att fortgå.	Maximalt 400 000 ton grus.
Tillståndet gäller från	2006 (ändrat 2007)	2003	2007	2004		2002
Tillståndet gäller till och med	31 dec 2026	21 dec 2022	31 dec 2012	31 december 2023		31 dec 2021
Trafik (uttransporter)	Ca 10 uttransporter per dag i medeltal	Ca 13 uttransporter per dag	Ca 10 uttransporter per dag i medeltal	Ca 2 uttransporter per dag		Ca 4 uttransporter per dag i medeltal

MATERIALHUSHÅLLNING

 Berg- och grustakter

MATERIALHUSHÅLLNING

Uttransporterna från Stenseryd sker huvudsakligen mot Rv 40, en del går även mot samhället på väg 850. Uttransporterna från bergtåkten Krökesbo går huvudsakligen mot Rv 40, och då genom samhället.

I samband med prövning av både tåkten i Karsbo och av Runseryd så har krav ställts på att transport/vägfrågan ska utredas vidare.

Både Trafikverket, Länsstyrelsen, verksamhetsutövarna och kommunen har del i vilken lösning som slutligen kan väljas. Ur kommunens synvinkel så är den viktigaste frågan att minska den tunga trafiken genom Forserums samhälle. För att göra detta kan flera lösningar vara möjliga.

Kommunen planerar för en framtida väg in till industriområde V12. Tåkten Runseryd skulle då kunna ansluta till denna väg.

Vad gäller trafiken från Karsbo kan kommunen se två lösningar. En är att leda trafiken norrut mot järnvägsundergången vid Lättarp och vidare ut på väg 931. En sådan lösning bedöms kräva att ny väg byggs förbi byn Fåglarp, vilket är en kostnadskrävande åtgärd. Dessutom krävs en viss ombyggnad (sänkning) av järnvägsundergången.

Ett annat alternativ är en ny planskild korsning öster om samhället som tillsammans med ett nytt vägnät kopplar ihop väg 931 och väg 850. Till denna planskilda korsning knyts

i första hand tåkten Runseryd och Karsbo. Detta skulle även lösa problemet med den trafikfarliga och oreglerade plankorsning som Trafikverket vill stänga vid Runseryd.

Det första alternativet (via Lättarp) löser inte uttransporterna av asfalt och bergkross från Krökesbo, utan dessa fortsätter sannolikt att gå igenom Forserum. Möjligheten att även köra material och asfalt från Krökesbo via Karsbo och ut till väg 31 bör dock undersökas. Om man istället väljer en planskild korsning öster om samhället blir det naturligt att även leda trafiken från Krökesbo via denna och ut mot Rv 40.

Tåkttrafiken är inte primärt ett kommunalt ansvar då tåkten inte ligger inom detaljplanlagt område i samhället. Det handlar om en genomfartstrafik på det allmänna vägnätet. Länsstyrelsen ger tåktägarna tillstånd att bedriva verksamhet där trafiklösningen är en del. Trafikverket har ansvar för de allmänna vägarna (väg 850, väg 931 och Rv 40) och deras omgivningspåverkan. Kommunen skall verka för en god samhällsplanering och utreda aktuella frågeställningar. Därför behandlar denna översiktsplan förslag till lösningar på tåkttrafiken, som är en belastning för Forserum.

MÅL OCH REKOMMENDATIONER :

- När behov uppstår bygger kommunen ut väg B till framtida industriområde. Till denna nya väg är det möjligt för tåkten i Runseryd att anordna en anslutningsväg.
- Det är inte acceptabelt att all tung trafik mellan Krökesbo och Karsbo samt ut från Krökesbo går genom tätorten.

Två alternativ på trafiken mellan och från Karsbo och Krökesbo;

- Järnvägsundergången vid Lättarp förbättras vartill tåkten i Karsbo kopplas. Detta förutsätter sannolikt en ombyggnad av vägen vid Fåglarp. Vid detta alternativ bör det studeras om inte denna väg även kan nyttjas för trafik från Krökesbo och ut till Rv 40.
- En ny planskild korsning öster om samhället. Denna skulle kunna användas av tung trafik till och från både Krökesbo och Karsbo och sedan kopplas mot föreslagen ny väg B mot Stenserydsvägen (väg 850). Detta bedöms vara den bästa lösningen på problem med tåkttrafik genom samhället.

KULTURMILJÖVÅRDSINTRESSEN

ALLMÄNT

Våra kulturmiljöer skyddas genom kulturminneslagen som inleds med skrivningen:

”Det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda vår kulturmiljö. Ansvaret för detta delas av alla”.

I miljöbalkens 3 kapitel 6 § står också att:

”Mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras kulturvärden skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada kulturmiljön. Områden som är av riksintresse för kulturmiljövården skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket”.

Även i plan och bygglagstiftningen har det skett en förstärkning när det gäller kulturvärdenas betydelse i den kommunala fysiska planeringen. Detta innebär bl.a. att kulturlandskapet och den byggda miljön ska förvaltas och utvecklas så att det nationella målet om en hållbar utveckling kan nås.

ÖVERGRIPANDE MÅL

Miljömålet **God bebyggd miljö**, som vi har valt att lägga stor vikt vid för Forserum handlar i mångt och mycket även om kulturmiljön. Ett av målen för Jönköpings län ser ut så här:

- Det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap med särskilda värden värnas och utvecklas.

MÅL FÖR FORSERUM

Ett av målen när det gäller kulturmiljön i Forserum är att upprusta och bevara Bruksdammarna som ligger centralt i samhället.

RIKSINTRESSEN

När ett mark- eller vattenområde har stor betydelse från allmän synpunkt, bl.a. för att det har stora kulturvärden, kan området skyddas mot åtgärder som kan skada det, genom att det förklaras som riksintresse. I Forserum finns inga sådana områden att ta hänsyn till.

FORSERUMS BRUKSDAMMAR

Mitt i Forserum ligger en ravinliknande dalgång genomfluten av en liten å. Frickabäckens. Området är idag till största delen parkmark och ett populärt promenadstråk som måste ses som en stor tillgång för samhället. Utmed åsträckningen finns tre fabriksdammarna, vars uppdämda vatten använts för att driva industrier och för att producera elektricitet, den allra första som kom till Forserum. Vattnet och dammarna har använts av bland annat en filfabrik, en smedja, en kvarn, ett sågverk och en snickerifabrik samt en vågfabrik. Filfabriken finns kvar i ombyggt skick som bilverkstad, men i övrigt finns nästan bara dammarna kvar och minner om industrierna på platsen. Området har nu genom Hembygdsföreningens och Forserums Samhällsförenings försorg fått del av EU-medel (Leaderpengar), till ett projekt som kallas Forserums Bruksdammarna. Projektet är en förstudie av vilka förutsättningar som finns för att renovera dammarna och vilken omfattning en sådan renovering kan få. Förstudien, som slutfördes under 2010, har resulterat i en rapport med beskrivning av området, dess historia och förslag på åtgärder.

ÖVRIGA KULTURINTRESSEN

Nedan följer exempel på objekt/områden som utpekats i den av miljö- och byggnadsnämnden antagna ”Värdefulla byggnader och miljöer 2007”. Skriften togs fram som ett led i miljömålet **God bebyggd miljö** där ett av delmålen är att den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen senast 2010 ska vara identifierad. Dessa objekt/områden har inget lagligt skydd men hänsyn skall tas till dessa vid planering eller förändringar av områdena. Dessa objekt/områden har inget lagligt skydd men bör betraktas som byggnader/områden som är särskilt värdefulla och som inte får förvanskas enligt 3 kap 12 § PBL. Hänsyn till detta skall tas vid planering eller förändringar av områdena.

(Se även karta längre fram!)

KULTURMILJÖVÅRDSINTRESSEN

(500) Forserums sockencentrum

Forserums kyrka sägs vara uppförd under slutet av 1100-talet av munkar från Nydala kloster. Kyrkan är om- och tillbyggd vid ett flertal tillfällen. På andra sidan vägen ligger sockenstugan där skolundervisning bedrevs från 1878.

(501) Forserum-Gunnestorp

Fornlämningskoncentration som är belägen på åsar mellan Kanarpamossen och Frickabäcken.

(502) "Kungsgraven"

Den så kallade Kungsgraven är en treudd som härstammar från tiden mellan Kristi födelse och vikingatiden.

(507) område Forserum sydväst

Äldre arbetarbostadsbebyggelse som ligger vid Fabriksgatan. Bostadshusen är av enkel- och parstugetyper i 1½ våning med tillhörande trädgårdar från tiden 1870-1900.

(508) område centrala Forserum

Storgatan 1A - affärs- och bostadshus som byggdes omkring 1890.

Storgatan 1B - bostadshus i två våningar byggt kring sekelskiftet 1900. Det märkliga på fastigheten är det kvadratiska lusthuset med sitt huvformade plåttak.

Storgatan 1C - mindre bostadshus i 1½ våning, om- och tillbyggt, ursprungligen uppfört omkring 1890.

Dammgatan 3 - på denna fastighet låg "klädhängarefabriken" och kvar från den tiden är en större bod. 925 byggdes charkuteriaffären, en tvåvåningsbyggnad av putsat tegel.

Dammgatan 2 - före detta garveri, timrat i två våningar. Av dammarna finns idag få spår men man ser tydligt den kallmurade skoningen längs åfaran.

(509) Disponentvillan

Grosshandlare Öström, som ägde Bobinfabriken, lät omkring 1890 bygga ett sommarställe invid fabriksområdet.

(510) villa Östanö

Före detta disponentvilla från 1906, som ligger något avskilt intill stambanan Nässjö-Falköping.

(511) Runseryd norrgård

Före detta gårdsanläggning som ligger invid gamla Nässjövägen. Bostadshus av salstyp är från ca 1850 i 1½ våning. Fastigheten andas ett estetiskt djup och visar omsorg om minsta detalj.

(512) Runseryd södergård

Gårdsanläggning med bostadshus av salstyp, uppfört 1859 i 1½ våning. Lillstugan är av enkelstugetyper från ca 1840. Bodlänga från ca 1800 och 1890.

Rekommendationer

Kulturområden och kulturobjekt ska säkerställas i kommande detaljplanering för att undvika att de förvanskas. Säkerställandet ska ske successivt vid detaljplanering i allmänhet eller vid akut behov av detaljplanering för att bevara kulturmiljöer. Alternativt kan områdesbestämmelser komma i fråga, särskilt i glesbygd. Inför planläggningen bör ett program tas fram som anger skyddsformer och tidsaspekter för skydd av värdefull bebyggelse.

KULTURHISTORISK FÖRSTUDIE

Jönköpings Läns Museum har under 2009 utfört en kulturhistorisk förstudie (rapport 2000:38) över de områden i Forserum som tidigare diskuterats som möjliga utbyggnadsområden för bostäder eller industrier. Syftet med förstudien var att peka ut områden där fortsatta arkeologiska åtgärder krävs inför en kommande exploatering, samt att ge en översiktlig bild av kultur- och naturmiljöer inom områdena.

Resultatet av förstudien redovisas på kartorna på nästkommande sidor. Två områden föreslås bevaras opåverkade och inom ett antal områden krävs ytterligare arkeologisk utredning, etapp 1 och 2, innan exploatering.

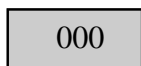
KULTURMILJÖVÅRDSINTRESSEN

Länsmuseet anser att två områden helt bör undantas från vidare exploatering på grund av den rika och välbevarade fornlämningsmiljön.

ARKEOLOGISK UTREDNING - NY VÄG

En arkeologisk utredning etapp 1 och 2 är gjord av Jönköpings Länsmuseum (rapport 2008:68) över framtida sträckning av ny väg norr om Forserum upp till Lillsjön. Utmed den 1.4 km långa sträckningen var två områden föremål för en etapp 2-utredning med sökschaktsgrävning. Inom det ena området hittades ett fåtal röjningsrösen som dock bedömdes sentida. Inom det andra området hittade man bl a en skelettgrav och en brandgrav, vilket innebär att en förundersökning krävs innan området tas i anspråk för en vägbyggnation.

KULTURMILJÖVÅRDSINTRESSEN

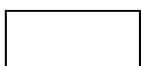
000 Kulturmiljö. Hänvisning till Värdefulla byggnader och miljöer i Nässjö kommun 2007.

Fast fornlämning

Nyupptäckt fornlämning

Ungefärlig avgränsning av område som kräver ytterligare arkeologisk utredning, etapp 1 och 2, innan en exploatering

NATURVÅRDSINTRESSEN

ALLMÄNT

Forserum bjuder på omväxlande och intressant natur med ett rikt djur- och fågelliv. Här finns många småsjöar och bäckar runt samhället, med vackra strövområden och en badsjö med fint badvatten. Ett större område med sjöar norr om samhället är avsatt som tätortsnära friluftsområde. Naturen är en del av den attraktion som orten bjuder boende och besökare på.

Nedan redovisas först och främst de områden som är reglerade genom lagstiftning som t.ex. riksintresseområden. Även exempel på ej lagskyddade naturvärden inom Forserum tas upp. Även dessa kan ha ett stort värde för orten och bör uppmärksammas.

RIKSINTRESSEN / NATURA 2000

Naturvårdsverket beslutar om vilka områden i Sverige som är av riksintresse enligt 3 kap 6 § miljöbalken. Att ett område klassats som riksintresse betyder att det väger tyngre än lokala allmänna intressen vid en avvägning i den fysiska planeringen och att områdets värde eller betydelse inte påtagligt får skadas. Områden av riksintresse ska prioriteras i den fysiska planeringen och det ska framgå av översiktsplanen hur de ska tillgodoseas.

Områden som är av riksintresse för naturvärden skall skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada naturmiljön. I närheten av Forserums samhälle finns ett område som är av riksintresse för naturvärden. Det är ett område som ligger runt Alarp, öster om Lät-tarpasjön.

Området beskrivs så här:

Representativt och välbevarat odlingslandskap med naturbetesmarker i form av öppen hagmark, björkhage och blandlövhage och äng i form av hackslått med arter som svinrot, kattfot, ängskallra, slättergubbe, fältgentiana och smörbollor.

Området ligger en bit från Forserums tätort och berörs inte av något utbyggnadsförslag.

NYCKELBIOTOPER

Det är Skogsstyrelsen som står för nyckelbiotopinventeringen. Enligt Skogsstyrelsen är definitionen på en nyckelbiotop:

"En nyckelbiotop är ett skogsområde som från en samlad bedömning av biotopens struktur, artinnehåll, historik och fysiska miljö idag har mycket stor betydelse för skogens flora och fauna. Där finns eller kan förväntas finnas rödlistade arter."

Strax väster om Forserum vid Humpahagen finns en registrerad nyckelbiotop. Området som ligger delvis i Jönköpings kommun är av biotoptypen "lövrik barrnaturskog". Här finns rikligt med död ved och stora ornitologiska värden. Området bör lämnas för fri utveckling.

Området berörs inte av något utbyggnadsförslag.

ÖVRIGA NATURVÄRDEN

Ett stort antal områden runt Forserum är utpekade i naturvårdsprogram för Jönköpings Län (1995). Här har vi tagit upp de områden som ligger närmast samhället och kan tänkas beröras av Forserums utbyggnad. Flera av områdena ligger delvis i Jönköpings kommun.

1. **Tryggarp-Horshaga.** Grusavlagringar, odlingslandskap, skogsbete
2. **Kanarp.** Odlingslandskapet
3. **Vitmossen.** Mossar, naturbetesmarker.
4. **Måletorp, Trollbergen.** Lövskog och naturbetesmark.
5. **Klackarpasjön.** Igenvuxen sjö.

NATURVÅRDSINTRESSEN

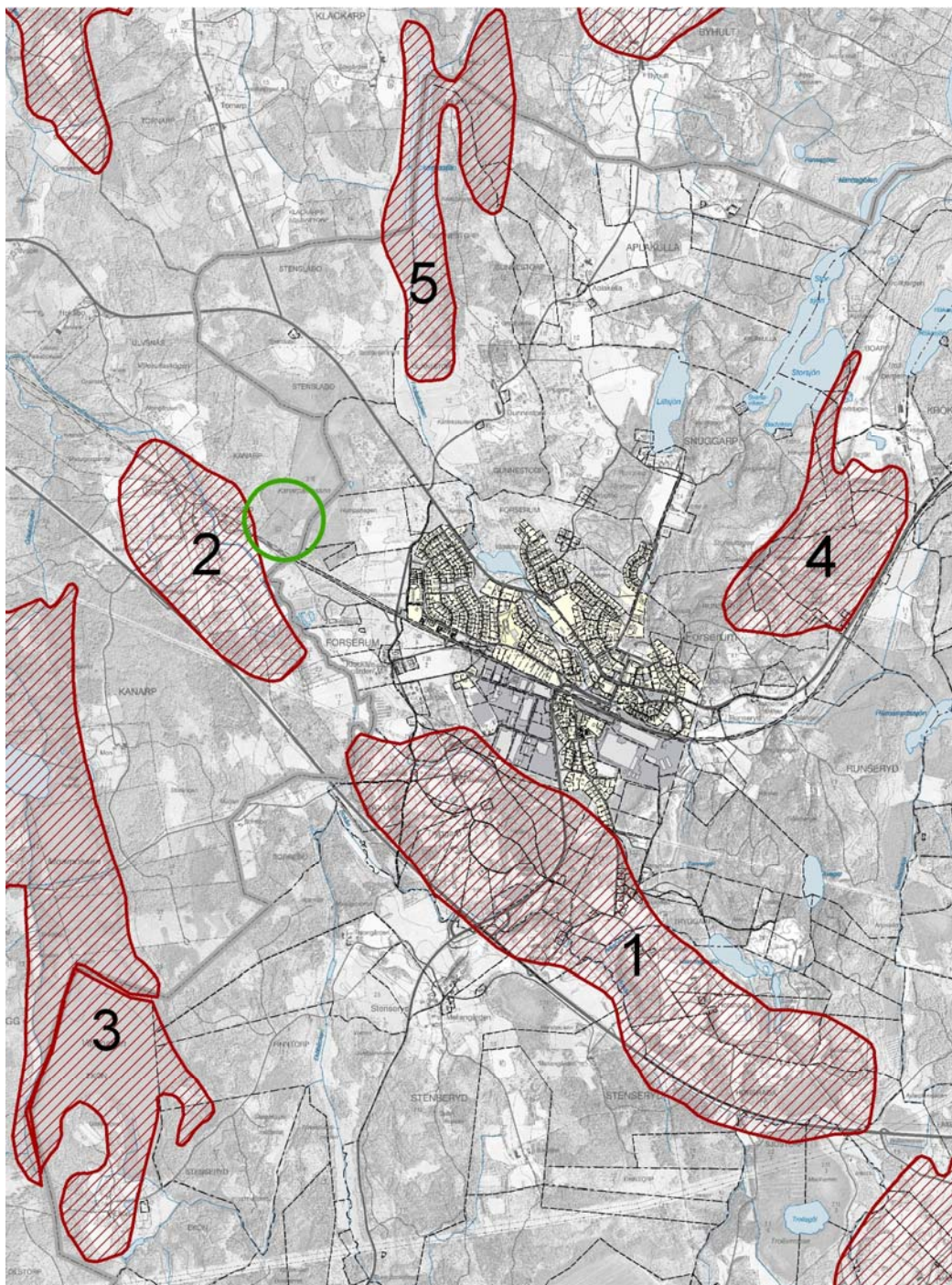
OMRÅDEN UPPTAGNA I NATURVÅRDSPROGRAM FÖR JÖNKÖPINGS LÄN (1995)

1. **Tryggarp - Horshaga.**
Grusavlagringar. Odlingslandskap, skogsbete.
2. **Kanarp**
Odlingslandskap.
3. **Vitmossen**
Mossar / naturbetesmarker.

4. **Måletorp, Trollbergen**
Lövskog, naturbetesmark.
5. **Klackarpasjön**
Igenvuxen sjö.

NYKKELBIOTOP

- Lövrik barrnatturskog.

STRANDSKYDD - UTVECKLINGEN AV LANDSBYGDEN

STRANDSKYDDSSOMRÅDEN

Strandskyddet gäller vid havet och vid insjöar och vattendrag. Strandskyddet syftar till att långsiktigt;

- trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och
- Bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd (strandskyddsområdet). Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 m från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Det finns också reglerat vad som inte får utföras inom strandskyddsområdet, t.ex. får bebyggelse inte uppföras. Om det finns särskilda skäl kan dispens från strandskyddet ges.

Runt Forserum finns ett flertal sjöar med strandskydd på 100 m. Frickabäcken som rinner genom Forserum berörs inte av strandskydd. Av den fördjupade översiktsplanen berörs dock enbart Lillsjön och Storsjön strax norr om Forserum. Sjöarna ligger inom det område som, i den kommunomfattande översiktsplanen, utpekats som tätortsnära friluftsområde. Här finns bl.a. badplats och idrottsområde.

Utvecklingen av landsbygden

Från och med den 1 februari 2010 finns möjligheten att besluta om dispens och upphävande av strandskyddet till förmån för landsbygdsutveckling. Kommunen har möjlighet att i sin översiktsplan peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

I dessa områden blir det lättare att upphäva eller få dispens från strandskyddet för bostäder, verksamheter, anläggningar m.m. Genom att öppna för landsbygdsutveckling tas större hänsyn till regionala skillnader i bebyggelsegrad och bebyggelsetryck i olika delar av landet.

Reglerna gör det också möjligt för fler människor att få ett strandnära boende, utan att naturen eller allmänhetens tillgång till natur skadas.

Forserum är ett bra exempel på ett samhälle med mycket goda förutsättningar att växa om tillräckligt attraktiva lägen skapas för nya bostäder. Här finns ett förhållandevis stort serviceutbud i form av förskolor, grundskola åk F till 9 samt vårdcentral. Den kommersiella servicen är god. Här finns bland annat bank och livsmedelsbutik.

Trots sitt goda utbud av service är Forserum, med hänsyn till sin storlek, att betrakta som landsbygd. (Enligt tillväxtverket är en tätort med mindre än 3000 invånare att betrakta som landsbygd.) Orten har även under en längre period haft vikande befolkningssiffror. En av de största uppgifterna för orten är att bryta denna trenden och se till att behålla service i form av bl a skola och affär.

Att skapa bostadslägen i strandnära lägen är ett sätt att skapa långsiktigt goda förutsättningar för Forserum som boendeort och därmed även få bättre förutsättningar till ett bibehållande av befintlig service.

Attraktiva bostadslägen ihop med goda kommunikationer, är viktiga faktorer för att kunna skapa långsiktigt goda förutsättningar för Forserum som boendeort och därmed även få bättre förutsättningar till ett bibehållande av befintlig service.

I samband med en kommande kommunomfattande utredning om landsbygdsutveckling i strandnära lägen, kommer även områden runt t.ex. Lillsjön att tittas närmare på.

STRANDSKYDD - UTVECKLINGEN AV LANDSBYGDEN

Området runt sjöarna och idrottsanläggningarna norr om Forserum är viktigt för boende i Forserum och området är mycket frekventerat. Idag har sjöarna relativt god tillgänglighet och här finns i stort sett ingen bebyggelse i strandnära läge. Tillgång till området och sjöarnas stränder är en angelägen fråga vid utbyggnad av ett eventuellt nytt bostadskvarter.

VATTEN

ALLMÄNT

År 2000 antogs EU:s ramdirektiv för vatten. Ramdirektivet skall ta ett helhetsgrepp på vattenfrågorna med målsättningen/tidplanen att vi år 2015 skall ha god kvalitet på alla vatten. En bärande tanke med direktivet är att den framtida vattenplaneringen ska ske avrinningsområdesvis.

I arbetet med att införa EU:s ramdirektiv för vatten i den svenska lagstiftningen har Sverige indelats i fem vattendistrikt.

Nässjö kommun/Forselum ligger inom Södra Östersjöns vattendistrikt. Vattenmyndighet är Länsstyrelsen i Kalmar län.

MILJÖKVALITETSNORMER

Vattendelegationen för vattenmyndigheten i Södra Östersjöns vattendistrikt fattade den 15 december 2009 beslut om:

- kvalitetskrav i form av miljökvalitetsnormer för yt- och grundvattenförekomster inom distriktet.
- åtgärdsprogram, riktat till myndigheter och kommuner, för att uppnå miljökvalitetsnormerna inom distriktet.
- förvaltningsplan för Södra Östersjöns vattendistrikt.

På webbsidan www.vattenmyndigheterna.se kan man läsa mer om arbetet.

Vattenförekomsterna runt Forselum rinner mot nordväst/Stensjön och Vättern, och tillhör Motala ströms avrinningsområde. Frickabäcken, Bokån och Stensjöån ligger inom planområdet. Frickabäcken är en del av vattenförekomsten Lillån och rinner vidare till Klackarpssjön. Bokån rinner ut i Stensjöån som rinner ut till Stensjön. Vattnet från alla dessa åar rinner så småningom ut i Huskvarnaån.

Bokån når inte ekologiskt god status i dagsläget. Anledningen är främst morfologiska förändringar. 60 % av vattendraget är omgrävt eller rättat. Mätningar saknas i Bokån när det gäller kemiska ämnen och näringsämnen varför det inte heller är säkert att Bokån kommer att nå miljökvalitetsnormerna i dessa avseenden. Ytterligare mätningar behövs. Inventeringar har visat att det i Bokån finns en hotad art, Flodkräfta som är akut hotad. En del av Bokån söder om väg 31 är en strömmande sträcka som är klassad som möjlig nyckelbiotop

Frickabäcken ingår i vattenförekomsten Lillån vid Lekeryd. Vattenförekomsten har problem med övergödning vilket gör att den inte

Vattendrag	Ekologisk status	Kemisk status (utan kvicksilver)	Miljökvalitetsnorm	Risk att miljökvalitetsnorm (MKN) inte nås?
Bokån	Måttlig	God	God kemisk status (utan kvicksilver) 2015 God ekologisk status 2021	Risk att varken MKN för ekologisk status eller kemisk status uppnås
Stensjöån	God	God	God kemisk status (utan kvicksilver) 2015 God ekologisk status 2015	Ingen risk att MKN för ekologisk status inte nås. Risk att MKN för kemisk status inte uppnås
Frickabäcken (Lillån)	Måttlig	God	God kemisk status (utan kvicksilver) 2015 God ekologisk status 2021	Risk att MKN för ekologisk status inte uppnås. Ingen risk att MKN för kemisk status inte uppnås

VATTEN

når god ekologisk status. I statusklassningen har den ekologiska statusen bedömts som måttlig. Då det endast funnits få mätningar har en expertbedömning gjord utifrån de två provtagningar som gjorts, 1994 (Störestorp) och 1998 (utloppet av Klackarpasjön). Båda dessa mätpunkter är belägna nedströms Forserum. Öring finns i både Bokån, Stensjöån och Frickabäcken. Under 2010 har en förstudie utförts ”Forserums bruksdammar, Frickadalen”. I den föreslås renovering av dammarna, restaurering av vattendraget samt anläggande av nya parkvägar.

Stensjöån uppnår god ekologisk status. Där-
emot saknas mätningar när det gäller den kemiska statusen varför det finns risk att miljö-
kvalitetsnormen för kemisk status inte kommer att uppnås. Stensjöån rinner vidare ut i Stensjön som har övergödningproblematik. I Stensjöån finns en hotad art en dagslända *Rithrogena germanica* som är i hotkategorin nära hotad. Stensjöån är i Jönköpings kommun klassat som regionalt värdefullt vatten för fiske och naturvård och har mycket höga naturvärden. I höjd med Sörgården, söder om reningsverket är en bit av Stensjöån klassad som limnisk nyckelbiotop.

Stensjöån belastas i dag när det gäller påverkan från tätorten av reningsverk och dagvatten. Påverkan från tätorten på Frickabäcken är främst dagvatten. Näringsämnen i dagvatten kommer främst från bräddat avloppsvatten, djurspillning och gödsel samt atmosfärisk deposition.

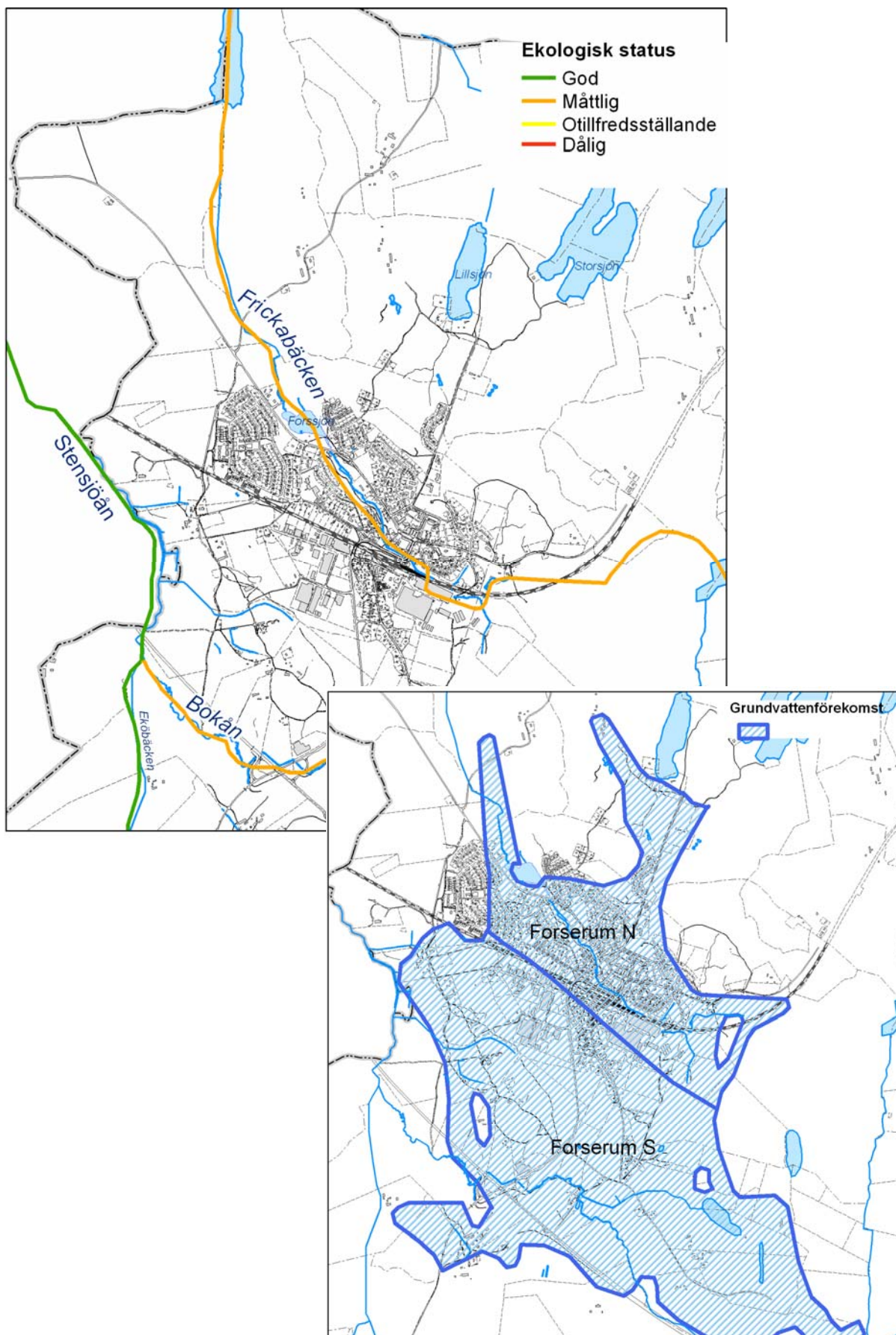
Dagvattnet bidrar generellt sett endast till en mindre del till övergödning. De största källorna till fosforpåverkan i Vätterns tillflöden (enligt PLC 5) är industrin följt av jordbruket, reningsverk och enskilda avlopp. Det är ändå angeläget att belastningen från dagvatten inte ökar ytterligare, se vidare under teknisk service och miljökonsekvensbeskrivningen.

Länsstyrelsen har föreslagit en del åtgärder (Länsstyrelsen meddelande nr 2010:06) när det gäller fosforbelastning i länets vattendrag. För Huskvarnaån, Stensjön och Lillån vid Lekeryd föreslår Länsstyrelsen att åtgärder bör vidtas enligt Jordbruksverkets åtgärds katalog från källföredelning och lokala förutsättningar. Dessutom behöver kommunerna ställa krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp som bidrar till att en vattenförekomst riskerar att inte uppnå god status. I Lillån genomförs utökad provtagning av näringsämnen för att få ett bättre underlag för bedömning av näringsstatus.

De grundvattenförekomster som finns inom planområdet har fått statusklassificeringarna god kvantitativ status och god kemisk grundvattenstatus. Det bedöms dock finnas risk för att förekomsten Forserum Södra inte uppnår god status 2015. Bedömningen grundas på den påverkansanalys som gjorts enligt nedan, där den potentiella föroreningsbelastningen bedöms som mycket stor.

Grundvattenförekomst	Kvantitativ status	Kemisks status (utan kvicksilver)	Miljö kvalitetsnorm	Risk att miljö kvalitetsnorm (MKN) inte nås?
Forserum S	God	God	God kemisk status 2015 God kvantitativ status 2015	Risk att MKN för kemisk status inte uppnås
Forserum N	God	God	God kemisk status 2015 God kvantitativ status 2015	Ingen risk att MKN inte uppnås

VATTEN

FRILUFTSLIV OCH IDROTT

För att möjliggöra en rik fritid, är ett aktivt kommunalt och föreningsanknutet engagemang viktigt som komplement till det privata utbudet.

IDROTTSANLÄGGNINGAR

Utmed Lillsjövägen i samhällets norra del finns en kommunal idrottsanläggning med en fotbollsplan och en kombinerad bandy/fotbollsplan. (Trollevi) Ca 200 m ytterligare norrut är tre tennisbanor belägna. Omedelbart väster om tennisbanorna ligger Lillsjöstugan som Forserums skid- och orienteringsklubb äger och driver.

Ett elljusspår är utbyggt väster om Scherlinge backe. Detta drivs av skid- och orienteringsklubben.

Nordöst om samhället finns naturområdet Namnbacken, vilket är privatägt.

Vid Storsjön, ca 2 km norr om Forserums centrum, ligger ett kommunägt utomhusbad.

Sportfiskeklubben och även andra föreningar utnyttjar den kommunägda sjöstugan vid Forssjöns södra strand. Forssjöns stränder ska hållas fria från bebyggelse och möjliggöra promenader runt sjön.

Forserums Ryttarsällskap disponerar ett kommunägt markområde beläget sydost om kyrkan.

I kullens fritidsgård, numera belägen i gamla kommunhuset, samverkar sociala-, skol- och fritidsmyndigheter med fritidsgård, fritidshem och öppen förskola. Fritidskontoret är huvudman. På skoltomten finns en sporthall samt en mindre skolidrottsplan.

Centralt i Forserum, i Vattentornsparken har en satsning nyligen gjorts på en näridrottsplats.

ÖVRIGT

De tätortsnära skogarna är en stor tillgång för samhällets invånare när det gäller friluftaktiviteter och även i utbildningssyfte för skoleleverna.

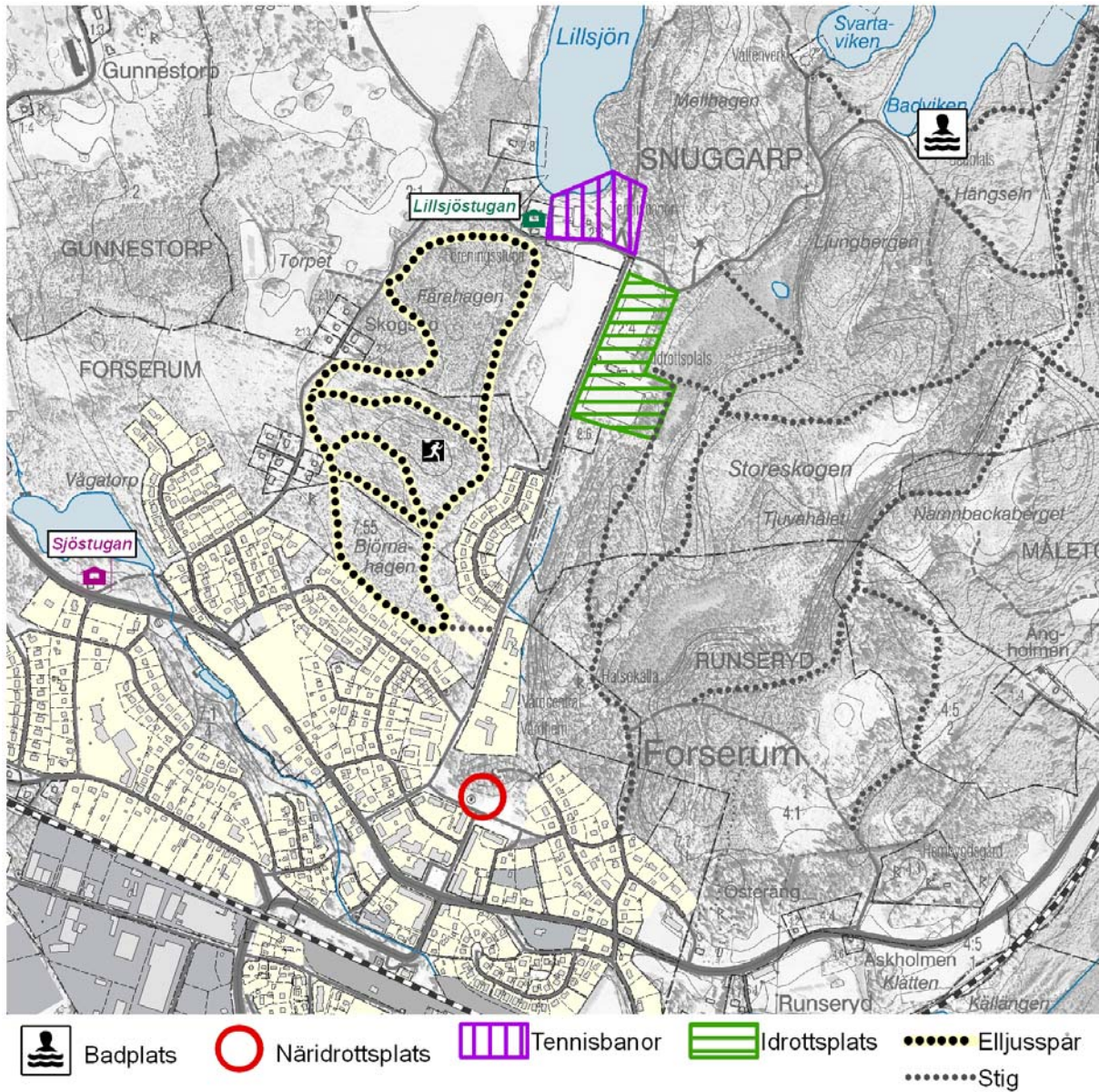

Bild över elljusspåret som slingrar sig fram i vacker terräng mellan Lillsjövägen och Snuggarpsvägen

MÅL OCH REKOMMENDATIONER :

- Friluftsliv och idrott ska vara en viktig och prioriterad fråga bland annat i diskussioner kring markanvändning. Goda möjligheter till olika friluftaktiviteter ska finnas i nära anslutning till ortens olika bostadsområden.
- Idrottsanläggningen utmed Lillsjövägen förutsätts bestå i nuvarande omfattning. Befintligt motionsspår skall i möjligaste mån säkerställas som naturområde i kommande detaljplaneläggning. Vissa förändringar av spårets läge kan dock behöva övervägas i samband med utrymmeskonflikter med nya bostadsområden.
- Forssjöns stränder ska hållas fria från bebyggelse och möjliggöra promenader runt sjön. Forssjön och Frickabäckens värde som grönstråk genom samhället ska värnas.
- På sikt bör en plan för tätortsnära skogar och andra värdefulla områden för friluftsliv upprättas för markerna runt Forserums samhälle. Utgångspunkten ska vara att ange särskilt värdefulla områden och även att eventuellt ge dessa särskilt skydd (till exempel kommunala naturreservat eller särskilda skötselregler).

FRILUFTSLIV OCH IDROTT

TRAFIK OCH KOMMUNIKATION

ALLMÄNT

Beläget utmed väg 40 samt järnvägen mellan Jönköping och Nässjö, måste Forserum anses ha mycket goda kommunikationer. Orten ligger med kort pendelavstånd till såväl Nässjö som Jönköping med möjligheter till allmänna kommunikationer i form av såväl buss som tåg.

Avståndet till Nässjö (ca 15 km) och till Jönköping (ca 22 km) med väl utbyggda resecentra, gör att man med buss/tåg smidigt kan ta sig även längre bort.

VÄGTRAFIK

Tätorten ligger norr om väg 40, med centrum drygt 1,5 km ifrån. Utmed väg 40 finns idag inga verksamheter planlagda, med undantag för ett företag (Bengtssons Mekaniska) som ligger alldeles i början av Stenserydsvägen. Översiktsplanen förslår dock att områden direkt söder om väg 40 samt i anslutning till trafikplatsen/infarten till tätorten avsätts för industrier och liknande verksamheter.

På väg 40, just väster om trafikplatsen, går 6642 fordon per dygn (Årsmedelsdygnstrafik). Utav dessa är drygt 1200 lastbilar (18%). Hastigheten är 100 km/h (mätår 2006).

Kartan längre fram redovisar antalet fordon på de vägar runt Forserum som har Trafikverket som väghållare. De flesta siffror är från 1999 med undantag för väg 40 och väg 947 som har siffror från 2006 respektive 2008. Nya siffror från 2010 finns även för del av väg 931/centrum. En uppräknings av trafiksiffrorna brukar kunna göras med 1% per år för den här typen av vägar, om inget särskilt inträffar som gör att man får en större trafikökning.

Trafik kopplad till tåkningarna kring samhället är en tydlig belastning i samhället och behandlas under kapitlet Materialhushållning. Industrierna i södra delen av samhället alstrar en hel del tung trafik. En rundringning bland de

större företagen visar att denna trafik i allt väsentligt går mellan industrierna och Rv 40. Endast en mindre del går genom samhället och vidare öster eller västerut på väg 931. Den tunga trafiken till industrierna belastar därmed samhället i relativt liten utsträckning.

NYA VÄGSTRÄCKNINGAR

Idag upplever boende i Forserum problem med tung trafik som kör genom centrum. Det handlar mycket om transporter från de tåktakter som ligger utanför tätorten. Diskussioner har pågått under en längre tid gällande problemen och förslag till lösningar.

I denna översiktsplan har vägkorridorer lagts ut för att för framtiden säkerställa såväl lösningar för denna trafiken som för övrig industritrafik till och från orten, samt för trafik mellan väg 931 och nya bostadsområden i norr. ***På kartan redovisas dessa vägar som streckade linjer, men de ska betraktas som vägkorridorer.*** Det innebär att det exakta läget ännu inte är utrett och det kan i förhållande till sträckningen på kartan komma att förändras tydligt.

Stenserydsvägen - Jönköpingsvägen västerut

Idag går en mindre del av lastbilstrafiken till och från industrierna genom samhället. En mindre del av tåkttrafiken går mellan Sörbyvägen och väg 931 västerut. En koppling mellan den planskilda järnvägspassagen väster om samhället och Stenserydsvägen har länge diskuterats. I översiktsplan från 1991 är denna redovisad norr om Kyrkan och med anslutning till Sörbyvägen. I denna översiktsplan redovisades i samrådsskedet tre olika alternativa sträckningar på en sådan vägförbindelse. Efter samrådet valdes den södra sträckningen. Denna skulle, förutom att hantera ovan nämnda trafik, även utgöra en bra trafiklösning för verksamhetsområde V11. Den södra sträckningen gör även att nya barriärer inte uppstår mellan samhället och kyrka, hundklubb, ridhus mm. Vägprojektet är dock mycket kostsam och måste ses

TRAFIK OCH KOMMUNIKATION

som ett långsiktigt projekt som får prioriteras mot andra vägbyggnationer kring samhället. Det är dock viktigt att redovisa det framtida behovet av en sådan väglösning. En utbyggnad kräver samordning med exploatering av område V11.

Jönköpingsvägen - norra tätorten

Till idrotts- och friluftsområdet i den norra delen av tätorten kommer man idag via Lillsjövägen och Snuggarpsvägen. Vid en större utbyggnad enligt planförslaget av främst bostäder kan en bättre anslutning komma att krävas. En sådan kan lämpligen läggas nordväst om tätorten från väg 931 och norrut.

De nya bostadsområdena bör läggas en bit ifrån en tänkt ny väg, så att denna kan fungera som en matargata (huvudgata) och inte som en lokalgata. En arkeologisk utredning är gjord för den tänkta sträckningen av vägen. För att kunna gå vidare med en vägutbyggnad krävs en arkeologisk förundersökning.

Stenserydsvägen - industriområde sydöst

Industrin i sydöstra delen av samhället nås idag endast via den östra delen av Fabriksgatan innebärande att all tung trafik till och från området passerar ett antal bostadsfastigheter. För att lösa tillfarten på ett bättre sätt till industriområdet och även skapa möjligheter till en utökning av industriområdet föreslås en ny vägsträckning. Denna skulle ansluta från Stenserydsvägen söder om den planlagda bostadsbebyggelsen och komma in mot industriområdet från söder. Anslutningen till Stenserydsvägen skulle kunna utgöras av en cirkulationsplats som eventuellt kan samordnas med en framtida väg väster om samhället. Den exakta vägsträckningen får utredas i detaljplanskedet. Den gamla industritippen (WST-tippen) sätter sina begränsningar för sträckningen tillsammans med ställverksanläggning och ledningsgator. Utöver detta finns låglänt mark och åsbildningar utmed sträckan. Ett förslag till västräckning har re-

dovisats på plankartan. Ett annat alternativ är att lägga vägen längre söderut, strax söder om ställverksanläggningen.

Denna väg skulle även kunna användas av takttrafik samt kopplas samman med en planskild korsning över järnvägen och vidare till väg 931.

Stenserydsvägen - Jönköpingsvägen österut

Behovet av en vägförbindelse med planskild korsning med järnvägen öster om samhället diskuteras i kapitlet Materialhushållning. Denna skulle koppla samman Stenserydsvägen och väg 931 och delvis samordnas med ny vägförbindelse till verksamhetsområde V12.

TÅGTRAFIK

Goda allmänna kommunikationer är av stor vikt för Forserum, för att kunna fungera som pendlingsort till och från bl.a. Jönköping och Nässjö. Trafikverkets planerade satsningar på Götalandsbanan med bl.a. snabbare och tätare turer mellan Stockholm och Göteborg via Jönköping innebär även fördelar för mindre orter som Forserum med "snabbtåg" inom räckhåll till större städer för t.ex. arbetspendlare. Det krävs dock att man bibehåller och prioriterar sträckan Jönköping - Nässjö, för att man ska kunna utnyttja Götalandsbanan.

Järnvägen som passerar genom Forserum trafikeras av såväl vanliga resandetåg som godståg. Uppgifter från Trafikverket visar att det på sträckan varje dag går totalt 70 tåg.

Fördelningen på dessa är:

- 22 godståg (ca 630 m tåglängd/tåg)
- 48 resandetåg, t ex ombyggda pågatåg (ca 50 m tåglängd/tåg)

Tillåten hastighet genom Forserums tätort är 90 km/h. För resandetågen gäller 130 km/h vid infarten till stationen (från Jönköping), maxfarten 90 km/h mitt för stationen samt hastigheten 120 ut från stationen.

Trafikverket har gjort en utredning om buller

TRAFIK OCH KOMMUNIKATION

på sträckan Nässjö-Falköping, med en utredning av bullernivåer för specifika fastigheter. Några generella riktlinjer för skyddsavstånd från järnvägen när det gäller buller ges inte eftersom det är många faktorer som måste vägas in, t ex topografin.

Generellt gäller dock (enligt Trafikverket) att man inte riskerar att störas av buller om man bygger mer än 200 meter från järnvägen. (Förutsatt att vibrationsnivåerna är låga.)

Vid planering av nya områden i närheten av järnväg skall hänsyn tas till såväl bulleraspekten som transporter med farligt gods. Särskilda utredningar får göras i varje specifikt fall.

RIKSINTRESSEN

Väg 40 och även järnvägen genom Forserum är riksintressen för kommunikation. Det är Trafikverket som beslutar om vilka vägar i Sverige som är av riksintresse enligt 3 kap 8 § i MB. Trafikverket beslutar om vilka järnvägar som är av riksintresse enligt samma paragraf.

Målsättning med riksintresset

- God transportkvalitet och god närbarhet till andra regioner.
- God tillgänglighet för samtliga trafikanter.
- God trafiksäkerhet
- God miljö.

GÅNG- OCH CYKELTRAFIK

I Forserum finns till viss del ett utbyggt gång- och cykelvägnät, men i många delar av orten fungerar lokalgatorna som gc-vägar. I flera avseenden behöver gc-vägarna förbättras/sammanbindas för att bl.a. skapa tillräckligt säkra skolvägar. Det gäller även gc-förbindelser mellan norra och södra delen av

orten. Enligt framtagen gång- och cykelvägsplan för kommunen finns spontant uppkomna vägar över järnvägsspåret för att nå industriområdena söder om järnvägen.

I gång- och cykelvägsplanen finns en prioriteringslista över åtgärder inom gc-vägnätet i kommunen. Med på listan finns med prioritet 1, för Forserums del:

- Komplettering av gångbana vid Rosenholmsskolan

Under projekt för kommande investeringsbudget finns:

- utbyggnad av gc-tunnel vid järnvägsstationen

Dessutom finns tankar på en gc-tunnel under järnvägen i den västra delen av orten. Denna skulle förbinda Kyrkogatan med Fabriksgatan.

I samband med utbyggnad av föreslagna nya bostadsområden är det angeläget att man även tittar på behovet av utbyggnad av gång- och cykelvägar, för att bl.a. skapa säkra skolvägar. Området B3 och även en ev. fortsättning på B4 norrut, ligger med en något större trafikled som barriär in mot orten i övrigt. En exploatering av dessa områden kan kräva en planskild korsning för gc-traffic, alternativt annan trafiksäkerhetshöjande åtgärd vid passage av den större vägen.

Föreslagna nya verksamhetsområden ligger utmed Stenserydsvägen och även söder om väg 40. För att möjliggöra att boende i Forserum ska kunna cykla till jobbet, bör plats lämnas utmed Stenserydsvägen för att i framtiden kunna bygga en gång- och cykelväg utmed denna. Gång- och cykelvägen kan sedan planskilt passera Väg 40 och även nå nya verksamhetsområden söder om denna väg.

TRAFIK OCH KOMMUNIKATION

SAMRÅDSZONER

Kommunen skall i all sin planering respektera skyddsavstånden på vägarna. I den kommunomfattande översiktsplanen pratar man om samrådszoner vid detaljplaneläggning, bygglovgivning m m invid länsvägar och järnvägar. För väg 40 gäller då en samrådszon på 300 meter, medan man på andra länsvägar samt järnvägen har en zon på 150 meter. Kommunen försöker vid all planering att undvika lokaliseringar som innebär att vägarna ger ökade barriäreffekter.

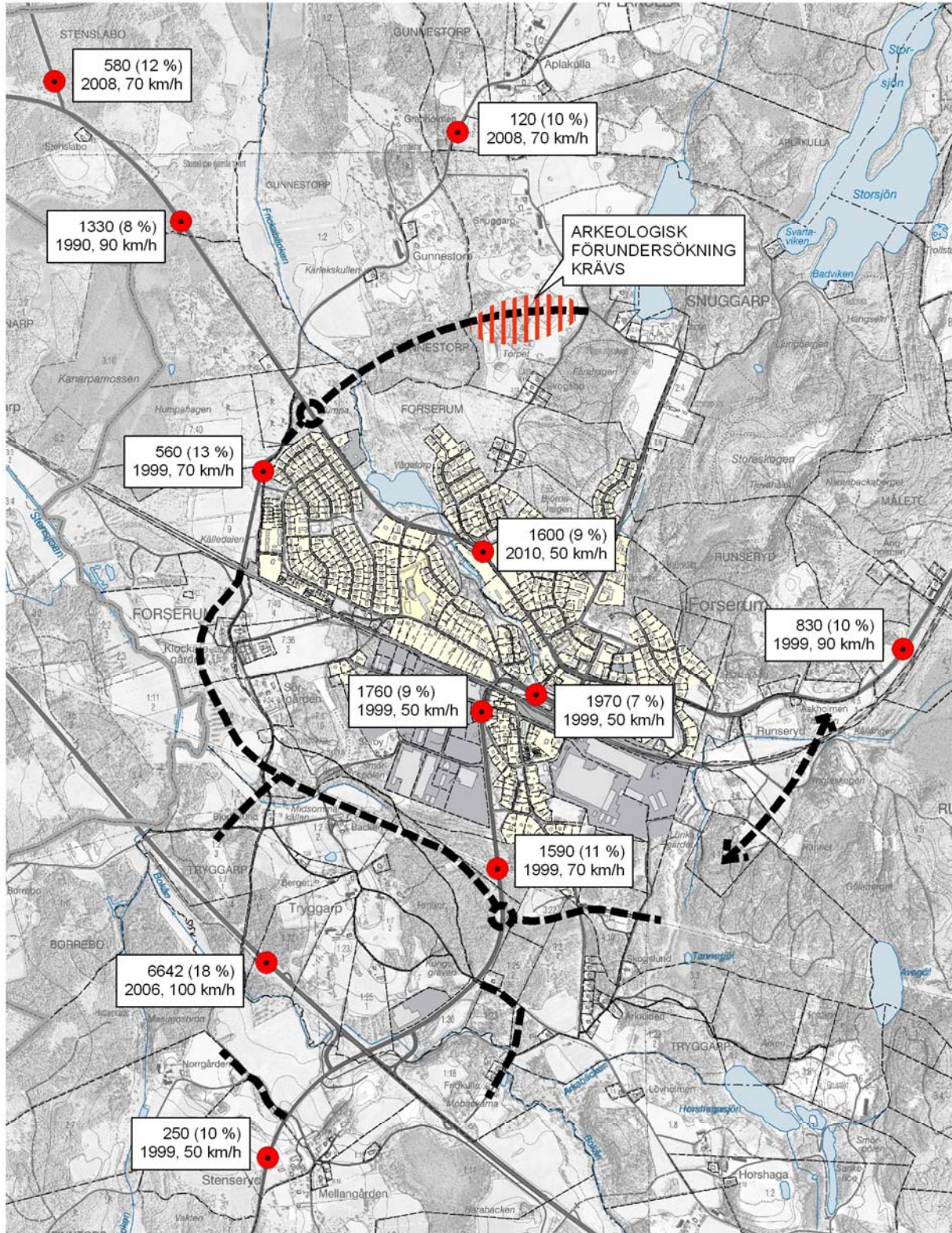
TELEKOMMUNIKATIONER

Bredband via ADSL kan erbjudas i hela tätorten. Fibernät finns utmed Stenserydsvägen, Kyrkogatan 35-72, Kvarngatan, Lillsjövägen 1-14 samt kvarteret Centrum.

MÅL OCH REKOMMENDATIONER :

- Nya områden bör planeras så att goda kommunikationer, utan störningar uppnås. Detta gäller framförallt nya verksamhetsområden med mycket tung trafik. Samordning skall om möjligt ske med lösning av befintliga trafikproblem.
- Vid planering av nya bostadsområden bör särskild vikt läggas vid att skapa säkra vägar till exempelvis skolan, för gång- och cykeltrafikanter.
- Gång- och cykelvägar bör finnas från såväl ortens bostadsområden som från stationen och till de verksamhetsområden/arbetsplatser som finns/planeras på orten.
- Goda gång- och cykelförbindelser bör även prioriteras till hållplatser för allmänna kommunikationer/stationen, för att underlätta för hållbara transporter.

TRAFIK OCH KOMMUNIKATION

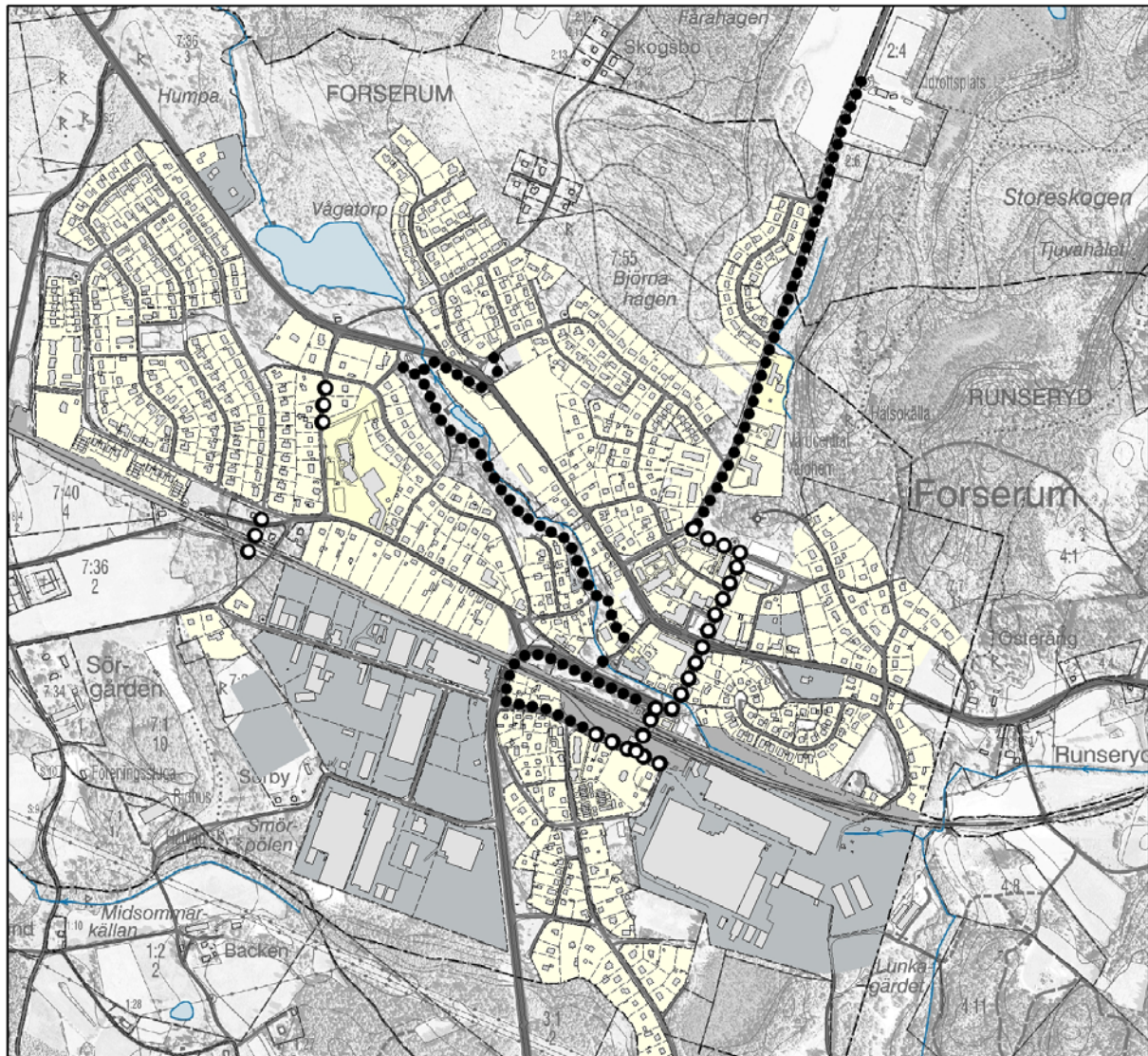
--- Föreslagna framtida vägsträckningar

Trafiksiffror för befintliga vägar (källa: Trafikverket)

000 (00 %) Antal fordon/årsmedeldygn varav tunga fordon i %
 1999, 50 km/h Årtal för trafikräkning och skyltad hastighet.

TRAFIK OCH KOMMUNIKATION

Kartan nedan redovisar längre sammanhängande gång- och cykelvägar samt förslag på nya sträckor som behövs för att sammanbinda befintligt stråk.

○ ○ ○ ○ ○ Föreslagna nya gc-vägar ● ● ● ● ● Befintliga längre sammanhängande gc-vägar

TEKNISK SERVICE

DRICKSVATTEN

Dricksvatten är vårt viktigaste livsmedel. Forserums vattentäkt är Storsjön med Skär-sjön som reservvattentäkt med utbyggt överföringssystem mellan sjöarna. Vattnet renas vid vattenverket vid Storsjöns sydvästra strand och pumpas vidare ut på ledningssystemet till konsumenterna. Vattenförbrukningen är för närvarande ca 150 000 m³ per år och leveransen är ca 200 000 m³/år, vilket innebär ett högt läckage från ledningarna. Kapacitetsbegränsande faktor är främst vattenverket, men en ökning på ca 50% av vattenförbrukningen är möjlig. Vattenverket är ombyggt 2005-06 med mikrosil, kontaktfilter och kolfilter och har hårdhetshöjning med kolsyra och soda. Reningseffekten är hög

och verket producerar vatten av god kvalitet.

Vattenskyddsområde

Runt vattenverket finns förslag på ett skyddsområde. Detta redovisas på kartbilden nedan. Ett skyddsområde kan innebära att det även kommer att bli restriktioner inom området när det gäller t.ex. hantering av brandfarliga varor, upplag etc.

SPILLVATTEN

Avloppsreningsverket är liksom vattenverket beläget utanför detaljplanlagt område. Belastningen på avloppsreningsverket, ca 2 km väster om Forserums centrum är idag c 2300 personekvivalenter (pe). Recipient är Stensjön som tillhör Huskvarnaåsystemet. Ver-

Blå linje markerar gräns för föreslaget skyddsområde för ytvattentäkten vid Storsjön.

TEKNISK SERVICE

ket är byggt för 3500 pe varför en relativt stor belastningsökning är möjlig. Belastningsvariationer på grund av nederbördsvariationer med dagvattentillförsel, gamla avloppssystem, med inläckage av grundvatten etc. torde för Forserums del vara begränsat då avloppssystemet är av relativt god kvalitet. Avloppsvattnet har mekanisk rening med rensil och renstvätt, sandfång, aktiv slamrening och kemisk fällning. Reningseffekten är normalt mer än 95% avseende på totalfosfor och BOD (organiskt material mätt som syreförbrukning.)

Forserums reningsverk har i sitt till stånd ett villkor om att det inte får släppa ut mer fosfor än 0,3 mg/l. Reningsverket släpper i verkligheten ut mindre än 0,1 mg/l. Det sker inte någon bräddning av avloppsvattnet i reningsverket.

DAGVATTEN

Dagvatten består av uppsamlat regn-, smält- och dräneringsvatten. Vanligen samlas vattnet upp i dagvattenledningar för att släppas ut i någon närliggande sjö eller bäck. Huvuddelen av dagvattnet släpps ut i recipienter (sjöar/bäckar) utan föregående rening. Recipienten för Forserum är Stensjöån som tillhör Huskvarnaåsystemet. Dagvatten i form av regn- och smältvatten, särskilt det från gator och parkeringsytor, är ofta förorenat av partiklar och oljeprodukter men även av organiskt material såsom löv som påverkar främst vattenkvaliteten från avrinningsområdena.

Det mesta dagvattnet från Forserum går i dag orenat ut till Frickabäcken och Stensjöån. Frickabäcken är huvudsaklig recipient för dagvatten från samhället.

Flera nya bostads- och industriområden föreslås i Forserum. För dessa bör i första hand lokalt omhändertagande av dagvatten komma ifråga. Dagvatten från lokalgator och bostadsmark anses i regel vara mindre förorenat än dagvatten från industriområden och större vägar.

Problem med lokalt omhändertagande av dagvatten bedöms främst finnas i de områden som har tunt jordlager på berg, där kan vattnet behöva ledas iväg för infiltration på andra markytor. Markförutsättningarna enligt SGU:S översiktliga jordartskarta är för område B4 främst morän samt en del tunt jordtäckte på berg och torv. Marken i område B5 består till största delen av morän och marken i område B2 till största delen av isälvsediment och till viss del av tunt jordlager på berg. Område V13, V8 och V9 består främst av isälvsediment men även av tunt jordtäckte på berg, torv och morän.

I samband med planläggning måste dagvattenfrågan utredas närmare för varje område och tillräckliga områden avsätts för omhändertagande av dagvatten. Det är viktigt att tillräckliga ytor avsätts för dagvattenhantering och att dessa är belägna i lågpunkter dit vattnet kan ledas.

I industriområdena V12 och V14 bör områden för dagvattenlösningar avsättas som även kan ta emot dagvatten från befintliga industriområden. Intill område 14 ligger Smörpölen som i dagsläget tar emot dagvatten från industriområdet väster om Stenserydsvägen. Smörpölen föreslås användas även fortsättningsvis men man bör på sikt utveckla omhändertagandet av dagvattnet och möjligheterna att ta hand om eventuellt släckvatten.

För nya industriområden och nya verksamheter gäller generellt som krav att fördröja och rena dagvattnet lokalt, vilket utreds och beslutas i detaljplan och bygglov. Det kan handla om både enskilda och kommunala anläggningar. Inne i bostadsområden skall lokalt omhändertagande tillämpas där så är motiverat. Frågan utreds i detaljplaneskedet.

Kommunen genom NAVAB ansvarar för omhändertagande av dagvatten i nya och befintliga bebyggelseområden. Genom taxsystemet uppmuntras fastighetsägare att själva ta hand om dagvatten lokalt på den egna fastigheten.

TEKNISK SERVICE

SLÄCKVATTEN

Släckvatten är vatten som förorenats i samband med brand. Problemen är vanligtvis störst vid omfattande bränder på större industrifastigheter. Att ha en plan för omhändertagande av släckvatten, innan det når dagvattenssystemet, är primärt ett ansvar för varje verksamhetsutövare och hanteras i tillstånd och egenkontrollprogram. Kommunen bör dock om möjligt ha en beredskap för släckvatten som trots detta når dagvattenssystemen. Som beskrivits ovan bör Smörpölen utvecklas så att förutsättningarna att ta hand om släckvatten förbättras. När det gäller verksamheter öster om Stenserydsvägen kan dessa eventuellt iordningsställa områden öster om befintliga byggnader vilket utreds inom ramen för deras tillstånd och/eller i samband med nytt område V12.

AVFALLSHANTERING

Hushållen sorterar och transporterar återvunna förpackningar till återvinningsstationer i samhället.

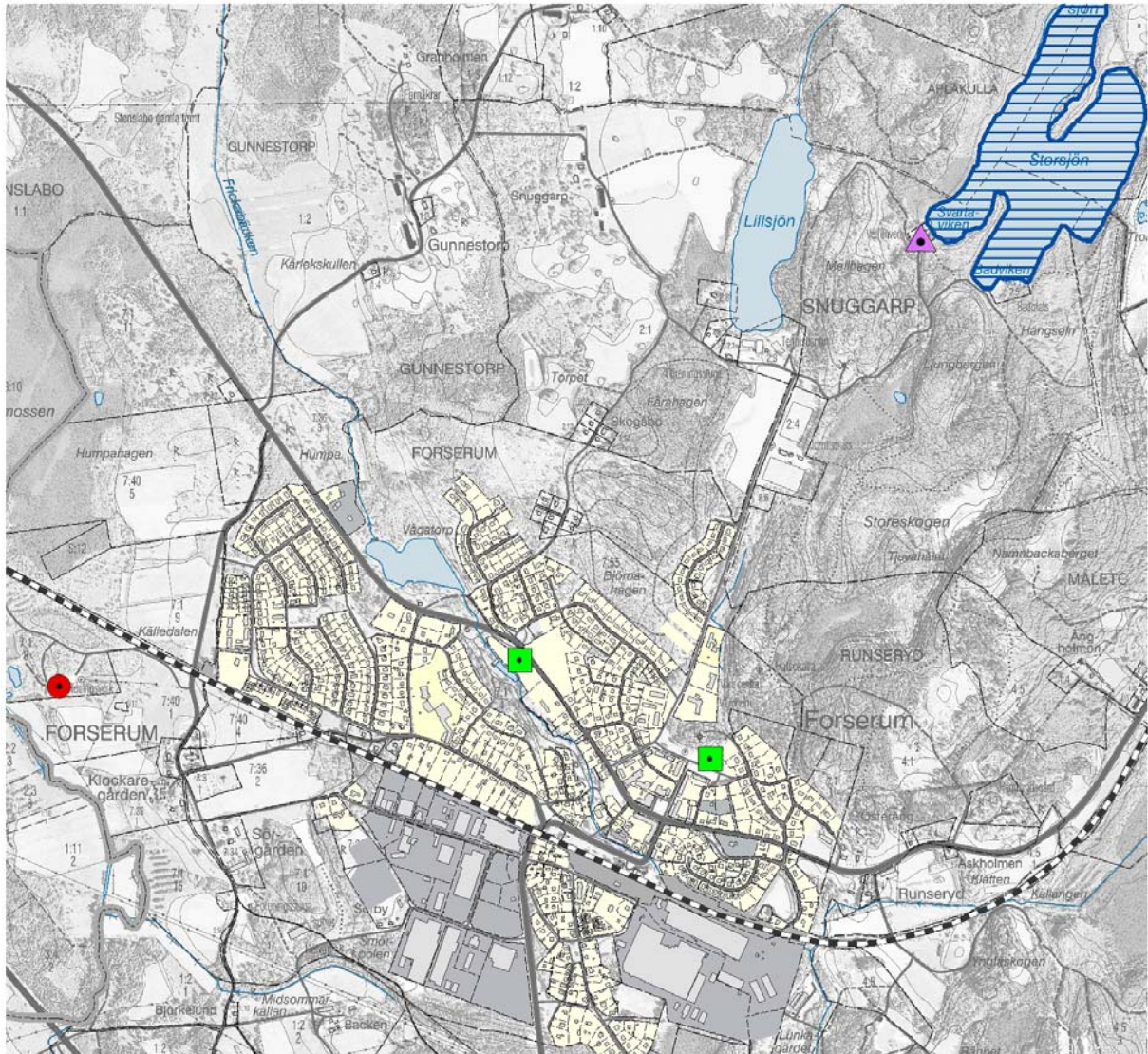
Det finns två återvinningsstationer, en på Jönköpingsvägen 37 samt marknadsplatsen på Esplanadgatan. Omhändertagandet av återvunna förpackningar sköts för närvarande av privata entreprenörer. Hushålls-, industri- och byggavfall sänds till Bodatippen i Nässjö för omlastning. Nässjö Affärsverk AB samlar in allt hushållsavfall för vidare transport till Eksjö för förbränning i deras värmeverk. Arbetet med en avslutningsplan för avveckling av den gamla deponin på Boda avfallsanläggning är klar.

Under 2009 har en ny avfallsplan antagits med innehållande renhållningsföreskrifter. 2009-10-01 blev en ny renhållningstaxa antagen av kommunfullmäktige. Nässjö kommun har beslutat att införa källsortering med separat insamling av matavfall, vilket avser att bidra till uppfyllande av avfallsplanens mål och nationella miljömål. Utbyggnaden av insamlingssystemet för matavfall kommer att införas områdesvis. Målet är att erbjuda detta till kunder i Forserum under kvartal

MÅL OCH REKOMMENDATIONER :

- **Dricksvatten:** Den vetenskapliga utvecklingen vad berör hälsofrämjande eller olämpliga tillsatser till dricksvatten ska följas och eventuella åtgärder vidtas. Bebyggelse nära vattenverket ska dock undvikas då bebyggelsen kan påverka reningsverkets processer.
- **Spillvatten:** Det vore positivt för naturvärdena i Stensjöån/Stensjön om reningen, avseende övergödande ämnen, förbättrades ytterligare i reningsverket.
- Ny bostadsbebyggelse bör inte tillåtas närmare än 300 meter från avloppsreningsverket på grund av risk för luktproblem.
- **Dagvatten:** De befintliga utsläppen av dagvatten bör där så är möjligt föregås av rening innan de släpps ut i recipienten. Reningen kan bestå av dagvattenmagasin/dammar där sedimentering sker eller översilningsmarker där vatten även till viss del biologiskt renas (det organiska materialet).
- En utredning som analyserar förutsättningarna för lokalt omhändertagande av dagvatten skall göras i samband med att områden byggs ut/detaljplaneläggs. I kommande detaljplaner ska tillräckliga ytor avsättas för dagvattenhantering. Vid nyexploatering av industri ska det första alternativet vara att delvis omhänderta dagvattnet på den egna fastigheten. Detta kompletteras med gemensamma kommunala anläggningar.
- Vid utbyggnad av område V12 och V14 bör om möjligt en lokal dagvattenhantering anordnas som även omfattar intilliggande befintligt industriområde, så att den befintliga situationen förbättras.
- Förbättra möjligheterna till rening av dagvatten och omhändertagande av släckvatten vid Smörpölen.

TEKNISK SERVICE

- Avloppsreningsverk ▲ Vattenverk ■ Återvinningsstation ▨ Vattentäkt

ENERGI / KOMMUNIKATION

FJÄRRVÄRME

Kommunal fjärrvärme finns ej i Forserum men ett mindre närvärmesystem som förser två industrier och några fastigheter i centrum. Önskemål har under en längre tid funnits från företagshåll om en utbyggnad. En utredning som nu färdigställts förordar en fliseldad hetvattenanläggning. Anläggningen föreslås ligga i sydvästra delen av Forserum och primärt försörja industriområdena söder om järnvägen. En arbetsgrupp med intressentföretag jobbar nu vidare med att förverkliga projektet.

ELDISTRIBUTION

E.ON är eldistributör i Forserum.

Några av de utpekade verksamhetsområdena samt någon planerad ny väg ligger i anslutning till E.ON:s anläggningar, varför samråd med E.ON måste ske i samband med att en detaljplan arbetas fram.

MASTER

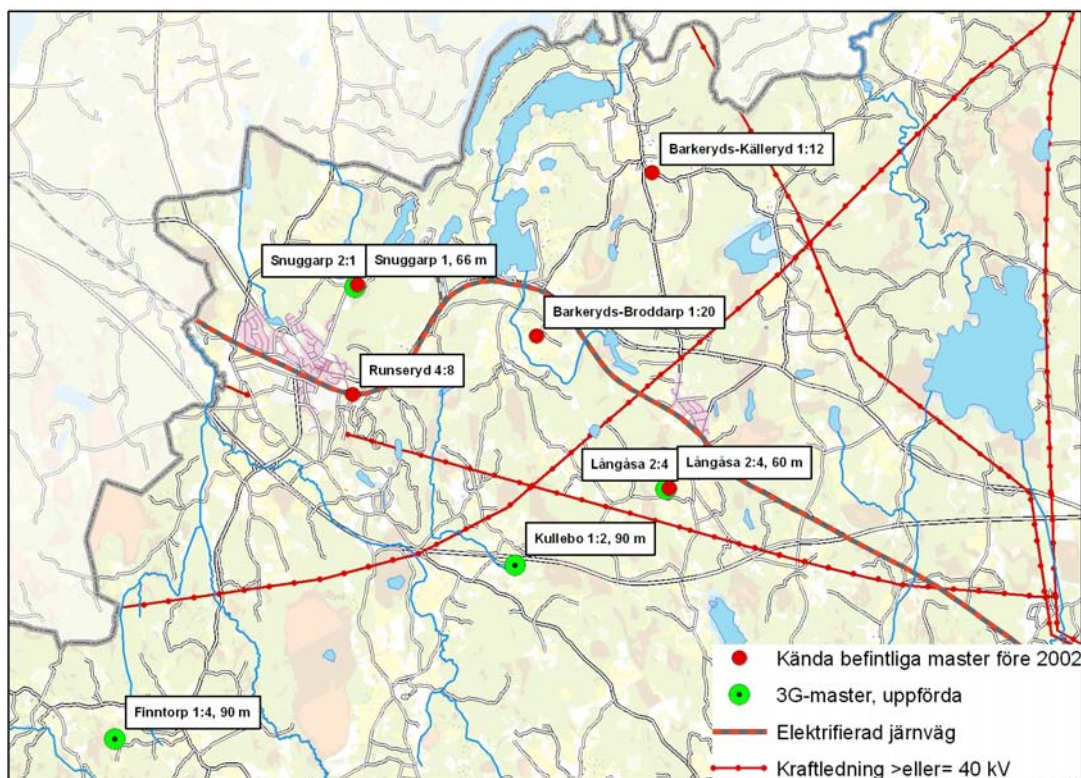
I anslutning till tätorten finns idag två master uppförda före 2002, enligt karta nedan. En av masterna är placerad norr om tätorten i anslutning till befintligt

friluftsområde (Snuggarp). Denna mast är 66 m hög, har två tillhörande teknikbodar och nyttjas av två olika företag däribland 3G. Den andra är placerad utmed och söder om järnvägen vid Runseryd. Denna mast, som är Banverkets är 36 m hög.

VINDKRAFT

Nässjö kommun har tagit fram ett förslag till en tematisk översiktsplan för vindbruk som ska gälla över hela kommun. Följande finns i denna att läsa om Forserum och vindkraft:

- Forserum berörs inte av riksintresseområde för vindkraft.
- Det område som i denna fördjupning tas upp som framtida tätortsexpansion anses ej lämpligt för etablering av vindkraft.
- Man kan möjligen pröva en etablering av vindkraft integrerat med ett nytt industri-/verksamhetsområde i den södra delen av tätorten. T.ex. så är bullerriktvärdena för vindkraftverk desamma som för ett industriområde.
- En planläggning av område för vindkraft skall följa de förutsättningar som tas upp i den tematiska översiktsplanen.

MILJÖ- OCH RISKFAKTORER

ALLMÄNT

Enligt 4 kap. 1 § PBL, ska de miljö- och riskfaktorer som bör beaktas vid beslut om användningen av mark och vatten redovisas i översiktsplanen. Motivet för detta är att bättre integrera miljöfrågorna i den kommunala översiktsplaneringen. Redovisningen avser existerande och områdesanknutna förhållanden och ska ge vägledning inför beslut om den framtida markanvändningen i syfte att förebygga miljöproblem, åtgärda miljöhot eller ta till vara miljövärden. Vid hanteringen av riskfaktorer handlar bedömningarna både om sannolikheten för och konsekvenserna av icke önskvärda händelser.

OMRÅDEN MED SÄRSKILDA RISKER

Denna typ av områden bär på risker för plötsliga händelser som kan få stora negativa konsekvenser för miljö, människor och egendom.

Miljöfarlig verksamhet

I Forserum finns ett antal större företag, vissa med en verksamhet/omfattning som är tillståndspliktig. I samband med dessa tillstånd utreds även många risker med avseende på hälsa och säkerhet. Samtliga företag med tillståndspliktig verksamhet är belägna inom industriområdena söder om järnvägen.

En bensinstation finns idag på fastigheten Betel 3, belägen i den östra delen av orten utmed Jönköpingsvägen. Tankbilar till bensinstationen kör delvis genom centrumområdet. Kartan längre fram redovisar fastigheter med tillstånd till brandfarlig vara samt läge för bensinstationen.

En gasoltank finns på Krökesbo 1:26. Fastigheten ligger utanför planområdet.

Vid planering av nya industri- och verksamhetsområden ska man sträva efter ett skyddsavstånd till bostäder på minst 200 m. Lättare verksamheter kan prövas med ett kortare avstånd.

Brand

En riskfaktor är företag/fastigheter inom vilka finns tillstånd att ha brandfarlig vara samt allmänt hur industriområden är lokaliserade i förhållande till bostäder. Att ha huvudsakligen industriområden söder om järnvägen och bostäder norr om har många fördelar men en nackdel är att tydliga delar av samhället ligger i den förhärskande vindriktningen sett från industrierna. Problemet är tydligen kopplat till befintliga industriområden då dessa ligger närmast bebyggelse samt relativt långt norrut. Riskerna begränsas främst inom ramen för de enskilda verksamheterna och deras tillstånd. Föreslagna nya verksamhetsområden ligger generellt sett längre från samhället och längre söderut, vilket minskar riskerna.

Farligt gods

Väg 40 är en av kommunens rekommenderade vägar för farligt gods. Målet med vägvalsstyrning (särskilda utpekade vägar för farligt gods) är att transporter ska kunna nå producenter/konsumenter på säkrast möjliga sätt. Eftersom Forserums samhälle ligger någon km norr om väg 40 finns idag inga detaljplanelagda/bebyggda områden invid vägen. Vid alla framtida planering skall hänsyn tas till väg 40 som riksintresse för farligt gods.

Farliga godstransporter kan även ske till olika företag inne i samhället, bl.a. till bensinstationen utmed Jönköpingsvägen mitt i samhället. Det är angeläget att dessa i så stor utsträckning som möjligt, sker utan att transporter går in i tätorten och passerar områden som innehåller skyddsobjekt (bostäder, skolor, äldreboenden stora samlingslokaler, vattentäkt etc.)

Översvämning och skred

Då Nässjö kommun ligger i sin helhet över högsta kustlinjen förekommer inga jordarter som ökar risken för jordskred. Rasrisk kan förekomma i mindre skala i samband med byggande i kraftigt sluttande terräng eller där

MILJÖ- OCH RISKFAKTORER

marken undermineras via regnvatten. Hänsyn till detta får tas i varje särskilt fall.

Forsserums samhälle är beläget relativt högt över omgivande vattendrag och sjöar varför risken för översvämning på grund av påverkan från ytvatten är liten. Vid exploatering av nya verksamhetsområden måste dock risken beaktas främst i den sydvästra delen av område V7 utmed Bokån. Denna del av området måste grävas ur och olämpliga massor ersättas med material som medger bebyggande och det till en betryggande hög nivå i förhållande till vattendraget. Även för området V8, den del som ligger utmed Bokån samt område V12 i dess norra/nordvästra del kan en viss översvämningrisk föreligga. För dessa områden ska särskild uppmärksamhet och ställningstagande tas vid detaljplaneläggning.

För omhändertagande av dagvatten i befintlig bebyggelse är situationen något sämre. Särskilt i industriområdena kring Fabriksgatans västra del samt för industrierna Swedoor och Ceos kan problem uppstå. Dagvattenledningarnas dimensioner och fall är inte tillräckliga när belastningen från nederbörd och snösmältning är onormalt hög. I övrig bebyggelse har problem uppstått endast för enstaka byggnader som inte kan härledas till något särskilt område.

I samband med bygglovprocesser och vid detaljplaneläggning skall frågor kring översvämning och skred beaktas.

OMRÅDEN MED SÄRSKILDA MILJÖPROBLEM

Områden med miljöstörande anläggningar eller där andra störande verksamheter bedrivs hör hit. Hit hör även andra områden som kan ha höga halter av luftföroreningar, är särskilt bullerstörda eller har betydande markföroreningar.

Förorenade områden/ föroreningskällor

Naturvårdsverket har i samarbete med miljömyndigheterna vid länsstyrelser och kommuner under åren 1992-1994 genomfört en branschkartläggning. Utifrån en fyrgradig skala delades de olika branscherna in, där de mest förorenade branscherna klassades som 1 och de minst förorenade i klass 4. Under år 2003 genomförde Länsstyrelsen i Jönköpings län en platsspecifik inventering av potentiellt förorenade områden i nässjö kommun. Inventeringen genomfördes enligt MIFO (Metodik för inventering av förorenade områden, Naturvårdsverket Rapport 4918) och gällde förorenade områden från nedlagd miljöfarlig verksamhet. Sedan år 2006 pågår också ett arbete med att inventera även pågående miljöfarlig verksamhet enligt MIFO.

De områden i Forsserums samhälle som finns med i Länsstyrelsens register över potentiellt förorenade områden redovisas på karta längre fram. Tänk på att ett förorenat område kan vara ganska stort i omfattning och det är inte säkert att stjärnan i kartbilden representerar hela det förorenade områdets area.

Om ett av de markerade områden ska planläggas/tas i anspråk för annan verksamhet behöver en närmare utredning göras om huruvida området är förorenat och i så fall omfattning och behov av sanering. Mark som är förorenad av oljor, metaller eller andra miljögifter skall saneras innan den tas i anspråk för annan markanvändning.

Buller

Buller ingår bl.a. i miljökvalitetsmålet ”God bebyggd miljö”. Riksdagen har angett riktvärden för trafikbuller som normalt inte bör överskridas vid nybyggnation av bostadsbebyggelse eller vid nybyggnation eller väsentlig ombyggnad av trafikinfrastruktur.

Riktvärdena vid nybyggnation av bostadsbebyggelse eller vid nybyggnation eller väsent-

MILJÖ- OCH RISKFAKTORER

lig ombyggnad av trafikinfrastruktur är:

- 30 dBA ekvivalentnivå inomhus
- 45 dBA maximalnivå inomhus nattetid
- 55 dBA ekvivalentnivå utomhus (vid fasad)
- 70 dBA maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad

Vägtrafikbuller

Några utredningar kring vägtrafikbuller har inte gjorts för Forserum, men rent generellt kan sägas att det är väg 40 och väg 931, utanför samhället som står för det högsta bullret. Väg 40 har runt 6600 fordon/årsmedelsdygn, varav 20 % utgör tung trafik. Hastigheten är skyltad till 100 km/h. Det innebär en bullernivå som kräver ett avstånd runt 100 meter (utan bullerdämpande åtgärder) för att komma ner i 55 dBA utomhus. Vid planering invid väg 40 får särskild hänsyn tas till bullernivån och ev. behov av åtgärder utredas.

Väg 931, som passerar genom Forserums samhälle har som mest 1600 fordon/årsmedelsdygn. Genom samhället där hastigheten är 50 km/h bör trafiken inte vålla några problem. Nordväst om samhället, där skyltad hastighet är 90 km/h krävs dock att hänsyn tas till trafiken vid planering i närheten av vägen.

I samband med vidare planläggning av bostadsområdena B1 och B5 bör särskild utredning göras av bullerfrågan med anledning av områdenas närhet till Jönköpingsvägen/väg 931.

Generellt kan sägas att en fördubbling av trafikmängden på en väg innebär att bullernivån ökar med 3 dBA. Skulle trafikmängden på väg 40 öka med ett par tusen fordon ger det endast en ökning av bullernivån med 1 dBA. En förändring av hastigheten har större påverkan på bullernivåerna.

Buller från spårbunden trafik

Järnvägstrafiken genom Forserum alstrar ett buller, 20 m från spårmittpunkt, på runt 70 dBA. Utgångsvärderna utgår då från att hastigheten är 90 km/h och att den totala tåglängden per dag uppgår till ca 18000 meter. Det innebär

att man vid planering inom ett relativt stort avstånd från järnvägen måste ta hänsyn till bullerproblematiken. Särskilda utredningar görs vid varje särskilt fall och bullerdämpande åtgärder kan komma att krävas.

Idag är det i huvudsak bostäderna norr om järnvägen som ligger inom riskzonen att bli bullerstörda. Söder om järnvägen berörs även ett antal industrifastigheter.

I samband med vidare planläggning av bostadsområdet B3 skall särskild utredning göras av bullerfrågan med anledning av områdenas närhet till järnvägen.

Säkerhetsavståndet vad gäller t.ex. urspårning ligger på ca 40 m.

Radon

Något högriskområde för radon i marken är inte känt i Nässjö kommun. I kommunens nordöstra del är dock halterna något förhöjda. Bebyggelse som grundläggs på porösa jordarter eller större lager av sprängsten kan dock riskera att få höga radonhalter även om marken är radium-/radonfattig. Detta kan ske om grundläggningen uppvisar sprickor och inomhusluften har undertryck.

Marken i och runt Forserum har i stor utsträckning hög genomsläpplighet. Av den anledningen rekommenderas här radonskyddat byggande. Alternativt för nybyggnad skall gälla att radonmätningar, i minst två punkter i det blivande husläget, kan utföras och om dessa visar låga radonhalter kan traditionellt byggande vara möjligt.

Ställningstagande till hur byggnader eventuellt behöver skyddas mot radon ska tas senast i samrådsskedet för bygglov.

Socialstyrelsen har ett riktvärde på 200 Becquerel per kubikmeter luft (Bq/m³) för radon i inomhusluft. Riktvärdet gäller för bostäder, förskolor, skolor och andra allmänna lokaler. Socialstyrelsen har också ett riktvärde för radon i dricksvatten på 1000 Bq/l vatten. Riktvärdet gäller för mindre anläggningar, till exempel brunnar, som inte används i kommersiell verksamhet.

MILJÖ- OCH RISKFAKTORER

KARTA ÖVER MISSTÄNKTA FÖRORENADE OMRÅDEN

1. Krökesbo 1:26, asfaltverk (RK3)
2. Forserum 7:1, avfallstipp (RK2)
3. Forserum 7:1, f.d. Caltex (RK2)
4. Centrum 1, f.d. Shell (RK2)
5. Citronen 8, f.d. Esso (RK2)
6. Betel 3, drivmedelshantering (RK2)
7. Göta 15, verkstadsindustri (RK3)
8. Svea 5, ytbehandl. m lack m.m. (RK4)
9. Göta 13, gummiproduktion (RK3)
10. Thule 4, verkstadsindustri (RK2)

11. Forserum 7:26, ytbehandl. trä (RK4)
12. Tryggarp 3:22, industrideponier (RK2)
13. Runseryd 4:1>4, f.d. skjutbana (RK3)
14. Drivkraften 1, verksatdsindustri (RK3)

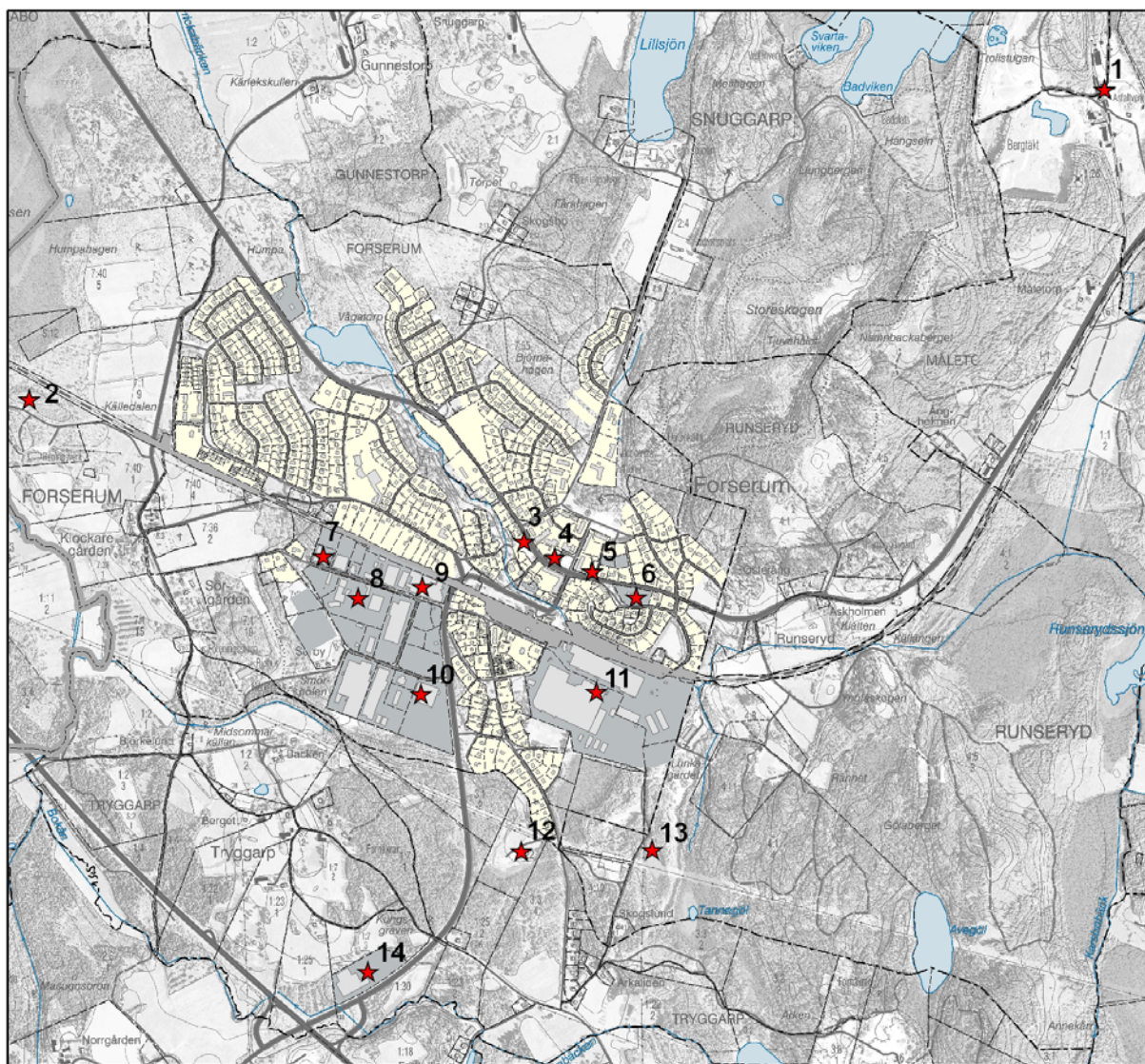
Riskklasser:

Riskklass (RK) 4 = liten risk

Riskklass (RK) 3 = måttlig risk

Riskklass (RK) 2 = stor risk

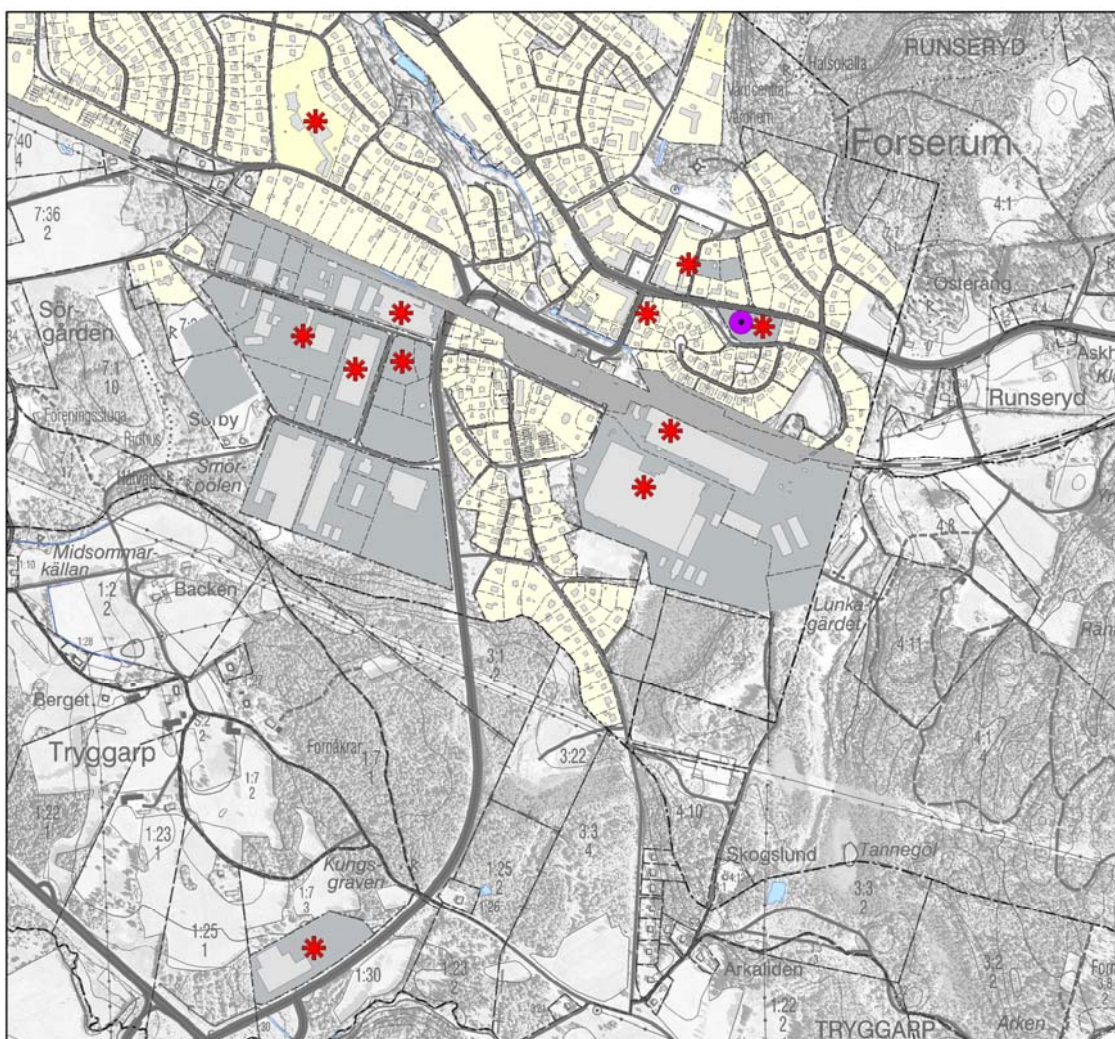
Riskklass (RK) 1 = mycket stor risk

★ misstänkta förorenade områden i Forserum

MILJÖ- OCH RISKFAKTORER

KARTA ÖVER FASTIGHETER MED TILLSTÅND TILL BRANDFARLIG VARA

* Fastighet med tillstånd för brandfarlig vara ● Bensinstation

Miljö kvalitetsnormer

Miljöbalken (förordningen om miljö kvalitetsnormer) föreskriver att vissa värden för kvävedioxid, svaveldioxid, bly och partiklar inte får överskridas. Normerna syftar till att skydda människors hälsa och miljön samt uppfylla EU-krav. Mätningar gjorda inom Nässjö centralort ligger långt under dessa värden. Det finns därmed heller ingen anledning att tro att man i Forserum ligger i närheten av dessa gränsvärden.

Listan på ämnen kommer successivt att utökas och även omfatta normer för annat än luftkvalitet.

OMRÅDEN SOM ÄR SÄRSKILT KÄNSLIGA FÖR PÅVERKAN

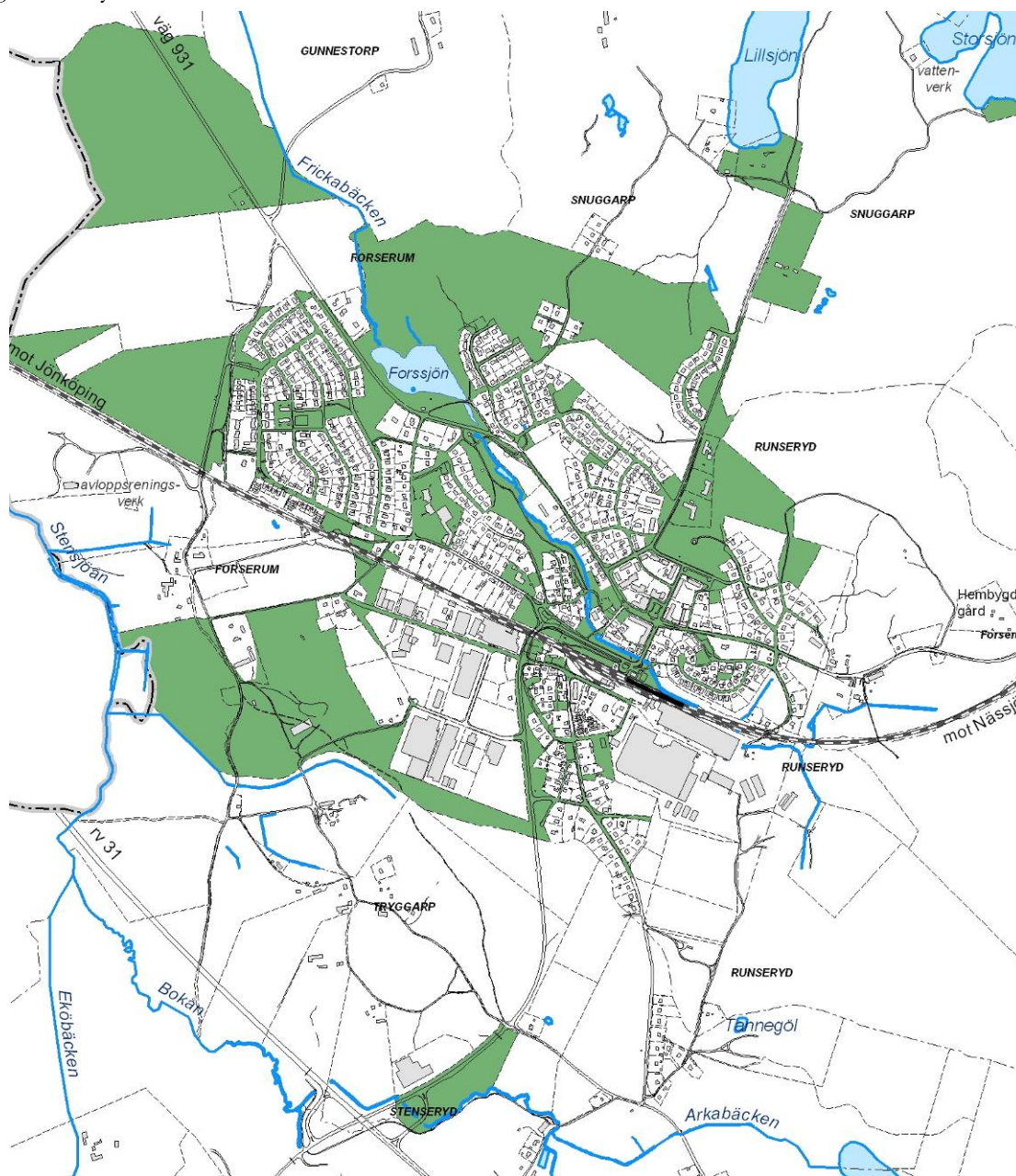
Frickabäcken är en viktig resurs i samhället, både med sitt upplevelsevärde och med sin funktion som recipient för dagvatten. Särskild hänsyn ska tas till ån vid all planering.

Ytvattentäkten vid Storsjön med tillhörande skyddsområde är också känslig för påverkan och en viktig resurs i framtiden. Vid brukandet av marken runt täkten och skyddsområdet skall särskild hänsyn tas till behovet av skyddsåtgärder.

KOMMUNALT MARKINNEHAV

Kommunens ambition är att samordna markinnehav/markförvärv med de i den fördjupade översiktsplanen föreslagna nya exploateringsområdena för bostäder, industri, vägar och dylikt.

Det kommunala markinnehavet framgår av kartan nedan. Kommunens markinnehav är grönmarkerat.

MÅL OCH REKOMMENDATIONER :

- Markinköp för exploatering bör föregås av arkeologiska och geotekniska (grund-) undersökningar samt utredning om eventuell förekomst av markföroreningar.
- Framförhållningen för markinköp ska vara god. Medel för markinköp avsätts för att upphandla mark i enlighet med den fördjupade översiktsplanens intentioner i god tid inför detaljplanering.

MELLANKOMMUNALA FRÅGOR

ALLMÄNT

Vid planläggning ska hänsyn tas till förhållanden i angränsande kommuner. För att främja en ändamålsenlig samhällsstruktur från hushållningssynpunkt samt begränsa och på sikt lösa vissa miljöproblem krävs en utveckling av den mellankommunala samordningen. En förstärkning av det regionala perspektivet i den fysiska planeringen är nödvändig av flera skäl. I en bygd med mindre kommuner finns det t.ex. samordningsvinster i form av gemensam kunskapsuppbyggnad och identifiering av gemensamma frågor och problemställningar.

För Forserum finns ett antal uttalade mellankommunala frågor som berör främst Jönköpings kommun. Jönköpings kommun gränsar till Nässjö kommun strax väster om Forserum.

Områdena V9 och V11 (utbyggnadsområden för industri och verksamheter) ligger i nära/direkt anslutning till kommungränsen mot Jönköping. Detsamma gäller för en av vägkorridorerna.

Marken i och runt Forserum avvattnas till vattendrag som rinner mot nordväst och in i Jönköpings kommun. Vid planering av dagvattenhanteringen från nya områden skall hänsyn tas så att kvalitén i recipienterna inte försämras.

BOSTADS- OCH ARBETSMARKNAD

Med sitt läge endast 15 minuter från Jönköping, och ett starkt näringsliv, har Forserum självklart ett utbyte med Jönköping när det gäller arbetsmarknad. Pendling sker såväl från Forserum till Jönköping som tvärtom. En satsning på goda boendemiljöer bör kunna öka Forserums attraktivitet även som boendeort.

Nässjö kommun har olika samarbeten med grannkommunerna. När det gäller Jönköping kan ett samarbete på näringslivsområdet under varumärket "Position Scandinavia" nämnas, där man bl.a. deltagit på mässor i gemensam monter. Detta med anledning av gemensamma intressen, förutsättningar och mål gällande vägar, järnvägar och logistik.

Goda förbindelser på såväl riksväg som järnväg är en mycket viktig förutsättning för att Forserum ska kunna fortsätta utvecklas. Just kommunikationer är en av de viktiga frågor som bör diskuteras och läggas fokus på i samarbetet mellan Nässjö och Jönköpings kommuner. Ett stort lyft blir den pågående utbyggnaden av Rv 40.

REGIONFÖRBUNDET

Regionförbundet Jönköpings län är den regionala arenan för hållbar samverkan, utveckling och tillväxt. Förbundets uppdrag är att ta tillvara länets möjligheter, främja utveckling och tillväxt samt arbeta för ett snabbare, öppnare och smartare län. Det är länets 13 primärkommuner som tillsammans med landstinget bildar Regionförbundet.

År 2008 fick Jönköpings län sitt första regionala utvecklingsprogram (RUP). Programmet pekar ut prioriterade och angelägna åtgärder för att nå ökad tillväxt, konkurrenskraft och attraktionskraft, relaterade till genomförda länsanalyser med förutsättningar och framtidsbedömningar. Det är ett samlat program för utvecklingsarbetet i Jönköpings län, med blicken mot en gemensam vision och det långsiktiga, strategiska målet "Ett snabbare, öppnare och smartare Jönköpings län".

MÅL OCH REKOMMENDATIONER :

- Nässjö kommun fortsätter utveckla samarbetet med Jönköpings kommun gällande gemensamma angelägna frågor.

RIKSINTRESSEN

ALLMÄNT

I Miljöbalkens (MB) tredje kapitel beskrivs de bevarande- och nyttjandebalanserna som benämns riksintressen. Områden som har riksintressestatus ska skyddas mot åtgärder som kan skada dessa intressen.

De sektorer där det finns mark- och vattenområden som är riksintressanta enligt miljöbalken är följande: Rennäring, yrkesfiske, naturvård, kulturmiljövård, friluftsliv. Fyndigheter (ämnen och material), industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikation, vattenförsörjning, avfallshantering samt totalförsvaret.

Forserum berörs av riksintressen inom områdena: Kommunikation och naturvård. Dessa redovisas mer ingående under respektive ämnesområde i detta dokument.

Om ett område är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, ska företräde ges åt det eller de ändamål som på lämpligast sätt främjar en långsiktigt god hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt.

RIKSINTRESSEOMRÅDEN

Väg 40 och järnvägen

Både väg 40 och järnvägen genom Forserum är av riksintresse för kommunikationer.

Konflikter kan uppstå då exploateringsintressen finns i områdena runt omkring. Man bör i de sammanhangen undvika att barriäreffekten av vägen/järnvägen blir större.

Väg 40 är även rekommenderad väg för transport av farligt gods.

SAMMANFATTANDE MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

MILJÖRELATERADE KONSEKVENSER

Förslaget till fördjupad översiktsplan för Forserum bygger i allt väsentligt på den huvudstruktur/indelning av orten som finns idag. Forserum har en tydlig uppdelning/struktur av områden med särskilda störningsrisker som industrier, järnväg och andra bullerkällor och områden med mer störningskänsligt innehåll som bostäder, rekreationsområden, skola, barnomsorg etc.

Förslaget som nu är framtaget förstärker denna uppdelning och har haft som intention att undvika nya konfliktsituationer mellan bostäder och olika störningar.

De förslag i översiktsplanen som främst kan ha betydelse för framtiden och innebära negativa konsekvenser är:

- Förslag på nya verksamhetsområden i nya lägen utmed väg 40. I vissa delar föreslagna inom jordbruksmark och med påverkan även på bostäder och boendemiljöer. Närliggande recipienter kan påverkas.
- Förslag på nya bostadsområden. Lägen föreslås som kan innebära påverkan på kulturhistoriskt intressanta miljöer och områden för rekreation. I ett par lägen krävs även utredning med avseende på bulleraspekten från väg och järnväg.
- Föreslagna nya vägsträckningar hänger i de flesta fall ihop med en utbyggnad av bostads- eller industri- och verksamhetsområden. En utbyggnad kan innebära påverkan på kulturmiljöer, bostäder och olika pågående verksamheter. Andra konsekvenser är buller och barriäreffekter. Vid en närmare utredning om sträckning får fördelarna med en utbyggnad ställas mot de konsekvenser som en utbyggnad innebär.

I Forserum finns inga riksintressen som berörs bortsett från väg och järnväg. Här finns heller inga större allmänna intressen som påverkas. Det som främst är angeläget att fokusera på, i samband med en utbyggnad enligt översiktsplanens förslag (nyckelfrågorna), är:

- Flera av utbyggnadsområdenas relativt omfattande kulturvärden. Med en varsam utbyggnad bör inte dessa påverkas i större omfattning.
- Geoteknik och markförhållanden i övrigt för nya utbyggnadsområden.
- Friluft- och idrottsområdet norr om tätorten utgör en stor attraktionskraft och rekreationsvärde för ortens invånare och skall värnas vid all ny utbyggnad.
- Påverkan på vatten. Med hänsyn till att flera av områdena i något avseende berör vatten (bäckar/åar) är det viktigt att en utredning kring dagvattenfrågan ges särskild uppmärksamhet i samband med en utbyggnad.

En utbyggnad enligt planförslaget bedöms vara positivt för miljömålet "God bebyggd miljö":

- Översiktsplanen som planeringsunderlag med strategiska val av utbyggnadsområden ger kommunen möjlighet till en långsiktig och hållbar utveckling av orten. Risken för framtida konflikter och negativa miljökonsekvenser kan undvikas/minimeras.
- Översiktsplanens förslag utgår från den befintliga uppdelning som finns av orten med bostäder i norr och industrier i söder. Detta ger möjligheter till ett attraktivt boende. Även satsningen på rekreations- och idrottsområdet /grönstråket genom orten ökar attraktionen.
- Ett attraktivt boende, kan på sikt ge fler invånare och därmed underlag för befintlig/förbättrad service.
- Fler invånare kan även leda till tätare allmänna kommunikationer med större möjligheter till pendling med tåg/buss och därmed en minskning av användningen av fossila bränslen.
- Utbyggnad av ny väganslutning mellan Stenserydsvägen - Jönköpingsvägen ger bättre miljö i centrum och för ett antal bostäder utmed Jönköpingsvägen.

SAMMANFATTANDE MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

Miljömålet om ”Levande sjöar och vattendrag” bedöms påverkas marginellt, förutsatt att särskild hänsyn tas till vattenförekomster i området då nya områden planeras. Särskild vikt skall läggas vid t.ex. omhändertagande av dagvatten.

Ett genomförande av de föreslagna utbyggnadsområdena bedöms inte medföra någon betydande miljöpåverkan men kräver då det gäller främst utbyggnad av vägar och industri- och verksamhetsområden en mer genomarbetad analys av tänkbara konsekvenser. Detta får ske i samband med fortsatt planering.

Generellt om motiven bakom föreslagna områden

En översiktlig beskrivning av varför aktuella utbyggnadsområden valts och andra inte ges nedan. Området mellan B3 och B4 innehåller mycket fornlämningar varför detta inte föreslagits som ny bostadsmark. Mellan B2 och B4 (Bjönahagen/Fårahagen) finns elljusspår och ett uppskattat grönområde. Området innehåller även fornlämning varför det i sin helhet föreslås kvarstå som grönområde och rekreativstråk norrut. Öster om B2 och Lillsövägen är marken generellt starkt kuperad och likvärdig eller lämpligare mark anses finnas i område B2 och B4. Området Tryggarp mellan V14 och V11 innehåller flera gårdar, bostäder, är kuperat samt innehåller överlag ett vackert odlingslandskap. I östra delen av området ligger Kungsgraven. Av dessa anledningar föreslås området inte exploateras för verksamhetsområde. Område V11 är mindre kuperat, riksvägsnära samt berör inte direkt några bostäder. Område V8 och V13 avgränsas av bebyggelse vid Norrgården och Mellangården. Sydöst om V 13 är marken kuperad och innehåller myrmark. Område V7, V10 och V12 är naturliga ytor för nya verksamheter pga sitt läge vid riksvägen, Stenserydsvägen, befintlig industri och samhället. Område V14 kan ses som en möjlighet för angränsande fastigheter.

Bostäder

I flera av föreslagna bostadsområden påverkas områden av kulturhistoriskt intresse. Dessa kräver särskilda arkeologiska utredningar och hanteras i särskild ordning vid varje enskilt ärende/detaljplan. Övriga tänkbara konsekvenser av en utbyggnad inom något av områdena är av den omfattningen att de bör kunna hanteras i en detaljplan, utan miljökonsekvensbeskrivning.

Flera av de utpekade områdena ägs av privata markägare. En utbyggnad kommer att kräva kommunala markinköp.

Industri och verksamheter

En utbyggnad av områden för att orten ska kunna erbjuda nya industritomter till företag är en viktig och prioriterad fråga för Forserum. Det finns inga riktigt enkla och självklara områden att börja med, men en etablering invid väg 40 och utmed Stenserydsvägen in mot samhället, känns rimligt med hänsyn till skylt- och kommunikationsläget. Områdena ligger avskilt från de stora bostadsområdena men ändå inte mer än 1-1.5 km från centrum. Områdena är av olika skäl inte helt enkla att exploatera. Förutsättningar såsom markförhållanden, tillfarter, kulturhistoria, bäckar och pågående markanvändning är några saker att ta hänsyn till.

I stort sett all mark som föreslås för framtida industri- och verksamhetsetableringar är privatägd. Det innebär att en utbyggnad i samtliga fall kräver kommunala markinköp. En utbyggnad berör i flera fall bostadshus med tillhörande boendemiljöer. Föreslagna utbyggnadsområden är i stora delar utlagda på och berör jordbruksmark.

Vid planering av industriområden är utgångspunkten att skyddsavståndet till befintliga bostäder ska vara minst 200 m. I de fall detta inte går att klara behöver man styra upp typen av verksamhet inom industriområdet till att enbart omfatta ”lättare” industri. Med det syftar man på industri som inte är störan-

SAMMANFATTANDE MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

de ur främst buller och lukthänseende.

Det område som främst berör bostäder och kan få svårt att klara ett skyddsavstånd på 200 m är V7, som har bostäder i öster. I närheten av flera av de övriga områdena finns även enstaka bostadshus som kan hamna närmare ny verksamhet än 200 m.

Vägar

En mer omfattande bedömning av eventuella miljökonsekvenser får göras i varje enskilt fall när det gäller en framtida utbyggnad av nya vägar. De nya vägarna ger förhållandevis stora intrång i befintlig markanvändning. Det gäller inte minst den nya vägsträckningen mellan Stenserydsvägen och Jönköpingsvägen/väg 931 (A). Vald sträckning bedöms dock innebära minst sammantagen påverkan på befintliga verksamheter och nuvarande markanvändning.

Ny anslutning från Stenserydsvägen och upp mot industriområde i öster (B), kan främst påverka befintliga bostäder strax norr om vägen. Eftersom vägen föreslås för att avlasta bostäderna utmed Fabriksgatan, är det viktigt att man inte skapar nya konfliktsituationer. Tillräckligt skyddsavstånd till bostäderna måste planeras in.

Väg C berör känsliga områden som t.ex. Frickabäcken. Även väg E och F kan få tydlig påverkan på omgivningen.

Syftet med redovisade vägsträckningar är att åstadkomma en totalt sett bättre miljö i samhället, varför de positiva effekterna i form av att färre utsätts för buller och luftföroreningar, ökad trafiksäkerhet mm bedöms överväga.

Miljö kvalitetsnormer - vatten

Enligt vattenmyndighetens statusklassificering uppnår inte Bokån god ekologisk status till följd av den hydromorfologiska påverkan (bl.a. möjligheten för spridning och fria passager för djur och växter). Planförslaget innebär ingen direkt påverkan på detta, men vid en exploatering av områdena V8 och V9, bör

särskild hänsyn tas till Bokån, bl.a. i detta avseende.

Då mätningar saknas i Bokån är det även osäkert om miljö kvalitetsnormerna uppfylls avseende kemiska ämnen och näringsämnen. Det är därför angeläget att en exploatering med industriområden i närheten av ån inte innebär att ån belastas med förorenat dagvatten. För att detta inte ska ske är det nödvändigt att titta vidare på en lämplig dagvattenhantering i detaljplaneprocessen.

Frickabäcken uppnår inte god ekologisk status avseende övergödning. Det är därför angeläget att inte Frickabäcken belastas ytterligare med förorenat dagvatten. Dagvatten ska därför omhändertas lokalt och nya direktutsläpp av dagvatten inte tillåtas.

En utbyggnad av nya områden innebär en risk för ytterligare påverkan på Stensjöån med hänsyn till ökad belastning på reningsverket. Flera av utbyggnadsområdena innebär dock att jordbruksmark tas i anspråk, vilket istället kan vara positivt för belastningen på Stensjön/Stensjöån.

EKONOMISKA KONSEKVENSER

Översiktsplanens förslag innebär förhållandevis stora investeringskostnader i form av bl.a. markinköp och utbyggnad av vatten och avlopp. Det gäller i synnerhet områden utlagda för industri- och verksamheter söder om väg 40.

Översiktsplanens prioriteringsordning för utbyggnad av de olika områdena ger möjligheter för kommunen att på lång sikt förvärva mark och planera för utbyggnad av vatten och avlopp. I och med det kan de ekonomiska konsekvenserna av ortens utbyggnad minskas.

SAMMANFATTANDE MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

SOCIALA KONSEKVENSER

Socialt hållbar utveckling innebär att sträva efter ett samhälle med stabilitet och trygghet, men även förmåga till flexibilitet gentemot förändringar i omvärlden. Ett sådant samhälle bör ge utrymme för en mångfald olika människor, kvinnor, män, barn, gamla, funktionshindrade och olika etnisk bakgrund.

Som utgångspunkt för beskrivningen av de sociala konsekvenserna har fyra av regeringens folkhälsomål använts:

1. Delaktighet och inflytande
2. Ekonomiska och sociala förutsättningar (återfinns under rubriken vardagslivets pussel)
3. Barn och ungas uppväxtvillkor (återfinns liksom jämställdhet och mångfaldsfrågor under samtliga rubriker)
4. Fysisk aktivitet

Till hjälp i arbetet med att beskriva de sociala konsekvenserna har även två checklistor använts, ”Jämställdhet i fysisk planering” framtagen av Länsstyrelsen i Östergötland samt ”Barn och ungdomar i samhällsplaneringen” framtagen av Länsstyrelsen i Blekinge.

Delaktighet

Arbetet med översiktsplanen inleddes med en diskussionskväll med ett 40-tal intresserade Forserums bor. Sedan planförslaget tagits fram har ett samrådsmöte hållits samt en öppet hus kväll dit intresserade haft möjlighet att komma och ställa sina frågor. Även om det innebär att goda möjligheter funnits för att vara delaktiga i planeringsprocessen så skulle det varit bra med en större mångfald bland de som deltagit på mötena, så att fler samhällsgrupper varit representerade.

Parallellt med arbetet med Fördjupad översiktsplan har ett arbete med kommunutveckling i Forserum bedrivits. Detta är ett treårigt projekt och initialt har ett lokalt utvecklingsprogram för Forserum tagits fram i en lokal utvecklingsgrupp bestående av representanter från den ideella, privata och offent-

liga sektorn. Inom det arbetet har ett antal Forserumsbor varit aktiva och även barn och ungdomar via Rosenholmsskolans elevråd engagerats. Eftersom arbetet bedrivits parallellt har möjligheter funnits att fånga upp synpunkter som kommit fram i detta arbete och införliva dem i arbetet med den fördjupade översiktsplanen.

Vardagslivets pussel

Förslaget om nya utbyggnadsområden innebär om dessa kan locka till sig fler invånare att underlaget för kollektivtrafik, offentlig och kommersiell service blir större. Ägandeform, bostadstyper, yttre miljö, kollektivtrafik och offentlig service är faktorer som har betydelse för möjligheterna till en mer blandad befolkningssammansättning. Nya bostäder föreslås i första hand i de centrala delarna av Forserum. Därmed skapas nya boendemöjligheter med närhet till kollektivtrafik och service. De bostadsområden som föreslås i senare etapper ligger i utkanten av Forserum och med en sämre tillgänglighet till service. Blandade bostadsformer är ett sätt att förbättra integreringen i en tätort. Översiktsplanen styr dock inte upplåtelseform.

Boende, arbete och fritid är viktiga nyckelord för vardagslivet. Möjligheterna för den enskilde styrs här av utbud och tillgänglighet. Kvinnor och män har statistiskt sett olika vardagsliv och använder det fysiska rummet på skilda sätt. Dessa olikheter leder till skilda behov och önskemål avseende utformningen av bebyggelsen. Ett sätt att underlätta vardagslivet är att knyta samman samhällets olika funktioner och skapa en blandad bebyggelse.

Arbete och försörjning är grundläggande för människans livskvalitet. En god planberedskap för nya verksamheter är en möjlighet som kommunen har för att skapa bra förutsättningar för etablering av nya företag och nya arbetstillfällen.

Näringslivet i området domineras av tillverkningsindustrin. Troligt är att även nya arbets-

SAMMANFATTANDE MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

platser blir inom industrin. Tillverkningsindustrin är en mansdominerad industri vilket avspeglar sig i att mer än dubbelt så många män som kvinnor pendlar in till kommunen. Däremot är det inte så stor skillnad i utpendlingen. Sett över hela landet så pendlar kvinnor i mindre utsträckning än män.

Kollektivtrafik samt gång och cykelvägar är särskilt viktigt för barn och unga, gamla, kvinnor och ekonomiskt svaga grupper då dessa grupper generellt har tillgång till bil i mindre utsträckning än andra grupper. Forserum som är en ganska lite tätort har goda förutsättningar för gång och cykel. Orten har även både buss och tågförbindelser.

Förslagen på komplettering av cykelvägnätet, för att få säkrare skolvägar är en viktig faktor för tryggheten på orten och bör ges prioritet. Gång- och cykelväg fram till skolan är till exempel en viktig fråga.

Område B3 skiljs från tätorten av en väg. Här behövs åtgärder så att säkra övergångar över vägen tillskapas. För de som bor söder om järnvägen innebär förslaget att ytterligare industrier med tillhörande tung trafik koncentreras till området. Det stora flertalet i Forserum bor dock norr om järnvägen vilket är anledningen till att planförslaget bygger på en vidare utbyggnad av industriområden i söder.

Tillgänglighet för funktionshindrade är en förutsättning för att alla ska ha en god tillgänglighet. Här handlar det till stor del om gators, torgs, bostäders och lokalers utformning och kommunen arbetar med dessa frågor till exempel inom ramen för arbetet med enkelt avhjälpna hinder. Lika viktigt är att gator och torg så väl som gång- och cykelbanor upplevs som trygga så att inte rörelsefriheten begränsas av upplevd otrygghet.

Mötesplatser och möjligheter till fysisk aktivitet

Närhet till gröna områden påverkar vår hälsa positivt, det reducerar stress och ger möjligheter till fysisk aktivitet. Barn som leker i natur förbättrar sin motorik, sin fantasiinlevelse och sin koncentration. Gröna områden fungerar som mötesplatser för lek och rekreation.

Mötesplatser är en viktig faktor för en bra integration i en tätort. Hur nära vi har till ett grönområde påverkar hur ofta vi använder det. 5-10 minuters promenad är för många människor den kritiska gränsen för huruvida vi överhuvudtaget tar oss ut till ett grönområde.

Ett riktmått brukar vara att ett mindre grönområde bör finnas inom 200-300 meter med hänsyn till att det är det avstånd barn och gamla går på 10 minuter. De som allra mest nyttjar tätorterna gröna områden är barn upp till 12 års ålder. Ett större grönområde bör finnas inom 500 meter.

Forserum är en grön tätort med framförallt nära till skogen och många villaträdgårdar. Den grönstruktur som föreslås i planen innebär att det som har längst får drygt 500 meter till något av de områden som föreslås ingå i grönstrukturen. I den norra delen av planområdet ligger ett idrotts- och aktivitetsområde. Detta liksom goda förutsättningar för att gå och cykla i tätorten skapar möjligheter till ökad fysisk aktivitet. Framförallt vardagsmotionen är viktig för folkhälsan.

I planförslaget fokuseras på nya bostadsområden i den norra delen av orten, med närhet till rekreations- och idrottsområden. Detta skapar naturliga träffpunkter för människor i området när man är ute och promenerar eller rastar hunden.

En förstärkning av centrumområdet föreslås. Detta är positivt för ortens identitet och skulle kunna skapa ytterligare mötesplatser.

SAMMANFATTANDE MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

I det fortsatta utvecklings- och planeringsarbetet i Forserum bör särskilt beaktas:

- Trygga och säkra gång- och cykelmöjligheter, samt bra kollektivtrafikförbindelser
- Arbeta med att förbättra tillgängligheten
- Barn och ungas behov av platser att leka och vara på samt säkra gång- och cykelvägar bör bevakas. Barn och ungas synpunkter bör tas tillvara i planerings- och utvecklingsarbetet

NOLLALTERNATIV

En miljökonsekvensbeskrivning skall innehålla ett så kallat nollalternativ. Nollalternativet speglar en trolig utveckling om översiktsplanen inte antas/genomförs. Alternativet finns med för att man skall kunna jämföra miljökonsekvenser om utbyggnadsplanerna inte sätts i verket.

En fördjupad översiktsplan är ett första steg mot en utbyggnad. Den ger en grund för kommande beslut och skapar trygghet på orten genom att man vet hur samhället ska utvecklas i framtiden. Att inte ta fram någon plan, med en utebliven nybyggnation som följd kan i en förlängning även innebära att för samhället viktiga funktioner som skola och affär får svårare att leva kvar.

För Forserums del kan en utebliven fördjupad översiktsplan innebära att industrier eller nya bostäder istället kommer till på platser som inte är genomtänkta, vilket kan skapa nya konfliktsituationer med olika typer av störningar.

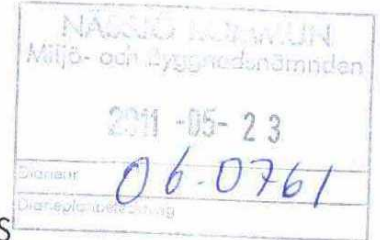
Att inte bygga ut föreslagna vägar ger fortsatta bullerstörningar mm från främst den tunga trafiken genom orten.

Nollalternativet kan inte heller anses positivt för de aktuella miljömålen ”God bebyggd miljö” och ”Levande sjöar och vattendrag”, då översiktsplaneringen i sig är ett sätt att lyfta upp och positivt påverka våra miljömål.

Kajsa Mörner
Miljö- och
samhällsbyggnadsavd.
Samhällsbyggnad

Nässjö kommun
Miljö- och byggkontoret
571 80 Nässjö

Fördjupad översiktsplan för Forserums samhälle, Nässjö kommun

I övergångsbestämmelserna till Plan- och bygglag (2010:900) som trädde i kraft 2 maj 2011 anges att äldre föreskrifter ska fortsätta att gälla för ärenden som påbörjats före angivet datum. Således ska Plan- och bygglag (1987:10) tillämpas i aktuell planprocess.

Nässjö kommun har under utställningen översänt rubricerad översiktsplan till Länstyrelsen enligt 4 kapitlet 7 § plan- och bygglagen (1987:10).

Allmänt

Den fördjupade översiktsplanen för Forserums samhälle är genomarbetad och tydlig. De synpunkter som Länstyrelsen lämnade i samrådsyttrandet, 2010-09-08, har i det utställda planförslaget beaktats genom kompletteringar och förtydliganden.

Frågor av särskilt intresse för staten

RIKSINTRESSE

Riksväg 40 och järnvägen utgör riksintresse för kommunikation och löper båda genom aktuellt planområde. Nordost om Forserum tätort, vid Alarp, finns ett område utpekad som riksintresse för naturvården. Öster om samhället ligger även bergtäkten Karsbo – Fåglarp som med anledning av sina kvartsitfyndigheter är riksintresse för värdefulla ämnen och mineraler. Samtliga riksintressen är i den fördjupade översiktsplanen beskrivna på ett tillfredställande sätt.

MILJÖKVALITETSNORMER

Länstyrelsen bedömer att genomförandet av översiktsplanen i sig inte behöver medföra att gällande miljökvalitetsnormer för vatten eller luft överskrids, dock måste denna fråga likväl studeras och redovisas närmare i efterföljande detalplaner.

HÄLSA OCH SÄKERHET

Relevanta frågor och ställningstaganden gällande hälsa och säkerhet identifieras och redovisas i översiktsplanen. I kommande detaljplanearbete är det dock viktigt att kommunen säkerställer ett skyddsområde mellan FIAB samt övriga industrier sydväst om Forserum och bostadsbebyggelsen. Detta med anledning av att det tidigare har förekommit bränder på FIAB vilket har medfört en giftig rökutveckling över samhället.

Det är bra att kommun i det utställda planförslaget väljer att redovisa täckerna i området samt den problematik som uppstår då de tunga transporter till och från täckerna tar vägen genom Forserums samhälle.

MELLANKOMMUNAL SAMORDNING

Planen innehåller inga förslag som föranleder Länsstyrelsen att ställa särskilda krav på mellankommunal samordning.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket avdelningschef Annelie Johansson har beslutat och samhällsplanerare Kajsa Mörner varit föredragande, har samråd även skett med representanter för Länsstyrelsens Naturavdelning och Miljö- och samhällsbyggnadsavdelning.

Annelie Johansson
avdelningschef

Kajsa Mörner
samhällsplanerare

Kopia till

Trafikverket, 551 91 Jönköping
Lantmäterimyndigheten, 551 86 Jönköping
Miljö- och samhällsbyggnadsavdelningen, KAMR, ANJO
Naturavdelningen, MJMO

